Poštnina plačana v gotovini | Leto LIV. | V Ljubljani, v nedeljo dne 16. maja 1926 | Št. 110. | Posamezna številka 3 Din

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1·50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
Pri večjem naročilu popus.
Izide ob 4 zjutraj razen pondeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo - Uredništva telefon štev. 50, upravništva štev. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Na prehodu.

Prva velika bitka proti korupciji je zmagovito dobojevana. In 14. maj 1926 ostane za vedno zgodovinski dan, zaznamujoč enega najpomembnejših in najvažnejših dogodkov v našem državnem življenju. Kdorkoli bo pisal politično zgodovino naše države, ne bo mogel iti mimo tega dne, ki je kakor mejnik in znači prehod iz ene dobe v drugo.

Mi sodobniki, ki smo doživeli in preživeli dobo od postanka naše države pa vse do danes, mi bomo vsekakor zdaj ločili to dobo v čas pred 14. majem 1926 in v čas po tem dnevu dalje. Tu se začenja za nas novo politično časovno štetje. S tem dnem smo vstopili v novo politično razdobje.

Ne da bi hoteli s tem že tudi bodočnost, vsaj bližnjo, gledati v rožnati luči. Bog varuj. Dobro vemo, da nas čaka še veliko razočaranj, težkih preizkušenj in še težjih bojev. Toda naj se razvijajo prihodnji dogodki kakorkoli, eno je gotovo: v to nesrečno stanje, v te neznosne razmere, v to zadušljivo atmosfero, ki je ležala na naši državi kakor mora, se ne povrnemo več. Korupcija, kakor je doslej tako bohotno cvetela — in smrdela na jugoslovanskih livadah, ne bo več tako bujno poganjala. Padla je na 14. maja nanjo slana. In to je začetek njenega konca.

In kakor da se je tako soparni zrak v našem državnem domu naenkrat razčistil, kakor od delovanja dobrodejnega ventilatorja. Lahko rečemo, da vseh teh sedem let naša javnost še nikdar ni s toliko napetostjo kaj zasledovala kakor je zasledovala dogodke zadnjih dni, odigravajoče se v Belgradu, in da je šlo, ko se je zvedelo za izid bitke v skupščini, ko oddahnitev od vseh prsi, ki patriotično čutijo, in iz vseh ust le ena beseda: Hvala Bogu!

Z radostjo beležimo skupščinsko sejo dne 14. maja kot visoko-aktivno postavko v naši politični bilanci. Seveda ni to veselje brez grenke primesi, če pomislimo, koliko dragocenega časa je zapravljeno, koliko moralnih in materijalnih vrednot žrtvovano in koliko škode je morala pretrpeti država, predno je prišlo do tega velikega dne, ko je zasajen operacijski nož na najhujšo rakrano v našem državnem telesu — na korupcijo. Že pred dvema letoma je to operacijo z energično roko hotela izvesti Davidović-Koroščeva vlada. Ni jej bilo dano. Še ni čas bil tedaj dozorel, še niso razmere tega dovoljevale, še je bila moč korupcionističnega duha prevelika. In še je morala uboga naša država med tem pretrpeti eksperimenti režima PP in režima RR, eden žalostnejši in nesposobnejši od drugega... Koliko škode, koliko izgub, koliko nevolje!

Res, žalostni časi leže za nami, in zavladale so v naši državi že take razmere, da ni čuda, ako se je ljudstva polaščala čezdalje večja apatija. Ni dvoma, da bodo dogodki, ki so se odigrali 14. maja v skupščini, imeli svoj blagodejni učinek. Pokazali so, — in to se nam zdi najvažnejši moment na celi tej stvari, — da je splošna naša deruta prišla vendar enkrat v zastoj; to se pravi: da zdaj ne gre več navzdol, ampak da smo vendar srečno dospeli do tiste točke, kjer se začenja zopet dviganje navzgor. To, kar se je odigralo predvčerajšnjem v skupščini, je prva razveseljiva stopnja tega novega pokreta. **Trdno** verujemo, da pojde zdaj v tej smeri tudi naprej, stopnjo za stopnjo!

Mi vidimo v dogodkih 14. maja zmagovanje ne samo morale nad nemoralo, poštenja nad korupcijo, ampak tudi zmagovanje napredka nad reakcijo, parlamentarizma nad absolutizmom, z eno besedo: zmagovanje demokracije in vseh tistih načel, ki jih nosi v svojem programu in za katere se tako odločno bori naša SLS. Tudi centralizem je na 14. maja doživel težek udarec, in upajmo, da ne bo več dolgo, ko bo popolnoma razbit in vržen med staro šaro. Kajti na koncu konca je resnica ta, da je korupcije največ kriv centralizem. In da korupcija preje ne bo iztrebljena, dokler ne bo pospravljeno s centralizmom.

CELJSKA OKOLIŠKA ŠOLA.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Ministrstvo prosvete je brzojavno naročilo velikemu županu mariborskemu, da ustavi zgradbo šolskega poslopja za celjsko okolico. Tako je zaenkrat rešeno to perečo vprašanje, o katerem so v javnosti toliko razpravljali. V sedanji težki gospodarski krizi gotovo ni primerno, da se nakladajo na rame celjskih okoličanov nova težka bremena. Prizadeti krogi bodo imeli sedaj priliko, da najdejo v tem vprašanju tak izhod, ki bo zadovoljil prebivalce v celjski okolici.

Uzunović podal ostavko vlade.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Že okrog 8 zjutraj je prišel v predsedništvo vlade Nikola Uzunović. Ob 9 zjutraj je odšel Nikola Uzunović na dvor in se tam prijavil za avdijenco. Nato se je vrnil v predsedništvo vlade, kjer se je sestal z radikalnimi ministri na posvetovanje. Ob 12 je odšel Uzunović zopet na dvor. »Nosite s seboj ostavko, g. predsednik?« so ga vprašali časnikarji. »Prosim vas, počakajte v predsedništvu vlade. Ko se vrnem, vam vse povem,« je rekel g. Uzunović. — Čez pol ure se je vrnil iz dvora in dal časnikarjem naslednjo izjavo:

»Vi veste, kaj se je zgodilo. Po snočnjem glasovanju narodne skupščine sem menil, da je moja dolžnost, da izročim Nj. Vel. kralju ostavko celokupne vlade. Ali bo sprejeta ali ne, bomo videli. Kako se bo situacija razvijala, tega seveda jaz ne vem.« Uzunović je dal ostavko pismeno.

ODMEV PADCA UZUNOVIČEVE VLADE.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Sinočnje glasovanje je v parlamentarni zgodovini naše države prvi slučaj, da je vlada v skupščini dobila nezaupnico in padla v sami narodni skupščini. Vlada g. Nikole Uzunoviča, ki je bila sestavljena izven parlamenta, je doživela padec v narodni skupščini.

Glasovanje in njegov rezultat sta vzbudila povsod ogromno pozornost. Ne samo v javnosti, ampak tudi v parlamentarnih krogih govore še danes samo o tem ter delajo nove kombinacije o razvoju položaja.

Pašičevci so bili ogorčeni na radičevce ter spuščajo danes vesti, da so radičevci ravnali nelojalno, da so storili nekaj, kar med poštenimi politiki ni v navadi. Namen teh dokazovanj je jasen. Radičevci s svoje strani pa odločno zanikajo, da bi zagrešili kako nepoštenost in pravijo, da niso imeli pri svojem ravnanju nobenih slabih namer. Če že govorimo o nelojalnosti, potem jo je zagrešil samo Nikola Uzunović, ker ni ravnal po sporazumu glede ankete, ki naj preišče koruptivna dejanja Radeta Pašiča. Uzunović, pravijo, je stal popolnoma pod vplivom Pašičevim.

Pašičevci položaja ne presojajo enotno in so glede razvozljanja krize različnega mnenja. Na včerajšnje dogodke so precej živahno reagirali. Razburjenje med njimi je bilo tako, da so svoje nasprotnike v klubu, to je pristaše Ljube Jovanoviča, celo dejansko napadli. Ko je prišel davi v klub dr. Lalošević, so ga napadli ter ga vrgli iz kluba, češ, da je izdajalec, ker se je vzdržal glasovanja. Radi takih dogodkov je umevno, da radikali, ki so izraziti pristaši Jovanoviča, ne morejo ostati več v radikalnem klubu.

Razcep v radikalnem klubu.

JOVANOVIČ S SVOJIMI PRISTAŠI OSNOVAL POSEBEN KLUB. — DOSLEJ IMA 11 ČLANOV. — POTRTOST V RADIKALNEM KLUBU.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Danes dopoldne so se sešli v stanovanju Ljube Jovanoviča njegovi pristaši iz radikalnega kluba. Prišli so samo tisti, ki so trenutno v Belgradu. Vojvodinskih radikalov ni bilo, ker so že odpotovali domov. Slednje je zastopal Joca Lalošević, ki je izjavil, da bodo vojvodinski poslanci šli z Ljubo Jovanovičem.

Na tej seji so glede na nastali položaj sklenili, da osnujejo ne glede na to, da večina pristašev Ljube Jovanoviča ni v Belgradu, takoj poseben klub. Predsedniku narodne skupščine so poslali o tem naslednje pismo:

»Gospod predsednik narodne skupščine! Čast nam je obvestiti Vas, da smo izstopili iz kluba narodne radikalne stranke in osnovali svoj poseben radikalni klub. Začasno smo se konstituirali takole: predsednik Ljuba Jovanović, podpredsednik Joca Lalošević, tajnik Jovan Altiparmaković. Prosimo predsedstvo, da nam da na razpolago posebno sobo.«

Člani kluba so doslej tile: Ljuba Jovanović, Joca Lalošević, Jovan Altiparmaković, Velja Vukičević, Svetozar Stanković, Vlajko Kosić, Milan Tomić, Vasilije Trbić, Ljuba Milošević, Dimitrije Popović, Bela Strilić.

S tem se je končno razcepil radikalni klub. Ta novica je vzbudila povsod veliko pozornost. Dobro informirani politiki trde, da utegne ta klub v kratkem času močno narasti. V vrstah radikalnega kluba samega je opaziti veliko potrtost radi tega odločnega koraka Ljube Jovanoviča.

Za jutri ob 10 dopoldne je Jovanović sklical sejo svojega kluba. Kakor smo zvedeli, bodo na njej določili vsebino pisma, ki ga nameravajo poslati klubu narodne radikalne stranke in v njem navesti razloge, ki so jih napotili, da izstopijo iz radikalnega kluba in ustanove svoj klub.

Razlogi, ki jih bodo navedli, so tile: Izstopivši poslanci se ne strinjajo z načinom vodstva kluba. Protivijo se metodam, ki jih uporablja predsedstvo v občevanju s poslanci in zapostavljanju kluba od strani predsedstva. Klub se nikdar ne obvešča o važnih dogodkih ter ga vedno postavljajo pred izvršena dejstva. Predsedstvo ima poslance zgolj za glasovalen materijal, s čemer pa žali poslance in zmanjšuje njihov ugled in čast volivcev.

Pomen Jovanovićevega koraka.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Razlogov za odločilni korak je imel Jovanović več. Glavni pa tiči brezdvoma v sedanji krizi sami. Jasno je namreč, da bo Nj. Vel. sedaj, čim se otvori kriza, poklicalo k sebi vse voditelje parlamentarnih klubov. Pašić si je za ta slučaj že zasigural možnost, priti do Nj. Vel. na ta način, da se je dal izvoliti za predsednika radikalnega kluba. Raditega je smatral tudi Ljuba Jovanović za potrebno, da čuje Nj. Vel. tudi njegovo mišljenje in se tako pokaže, da Nikola Pašić ni tolmač razpoloženja vseh radikalnih poslancev. Z ustanovitvijo lastnega kluba in s tem, da se je dal izvoliti za predsednika svojega kluba, je dobil Ljuba Jovanović tudi formalno mandat za nastope kakršnekoli vrste.

Seja radikalnega kluba.

KRALJ NI SPREJEL DEMISIJE. — UZUNOVIČ IMA MANDAT ZA RAZŠIRJENJE KOALICIJE. — UZUNOVIČ PROTI RADIČU. — RADIKALNI KLUB V PERMANENCI.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) G. Nikola Uzunović je po prihodu z dvora, kjer je oddal pismeno ostavko, ostal v predsedstvu vlade do 14. Nato je zopet odšel na dvor, kjer je ostal dalj časa. Podal je časnikarjem izjavo, v kateri polemizira s Stjepanom Radičem, predstavljajoč dogodke popolnoma drugače, kakor Stjepan Radić. Odločno pobija, kar je trdil Radić, in pravi, da ne veruje, kar trdi Radić, da so Radić in njegovi poslanci nastopili pri glasovanju tako, kakor so se sporazumeli s kraljem. To ne more biti res, je rekel Uzunović, ker je jasno, da noben resen politik kaj takega ne bo v javnosti govoril, pa četudi bi bilo res. Končno je Nikola Uzunović povedal, da kralj njegove ostavke še ni sprejel, pač pa da mu je dal misijo, da sondira teren za razširjenje svoje vlade, ki naj še nadalje dela v parlamentu, ker so volitve v danem času neoportune. Nikola Uzunović je o tem obvestil tudi predsednika radikalnega kluba in ga prosil, da skliče sejo kluba.

Ob 17. popoldne je imel radikalni klub sejo, ki jo je otvoril Nikola Pašić. Uvodoma je podal sliko položaja. Izrazil je mnenje, da je položaj zelo težak in zelo resen. Dejal je, da so radikali iskreno iskali sporazum z radičevci in iskreno delali na tem sporazumu, da se pa zdi, da radičevci niso tako iskreno tega sporazuma sprejeli, kar se vidi iz tega, da so ponovno poskušali, da ga onemogočijo. S tem svojim delovanjem so privedli do današnjega stanja. Besedo je povzel nato Nikola Uzunović. Podal je pregled dogodkov in prečital svojo pismeno ostavko ter informiral klub o misiji, ki mu jo je dalo Nj. Vel. glede sestave take vlade, ki bo mogla delati v skupščini in bo nadaljevala delo na sporazumu in ki bo izvedla v parlamentu vse one nujne in važne zakone, ki so potrebni.

Izrekel je svoje upanje, da v tem pogledu uspe. Vložil bo v to vse sile, ker je mnenja, da je potrebno nadaljevati politiko sporazuma in ni v interesu naroda in države, da gremo sedaj na volitve. Odločno je pa izjavil, da nikakor in pod nobenim pogojem in nikdar več noče sodelovati s Stjepanom Radičem in s Pavlom Radičem in z onimi politiki, ki gredo s tema dvema, po njegovem mišljenju neiskrenima politikoma, ki sta se s svojimi dosedanjimi nastopi v javnem življenju popolnoma onemogočila. Prepričan, da je v vsaki stranki toliko ljudi, ki so dobre volje, da mu bo mogoče s svojo misijo uspeti. Končno je prosil radikalni klub, da naj ga pri tem njegovem stremljenju podpira.

Bivši predsednik radikalnega kluba Ljuba Živković je nato hudo napadel Stjepana Radiča. Rekel je, da vse dosedanje delovanje Radičevo dokazuje, da ima zahrbtne namene in da sistematično dela na to, da jih uresniči. Zahteva, da nosijo vsi tisti, ki so pomagali, da je prišlo do takega stanja, odgovornost, predvsem pa Stjepan Radić. Pozivljal je radikale na slogo, ki je v tem težkem momentu potrebna. Predlagal je, da izreče klub Nikoli Pašiču zaupanje in mu da svobodne roke, da v sporazumu s predsednikom vlade ukrene vse, kar misli, da je potrebno in v korist vladi in radikalni stranki.

Predlog Živkovičev je klub sprejel, nakar se je Pašić zahvalil in obljubil, da bo deloval v smislu sprejetih predlogov, da pa ne bo storil nobenega važnega koraka, ne da bi preje vprašal klub za mnenje. Nato je prečital pismo, ki ga je poslal Ljuba Jovanović predsedniku narodne skupščine v zadevi novega radikalnega kluba. Rekel je, da so se vsi tisti, ki so šli z Ljubo Jovanovičem in se mu pridružili, izključili iz stranke, ker je Ljuba Jovanović sam izključen.

Proglasil je permanenco seje radikalnega kluba in sklical prihodnji sestanek za jutri dopoldne ob 11.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Po seji radikalnega kluba so odšli radikalni ministri v predsedništvo vlade, kjer so imeli posvetovanje zase in so ostali do pol 21. zvečer. O tem posvetovanju je izjavil Nikola Uzunović časnikarjem: »Dognali smo, da smo sedaj v istem položaju, kakor takrat, ko so radičevci meni odpovedali sodelovanje. Tudi takrat so bili zakonodajni faktorji mnenja, da je treba storiti vse, da se omogoči delovanje s parlamentom. Takrat smo to dosegli z rekonstrukcijo vlade. Zato mislimo, da je tudi v današnji podobni situaciji iz istega razloga potrebno, da pravtako postopamo. Raditega ostavka mojega kabineta ni bila sprejeta in Nj. Vel. mi je poverilo isto nalogo, da poskušam iz današnjega parlamenta izpopolniti svojo vlado, da nadaljuje delo s parlamentom.«

»Upate li na uspeh in kakšni so vaši izgledi?«, je vprašal Vaš dopisnik g. Uzunoviča.

»Ker ste me že vprašali, vam lahko rečem, da sem optimist. Da sem o tem danes poročal v radikalnem klubu in da je klub sklenil, da vlada, stoječa neprestano v kontaktu s predsednikom kluba, deluje nadalje. V istem cilju se je vršila po klubovi seji seja radikalnih ministrov. Razmotrivali smo položaj od vseh strani in jutri nastane živahen razvoj, ki bo, ker sem optimist, vodil do formiranja delovne vlade.«

Nastopanje in zahteve opozicije.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Opozicija vztraja slejkoprej na svojem znanem stališču. Vodje opozicije so mnenja, da je mogoče rešiti krizo samo tako, da velike korupcionistične afere ne bodo pozabljene. Zato je treba najti tak izhod iz te krize, da bo mogoče vse afere, o katerih je bilo čuti v narodni skupščini, strogo preiskati in krivce postaviti pred sodišče, kjer bodo prejeli zasluženo kazen za svoja protidržavna in protiljudska dejanja. Opozicija je pa tudi mnenja, da je dolžnost vsake vlade, ki bo izšla iz te krize, da ima pred očmi gospodarsko stanje, v katerem se država nahaja. Raditega moramo dobiti vlado, ki bo nudila dovolj jamstva, da bo njeno delovanje pošteno ter v prid ljudstvu in državi.

Skladišče orožja za nemške fašiste.

Berlin, 15. maja. (Izv.) V gozdu med Genshagnom in Grossbehren so našli veliko skladišče orožja desničarskih bojnih zvez in sicer puške in ročne granate. Prva obvestila o skladišču so dali pristaši državne zastave črno-rdeče-zlate v Teltowu. Ogledovali so v gozdu nekaj stotin desničarskih čet, ki so se zelo sumljivo obnašale. Prišlo je do resnega streljanja. Policija je stvar zasledovala in zasledila skladišča.

Državljanska vojna na Poljskem.

PILSUDSKI ZMAGAL. — PREDSEDNIK REPUBLIKE IN VLADA ODSTOPILA. — SEJMSKI MARŠAL RATAJ VODI POSLEPREDSEDNIKA. — BARTEL SESTAVLJA VLADO.

Varšava, 15. maja. (Izv.) Lvovski poveljnik Sikorski je izdal na svoje čete povelje, ki ugotavlja, da ima sovjetska armada na vzhodno gališki meji velike vaje in izraža bojazen, da hočejo boljševiki prekoračiti mejo. Poveljnik divizije v Podwoloczyski je sporočil v Lvov, da so se na ruski meji pokazali oddelki rdeče armade.

Varšava, 15. maja. (Izv.) »Kuryer Warszawski« piše, da je izbruhnila v Poljski državljanska vojska. Glavno mesto Varšava preživlja najtežjo krizo, odkar je upostavljena poljska republika. Pilsudskijeve čete so v silno težavnem položaju, ker imajo sovražnika pred in za seboj in se morajo braniti na dve strani. Pilsudski je imenoval generala Burkard-Bukackega za načelnika svojega štaba. Novi načelnik je ukazal vsem četam, naj ostanejo na svojih mestih in se zadrže mirno. Strelski polk je v »Kuryr Lodski« objavil parolo: »K orožju s Pilsudskijem!«

Berlin, 15. maja. (Izv.) »United Press« poroča iz Varšave, da so Pilsudskijeve čete zavzele predsednikovo palačo Belvedere, v kateri je bila zbrana vlada. Del kabineta je padel v Pilsudskijevo ujetništvo, nekateri ministri in predsednik republike so pa v letalu ušli v Poznanj. Wilna je v rokah Pilsudskijevih pristašev. Na progi Bialystok—Varšava so razstrelili železniški most. Čete bialystoške garnizije, ki so hotele odriniti v Varšavo, so morale ostati v garniziji. Po nekaterih poročilih je tudi most, ki veže varšavsko predmestje Praga z mestom, razstreljen. Dostop v Varšavo je popolnoma zaprt.

Praga, 15. maja. (Izv.) Poljski konzul v Moravski Ostravi je odpotoval v Varšavo. Generalni štab je rekviriral brzojav in telefon za svojo službo.

Praga, 15. maja. (Izv.) »Polonia« javlja iz Varšave, da so vladne čete osvojile poslopje ministrskega predsedstva in generalnega štaba. Po teh poročilih je Witos zopet gospodar Varšave.

Praga, 15. maja. (Izv.) Časopisje v zgornji Šleziji objavlja alarmantne vesti, da so Litvanci že vdrli v Vilno, da zavzamejo ozemlje, ki ga je Poljska pred leti anektirala.

Gdansko, 15. maja. (Izv.) Vladne čete so vse odkorakale iz Varšave in se zbirajo južno od mesta. Mesto ima popolnoma v oblasti Pilsudski. Med vladino armado vlada zelo slabo razpoloženje. Predsednik republike je odpotoval iz Varšave obenem z ministrskim predsednikom Witoszem. Celokupna vlada je odstopila. Predsednik republike se je odrekel svojemu mestu.

Varšava, 15. maja. (Izv.) Predsednik Wojciechowski je obvestil o svoji demisiji sejmskega maršala Rataja, ki je prevzel po členu 40. poljske ustave vse posle predsednika republike. Rataj je takoj pričel posvetovanja z zastopniki strank za sestavo nove vlade. Poklical je voditelja delavskega kluba Bartela in mu poveril sestavo novega kabineta. Bartel je takoj stopil v stik s strankami. (Delavski klub je nova stranka, ki se je odcepila od stranke Wyzwolenie. Vodita jo Thugut in Bartel. Stranka zastopa interese malih slojev, je nasprotnica komunizma, pobornica za pravično ureditev manjšinskih vprašanj, v zunanji politiki pa je strogo pacifistična.) Posebne izdaje listov poročajo, da je maršal Rataj izjavil, da misli v kratkem sklicati skupščino, ki naj izvoli novega predsednika republike. Rataj sam nima nikakih osebnih ambicij in ne misli kandidirati.

Varšava, 15. maja. (Izv.) (PTA) Predsedniško palačo Belvedere so zavzele čete Pilsudskega. Vse mesto je v njegovih rokah. Na vzhodni in zahodni meji vlada popolen mir.

Varšava, 15. maja. (Izv.) Vse vesti o velikih preganjanjih Judov in plenjenju po trgovinah so brez vsake podlage. Uprava funkcionira brezhibno. Pilsudski je izdal oklic na prebivalstvo, v katerem ga pozivlja, da se zadrži mirno. Večina armade je že prešla pod vodstvo Pilsudskega.

Berlin, 15. maja. (Izv.) Berlinsko poljsko poslaništvo označuje vesti, da so Litvanci poskušali s silo zasesti vilnsko ozemlje, kot popolnoma neresnične.

Angleški gospodarski boj ponehava.

PREDLOGI VLADE.

London, 15. maja. (Izv.) Vlada je danes v zmislu svojih obljub, ki jih je dala delavcem ob preklicu stavke, predložila svoj načrt: Vlada bo še v tej sezoni izpeljala fuzijo malih premogovnih podjetij, upostavila nevtralni mezdni urad za rudarstvo, takoj bo imenovala komisijo za vnovčevanje goriva in komisijo za vodstvo dobav v rudarstvu. Osnuje naj se takoj veletrgovski sindikat in vpelje se soudeležba delavstva na dobičku. Osnujejo se takoj obratni sveti za vse revirje in jame. Izvedbo vseh teh uredb bo vlada poverila premogovnemu svetu, v katerem bodo zastopani delavci in podjetniki. Vlada bo nadalje za prehodno dobo dovolila premogovni industriji podporo 3 milijone funtov za kritje plač, ki se bodo le neznatno zmanjšale samo v bolje plačanih kategorijah. Delovni čas in mezdo bo v prehodni dobi reguliral mezdni odbor, v katerem bodo 3 zastopniki delavstva, 3 delodajalci in nevtralen predsednik.

Premogarji so dobili prvo stavkovno podporo, ki znaša 15 šilingov na teden in za otroka po 2 šilinga posebej. Mladostni delavci dobe 7½ šilinga. Rudarska organizacija ima sredstev še za štiritedensko podporo.

Predsednik internacionale prometnih delavcev je opozoril strokovne organizacije, da ostanejo do nadaljnega še vse odredbe glede prepovedi dovoza premoga na Angleško v veljavi.

London, 15. maja. (Izv.) Pogajanja med lastniki listov in stavci še niso končana. Zato je še veliko listov izšlo v zmanjšanem formatu. Rodarska zveza je snoči sprejela Baldwinov predlog za poravnavo konflikta. Na konferenci, ki se je vršila, pa ni prišlo še do nikakih sklepov. Posvetovanja so preložili do 20. maja.

London, 15. maja. (Izv.) Baldwin je v spodnji zbornici na Mac Donaldovo vprašanje izjavil: Vlada ne bo odobrila nobenega poskusa delodajalcev, ki bi imel namen sedanjo priložnost izkoristiti za zmanjšanje mezd ali podaljšanje delovnega časa. Vlada stoji še vedno na stališču svoje proklamacije, ki jo je izdala ob ukinitvi splošne stavke. Vesti o pogojih, ki naj bi jih bili stavili delavci, so se izkazale kot neresnične. Baldwin si ne more misliti, da bi kdo poizkušal napad na strokovne organizacije. Na vsak način bo on vsak tak napad onemogočil. Vlada sicer nima oblasti za ukazovanje in izvajanje sile, vendar bo založila ves svoj vpliv za dobesedno izvajanje obljub, ki jih je dala v svoji proklamaciji.

London, 15. maja. (Izv.) Po prvem veselju vsled odpovedi splošne stavke je zavladalo razočaranje. V prometu je prva dva dni po odpovedi vladala večja zmeda kot med stavko. Tudi tiskarska podjetja niso mogla upostaviti dela. Stavkujoči so na vseh zborovanjih zahtevali nadaljevanje stavke in protestirali proti stavkovnemu vodstvu. Posamezne strokovne organizacije so nadaljevale stavko na svojo pest. Največjo zmedo so povzročili podjetniki, ki niso hoteli sprejeti delavstva nazaj v delo, ampak so hoteli izbirati. Mac Donald in Thomas sta posredovala pri Baldwinu, da nastopi proti takim delodajalcem. Baldwin, kakor vselej, je tudi to pot izjavil, da ne more ničesar ukreniti. To je vzbudilo kri. Položaj je slabši kot med stavko.

London, 15. maja. (Izv.) Še vedno je resna nevarnost, da bodo v angleški industriji izbruhnili novi boji, ki jih bo vodilo delavstvo z neprimerno hujšo ogorčenostjo in večjo odločnostjo, kot minulo splošno stavko. Splošni položaj se je bistveno poslabšal. Dočim sta se poprej dva nasprotnika mogla sporazumeti, je sedaj cela vrsta bojujočih strank.

London, 15. maja. (Izv.) Tudi železničarji so ustavili stavko. Med podjetniškimi družbami in delavstvom se je dosegel sporazum.

„Norge" pristala.

Nome, 15. maja. (Izv.) Semkaj niso prispela še nikaka poročila kje se nahaja ladja »Norge«. Po mnenju ameriških krogov, se je ladja morala izogniti velikim viharjem.

Newyork, 15. maja. (Izv.) Do dveh zjutraj (ameriški čas) ni bilo še nikakih poročil o »Norge«. Znani strokovnjak o zračnem prometu je izjavil, da ni zaenkrat še povoda za vznemirjenja, ker ima »Norge« do pondeljka še dovolj pogonskih snovi. Ladja je morala pristati najbrže v kakem oddaljenem kraju, odkoder ne more poslati nikakega obvestila v doglednem času.

Vancouver, 15. maja. (Izv.) Zračna ladja »Norge« je ob dveh (vzhodni čas) dosegla kraj Teller v bližini Nome. Posadka je v najboljšem razpoloženju.

TENDENCIOZNE VESTI O ATENTATU NA MUSSOLINIJA.

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Italijansko poslaništvo objavlja: Izvestni borzni spekulantski krogi so razširili vest o atentatu na predsednika Mussolinija. Ta vest pa je popolnoma izmišljena.

Da bodete **zadovoljni** z res dobrimi
vrvarskimi izdelki
zato je treba naročiti tako blago le pri
I. N. Adamič
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31
s podružnica v Mariboru, Vetrinjska 20 ter Kamnik, Šutna 4.

Nemška vladna kriza.

Predsednik demokratske stranke dr. Koch je izjavil: krize nismo mi naredili. Naredil jo je dr. Luther sam. V trenutku, ko je bilo sto nevarnosti na potu si je poiskal krizo iz zraka. Luther je vrgel samega sebe. Pred objavo uredbe o zastavah sem ga opozoril, da tega ne bomo prenesli. Pa vendar bi bilo mogoče prebresti vse težave, če ne bi dr. Luther prišel na nesrečno misel, da mora med našo zahtevo po suspenziji uredbe in zahtevo nemških nacionalcev iskati srednje poti. Ta srednja pot je bila v tem, da je Luther sicer pristal na odlog izvršitve uredbe utemeljil pa ga je ne z načelnega stališča, ampak s tehničnimi težkočami. S tako utemeljitvijo je dr. Luther optiral za nemške nacionalce.

Dr. Luthrov kabinet bi bil sedaj, ko se je kancler sprl s socialnimi demokrati, tudi v zunanji politiki vezan na nacionalce. Zato mi nismo mogli odgovarjati čeprav smo se zelo želeli umakniti krizi. Luthru ostane zgodovinska zasluga, da je ozdravil nemške finance in utrdil lokarnsko politiko, toda odpovedal je kot voditelj koalicije središča, ker je nepolitičen človek z desničarsko podzavestjo. Ugotovili smo, da se ne more vzdržati noben kancler, ki nima občutka za čustva nove republikanske dobe.

Sedaj je situacija nejasna. Edino možna in trajna rešitev je velika koalicija.

Berlin, 15. maja. (Izv.) Dr. Gessler je izjavil, da mu ni mogoče sestaviti vlade, ker so ga Centrum in socialni demokrati odklonili kot kanclerja. Obe stranki iz zunanjepolitičnih razlogov ne marata videti vojaka na kanclerskem stolu. Kot nadaljni kandidati za vodstvo vlade se imenujejo zastopniki Centruma dr. Adenauer, župan v Kölnu, Horion, deželni glavar vestfalski in Stegerwald. Demokratski kandidat dr. Külz vsled odpora nemške ljudske stranke ne pride v poštev.

Berlin, 15. maja. (Izv.) Na današnji seji je ugotovil ministrski svet, da delo za sestavo nove vlade ni nič napredovalo. Jutri se vrši seja ponovno. Državni predsednik Hindenburg je poslal pismo predsedniku centruma dr. Marksu, v katerem ga prosi, da prevzame mandat za sestavo nove vlade. Dr. Marks je prosil odloga do jutri, da se v vprašanju odloči.

Naša politika

KAJ BO Z RADIĆEM?

Belgrad, 15. maja. (Izv.) Iz izjav predsednika vlade Nikole Uzunovića, iz poročila o seji radikalnega kluba, kakor tudi iz razpoloženja ostalih uglednih radikalov in nekaterih radikalnih politikov, je razvidno, da je kriza takoj v začetku zavzela odločen pravec proti Stjepanu Radiću in njegovim ožjim tovarišem. Gotovo je, če sodimo po vsem tem, da se bodo storili vsi koraki, da se Stjepan Radić s svojo ožjo okolico radi svojega neiskrenega delovanja izloči iz javnega življenja. Seveda ni veliko verjetnosti, da bi ti napori radikalnih politikov uspeli. Hrvatski seljački klub je kompakten. Sprevidel je takoj, v kakšni smeri gredo dogodki. Zato je imel zvečer sejo. Na tej seji je govoril Stjepan Radić zelo pomirljivo in so sprejeli na njegov predlog resolucijo, ki pomenja ponovno ponudbo radićevcev in prošnjo, da smejo še nadalje ostati v vladi.

RADIČEV NEUSPEH V POŽEGI.

Požega, 14. maja.

Včerajšnji Radičev shod pomeni za sklicatelje neuspeh. Navzočih je bilo kvečjemu 1200 ljudi, med temi jako malo kmetov. Že med Radičevim govorom so se slišali vzkliki neodobravanja. Po Pucljevem govoru so navzoči klicali: »Živela SLS« in »Živela HPS!« Med govorom državnega podtajnika dr. Pernarja, ki je napadal Hrv. pučko stranko, je prišlo do incidenta. Na Pernarjevo zahtevo in z Radičevim odobravanjem je policija aretirala odvetnika dr. Julija Radočaja in jurista Rudolfa Schwererja — zaradi medklicov. S tem so radičevci dokazali, da so batinaši in da se boje pred volivci vsake kritike. Dobra tretjina zborovalcev je šla za aretiranima proti policijskemu uradu in vzklikala dr. Radočaju, a policija jih je zavrnila. Shod se je hitro končal; trajal ni niti celo uro.

Stavka.

△ **Radić proti Stojadinoviču in drugim radikalnim prvakom.** Na četrtkovih shodih v Novi Gradiški in Požegi je Stjepan Radić ljuto napadal razne radikalne prvake. Dejal je med drugim: »Jaz govorim odkrito: dr. Stojadinović je korupcionist, Velizar Janković je korupcionist, dr. Kojić je korupcionist, Laza Marković je korupcijonist, Voja Janjić je korupcionist! Ta družba ne bi smela pri nas niti ceste pometati, kamoli na vladi odločevati.« Radić je tudi ponovil trditev, da se je denar, namenjen za šole, porabil za volilno agitacijo. Na obeh shodih je Radić ljuto napadal federaliste, posebno dr. Žaniča in dr. Bazalo. Prizanesel tudi ni dr. Nikiču.

Beležke

△ **Kako napreduje SDS.** Preteklo nedeljo so se vršile občinske volitve v Krapini. Zmagala je lista Vilibalda Sluge, ki je že več let tamošnji župan. Zagrebška »Riječ« in ljubljansko »Jutro« sta hitro naznanila strmečemu svetu zmago SDS v Krapini in več odstotno napredovanje. G. Sluga pa je poslal zagrebški »Riječi« sledeči popravek: »V listu »Riječ« pod str. 107 je pod naslovom »Občinske volitve v Krapini« priobčena neresnica in vsled tega prosim, da na podlagi čl. 26. in 27. zakona o tisku prinesete sledeči popravek: Ni res, da je moja lista pri občinskih volitvah v Krapini dne 9. t. m. lista SDS, res pa je, da je nadstrankarska, na kateri je samo eden od 18 kandidatov pristaš SDS, vsi drugi pa so pristaši HSS in HFSS.« Značilno je, da je ravno »Riječ« spuščala v svet članke o falzificiranju narodne volje, in istotako je značilno, da resnicoljubno ljubljansko »Jutro« o predmetni falzifikaciji enostavno molči. Zopet jasen vzgled, koliko je dati na demokratska poročila o »veličastnih zborih, zmagah in napredovanju« SDS, ki da je tako narastla, da bo ona prevzela vodstvo države v svoje roke in bodo radikali izvolili — Pribičeviča za svojega in državnega voditelja.

△ **Poglavje o denuncijanstvu.** »Jutru« je zaleglo! Fakt, ki smo ga ugotovili na podlagi uradnega akta, vpije dovolj glasno in jemlje pred vso jugoslovansko javnostjo »Jutru« legitimacijo govoriti o denuncijantstvu, razen če moli lastno spoved in se razgali do svoje blede notranjosti. Ni samo en slučaj! Zbrali bi lahko splošno kolekcijo enakih slučajev, če bi pred slovensko javnostjo razgrnili seznam samo onih denuncijacij, katerih grenke posledice je moral nositi oni del slovenskega uradništva, ki ni brezpogojno trobil v rog SDS, ki se ni hotel ponižati, da bi zatajil samega sebe, ki ni hotel postati orodje SDS. »Nezanesljiv«, »kralju, državi nezvest«, »boljševik« »komunist« itd.! Denuncijacij »Jutrove« gospode so bili deležni naši dopisniki, naša zastopstva, denuncijacij v Belgradu je bil od te gospode deležen ves slovenski narod z vso svojo preteklostjo, kulturo in značajem. Denunciranje je bilo orodje, da se je prevarila srbska javnost, ko si je ustvarjala sliko o Sloveniji in njenem prebivalstvu in plod denuncijacij so bili napadi v srbskih listih o »avstrijakantstvu, protidržavnosti« Slovencev v državi SHS. Zastori padajo in tudi gotovemu delu našega naroda s strankarsko zamreženimi očmi padajo koprene iz njih. Ta način strankarskega boja, ki je že poleg svoje aprioristične ostudne strani in negacije vsakega zdravega političnega pokreta, poštenemu slovenskemu značaju neznan in k nam prinešen po demokratski stranki, je vnovič razgaljen do golega! Nepobitni dokazi so tu! Po tako dolgem molčanju upamo, da je tudi »Jutro« v odkritem ogledalu spoznalo svojo bledo notranjost, se odreklo vlogi tožitelja in zagovornika ter se, četudi ne prostovoljno, vsedlo na zatožno klop. Za nas je, gospodje okoli »Jutra« — razprava končana!

Tedenski pregled

Skupščina melje! Topot v resnici. Dne 14. t. m. je otvorila razpravo o korupciji in korupcionistih, zavrgla nezadostne vladne izjave in predloge in izglasovala sklep, ki zahteva od vlade, 1. da se v enem mesecu predloži parlamentu zakonski načrt za pobijanje korupcije; 2. da se izvoli 21 članska parlamentarna anketa, ki naj preišče vse korupcijske afere, ki jih navaja tostvarna interpelacija opozicije, in poroča skupščini najdalje v dveh mesecih; anketa se pooblašča, da dela tudi tedaj, če bi se narodna skupščina v tem času razpustila; 3. vsa koruptivna dejanja vladnih članov ali članov parlamenta, ki so že odkrita ali se bodo še odkrila, se morajo preiskati in proti krivcem postopati po novem protikorupcijskem zakonu odnosno po zakonu o ministrski odgovornosti. Za ta sklep je glasovalo 150 poslancev, proti 127. Z opozicije so šli Radičevci, ne pa samostojni demokrati; celo trije ministri so glasovali proti vladi, a od radikalnih poslancev se jih je 17 odtegnilo glasovanju. Tako izrazito nezaupnico je vlada kvitirala s tem, da je podala ostavko. Vse, kar je poštenega, se zbira v enotni fronti, da obračuna s korupcijo; v nasprotni fronti so samo še pašičevci, ki se jim ponujajo kot zavezniki samostojni demokrati. — Skupščina je odobrila trgovinsko pogodbo z Avstrijo.

V Belgradu se je vršila seja medparlamentarnega odbora; govorila sta Ljuba Jovanović in tajnik mednarodne medparlamentarne unije Boisie. Zvezin odbor se snide meseca avgusta letos v Ženevi. — V Ženevi se je zbrala mednarodna razorožitvena konferenca, na kateri zastopajo našo državo dr. Laza Marković, general Kalafatović in dr. Konjević z več strokovnjaki.

Na dan je prišlo pismo, ki ga je pred letom dni pisal dr. Gregor Žerjav zunanjemu ministru dr. Ninčiču, v katerem je denunciral našega podkonzula v Düsseldorfu F. Barleta kot klerikalca in zahteval, da se Barle premesti in pošlje na njegovo mesto uradnik, »ki ni klerikalec«. Značilno! —

Prekmurje bi radi odtrgali od Slovenije in ga priklopili novi oblasti s sedežem v Varaždinu, ki naj bi se v ta namen ustanovila. Prekmurci so objavili proti tej nameri najodločnejši protest.

Na Poljskem imajo vojaško vstajo proti novosestavljeni Witoševi vladi. — Na Nemškem je vlada odstopila, ker se je sprla s parlamentom zaradi državne zastave. Istočasno so odkrili zaroto, ki je bila naperjena proti državnemu predsedniku Hindenburgu in njegovemu režimu, ki je hipernacionalistom premalo nacionalističen. Zaprli so več oseb. — Generalna stavka na Angleškem je preklicana, vendar delavstvo še ni šlo na delo, ker industrijci nočejo držati, kar je delavstvu obljubila vlada.

Amundsen je 12. maja zjutraj ob dveh v italijanski zračni ladji »Norge« preletel severni tečaj in plul v smeri proti Alaski. Svoj let preko tečaja je javil z brezžičnim brzojavom, poslej pa ni več nobenega znaka od njega. Boje se nesreče.

Kaj se godi doma

Spomenik kralju Petru I., Osvoboditelju,

prvi v Sloveniji, se bo na slovesen način odkril v Kranju dne 1. avgusta 1926. Pričakovati je obilne udeležbe ne samo iz bližnje okolice, temveč iz vse Gorenjske ter tudi od drugod. Skoraj gotovo se udeleži te slovesnosti tudi kralj Aleksander, ki bo tačas bival na Bledu. Različni odbori, v katerih so zastopniki vseh strank, slojev in stanov, so že začeli z delom, da bo slavnost kar najlepša. Pripravljavni odbor daje to v vednost s prošnjo, naj se vsa društva, ki nameravajo letos kake zunanje prireditve, izvolijo ozirati na to patrijotično slavnost. Vabila in letaki se bodo začeli v kratkem razpošiljati.

Finančnemu delegatu dr. Šavniku.

Dovoljujemo si Vas javno vprašati, kaj je z našim honorarjem za naše katehetske ure? Ali naj bomo kateheti, ki se poleg dušnega pastirstva trudimo po 20 in še več ur na teden v šolah, prikrajšani še za tiste pare, ki so nam po prejšnjih dvanajstinah do aprila t. l. v zakonu zagotovljene, in smo mi poslali svoje spiske, uradno potrjene, že pred meseci? Za vse mogoče se najde denar, zakaj ga mi niti za to malenkostno povračilo naših katehetskih ur, da bi v težkem položaju, v katerem smo, mogli si vsaj malenkostno olajšati svoje gmotne skrbi. G. delegat, prosimo Vas, da upoštevate naše delo in izposlujete izplačila

Katehetje.

Politične novosti v Mariboru

Maribor, 14. maja.

Kljub navideznemu političnemu miru v Mariboru, je vendar precej političnih novic, ki govore, da ni takega miru, kot se na zunaj zdi.

»Tabor« je začel odgovarjati »Slovenskemu gospodarju« in upa, da ga bo spodnesel. »Slovenskega Gospodarja« gre zato nekaj stotin v mestu več v razprodaji.

Nova Slovenska kmetska stranka dobiva stare boritelje v svoje okrilje. Med drugimi smo opazili prvoboritelja dr. Novačana, ki se je vrnil z vročih varšavskih tal v našo vas. Nastopil je službo koncipijenta pri dr. Kukovcu in bo začel izdajati poseben list za Štajersko. Bilo srečno!

Socijalisti se jeze na misijon pri frančiškanih, se jeze na sebe in svoje protiverske članke v Volksstimi in jim ni prav, da njim samim tudi s kulturnim bojem ne cveto rožice lepše bodočnosti.

Radikali zborujejo. Preteklo sredo zvečer so imeli zborovanje v Gambrinovi dvorani. Tavčar je povedal, da je glasoval za Pašiča, ker je Jovanović — klerikalec! Pa pravijo, da so klerikalci samo v Sloveniji! Rehar je rekel, da niso frakarji, zato gre naprej. Štefanovič je razlagal o korupciji, ko pa je nekdo zaklical »živijo korupcija«, se mu je zgodilo kakor Pašiču pri vladi, ven so ga vrgli. Edino, kar so vsi odobravali, je bila pripomba, da je SDS bankirska in gosposka stranka, ki je pripeljala v Belgrad korupcijo. Vsi so enako mogli opaziti, da radikalna stranka ni niti malo socijalna stranka, ker ne kaže nobenega zanimanja za soc. vprašanja, ki so dandanes tako pereča. Vsaj na shodu ni bilo čuti ne besede o tem. Gre le za politično moč, ne pa za politično ljudsko delo, kaj ne, gospodje?

Radičevci se e niso pomirili zaradi sportnega portretiranja, o katerem je »Slovenec« javnosti že poročal. G. Bendetu menda ni žal, da ni več v stranki, v kateri so samo voditelji. Trenutno še ni znano, katera stranka ga bo zdaj sprejela.

Naši demokrati, do skrajnosti narodnjaki, si iščejo zaveznikov kjerkoli, ker hočejo s svojo neuklonjivostjo in neuvidevnostjo žrtvovati tudi — narodni blok, če treba. Ali se je v tem smislu vršil razgovor med SDS in socijalisti pretekli ponedeljek? Ali so socijalisti zavoljo tega razgovora postali v obč. svetu tako — »tacig«, da rečemo po mariborsko? Maribor je razočaran nad »bojevitostjo« socijalistov in »narodno bojevitostjo« demokratov. Pri denarju se pač vse neha — to je načelo kapitalistov, pa naj bodo demokratski ali socijalistični.

Prekmurske ceste

Današnje »Novine« v precej dolgem članku opozarjajo javnost, zlasti pa one državne organe, ki imajo kako besedo v vprašanju cest in potov, da tudi Prekmurje ima ceste, ki se ne popravljajo same od sebe, temveč zahtevajo v tem oziru nekoliko požrtvovalnosti od strani drugih.

Prekmurska pota smo mi na tem mestu že omenili in sicer takrat, ko smo se zavzeli za občinske volitve v Prekmurju. Trdili smo, da so sl... pota posle... gospodarske nezmožnosti občinskih gerentov, izmed katerih so nekateri za povzdigo zunanjega lica občine tako »vneti«, da zaukaz... voziti občanom šoder na poljska pota (ki so ... navadno dajala v najem za pašo), občinska pota pa pustijo pri miru.

»Novine« se obračajo na merodajno državno oblast. Ker plačuje Prekmurje davke, ki naj služijo v ta namen, da država lahko krije svoje različne izdatke in da lahko pomaga, kjer je neobhodno potrebna njena pomoč, se sme pričakovati — in skoraj zahtevati — da se posveti prekmurskim cestam od strani oblasti več pozornosti. Ceste so v takem stanju, da slabše že ne morejo biti. Celo glavni cesti, ki vežeta M. Soboto z Dolnjo Lendavo skozi Beltince in Črensovce, oziroma skozi Martjance, Bogojino, Dobrovnik, sta že tako uničeni, da bo danes-jutri onemogočen promet. Avtomobilski promet je v slučaju dežja že sedaj nemogoč in mora ob takih prilikah celo poštni avto prekiniti svoje obratovanje. Oblast naj si prizadeva, da to stanje zboljša. Žrtev se ne sme braniti, ker »državne podpore so tudi naš denar, zakaj se ne bi na ta način uporabljale?« Ob gotovih slučajih — celo manj važnih — da oblast velikanske državne aparate na razpolago. Zakaj ga ne bi dala tudi Prekmurju. Nemožnosti nihče ne zahteva. Nekaj denarja, par tovornih avtomobilov, ki bi dovažali šoder od Mure, in cela stvar bi tako napredovala, da bi v par letih imeli najlepša in najboljša pota v celi okolici.«

Želeli bi le to, da želja »Novin« ne ostane glas vpijočega v puščavi, temveč da se v resnici stori vse mogoče za odpravo cestne mizerije.

Analfabetstvo in podestati.

V Rimu se pripravlja nov ukaz o imenovanju cele vrste podeštatov, t. j. vladnih vaških načelnikov za vasi, ki nimajo več kakor 5000 prebivavcev. S tem ukazom pride na vrsto tudi tržaška pokrajina, ki obsega tudi sežanski in postojnski okraj. Tako bodo častno likvidirani tudi tisti župani, ki niso opustili nobene prilike, da se poklonijo tržaški vladni gospodi v upanju, da si ohranijo svojo župansko trikoloro. Ravno na slavnosti 21. aprila v Trstu jih je bilo 13 z lastno godbo. Ti nesrečna številka!

Zanimiva je statistika, ki nam pokaže razmerje med analfabetstvom in število podestatov za posamezne italijanske dežele. Fašistična vlada je namreč zagovarjala uvedbo podeštatov s trditvijo, da se v manjših občinah (torej izpod 5000 ljudi) ne najdejo dovolj izobraženi ljudje, ki bi lahko vodili občine; poleg tega da so tudi volivci premalo izšolani, da bi si mogli sami voliti zmožne občane v občinski svet. Če sodimo stopnjo izobrazbe kakega naroda po odstotku pismenih in hočemo logično aplicirati motivacijo fašistične vlade, bi morale dobiti največ podeštatov one dežele, kjer je nepismenost najbolj razširjena; kajti v teh deželah, kjer večina ljudi ne zna pisati, je tudi politična izobrazba najnižja, torej zaslužijo podeštate. Statistika pa kaže ravno obratno.

Podeštate bo dobilo 80.20 odstotkov italijanskih občin. V nekaterih italijanskih deželah pa je ta odstotek veliko nižji in to na jugu države, to je v krajih, kjer najbolj cvete nepismenost. Tako je znano, da imajo Puglie in Sicilija 60 odstotkov nepismenih prebivavcev. In ravno te pokrajine bodo imele manj vladnih načelnikov, medtem ko bo n. pr. na Južnem Tirolskem, kjer je le 2 odstotka nepismenih ljudi, 98.10 odstotkov občin dobilo podeštata. Isto velja tudi za Primorsko. Da pride na južno Italijo razmeroma manj podeštatov, je treba pripisovati okoliščini, da živijo južni Italijani v večjih središčih, v malih mestih; tu pa jim ni dana prav nič večja možnost izobrazbe kakor na vaseh, ker so ta mesteca čisto kmetska središča in nimajo mestnega značaja. Iz tega je razvidno, da bodo s podeštati najbolj obremenjene dežele, ki bi si prav lahko same volile zmožne župane in da dobijo najmanj podeštatov dežele, ki bi jih bile najbolj potrebne. Sicer pa ni bil cilj zakona, da napravi red v občinskih uradih, ampak da vzame občinam še tisto malo avtonomije in da spravi njim na čelo vladne pristaše.

Zavratnost nemškega nacionalizma.

»Koroški Slovenec« piše v uvodniku dne 12. t. m.: »Ker sila ni udušila našega življa, ne predelala našega prepričanja in značaja, a je na zunaj slab inštrument, se spreobrne volk v jagnje in na lep način udari v naše naravne pravice; pohlevno, nebojevito ljudstvo je za to jako pripravno. Na lep način, brez nepotrebnega šuma se mora odvzeti slovenskemu ljudstvu moč in volja do lastnega individualnega življenja. Izpodriniti Slovenca iz javnih služb je lepa parola tega načrta. Heimatdienst izrecno priporoča, da naj se nemški duhovniki in učitelji uče slovenskega jezika, in izdaja v ta namen podpore. Na ta način se Slovenec na lahek način izpodrine in nihče ne more reči, da se je zgodila krivica. Že sedaj se vodi natančna kontrola vseh mest, ki bi se na ta način izpopolnila z ljudmi, ki bi znali par besedi slovensko, v mišljenju pa hodili z nasprotniki. Ti bi potem odločevali in mi bi postali brezpravna raja brez pravega pastirja. To naziranje že sedaj prevladuje in pojem Slovenca je postal v nemški glavi tako nejasen in zamotan, da z upravičenostjo dvomimo nad uspehi šolske in avtonomistične reforme, ki nam bodo diktirane po sedanjih oblastih. Za prehod v popolnoma nemško Koroško rabijo še sedaj odpadnike, a s tem se obenem ubranijo očitanja, da Slovenec ne pride do kruha. Seveda je to samo plast na zunaj, kakor so vsi čini z nemške strani prikrojeni za zunanjepolitični položaj. Na zunaj mora uživati Slovenec vse pravice, na znotraj pa se zamenja s svojim nasprotnikom, ker je edino to v prid deželi, ne pa v zadovoljnost celokupnega slovenskega življa.«

Strašna letalska nesreča v Novem Sadu.

Na Vnebohod dopoldne je vadil v Novem Sadu vojaški letalski oddelek pod poveljstvom stotnika Konjarja. Bilo je pet letal. Ko so se letala ob 10 dopoldne vračala na letališče, je občinstvo, ki je bilo na ulicah, nenadoma opazilo, kako so se enemu letalu odlomili druga za drugo obe krili, nakar je trup vrteč se treščil na tla. Ljudje so zavpili in hiteli na mesto nesreče. Letalo je padlo na tla pred sanatorijem Brezovsky. Nudil se je strašen prizor: Letalo se je dobesedno zdrobilo, a motor se je zaril dva metra globoko v zemljo. Med razbitinami sta ležali strašno raztrgani trupli obeh letalcev: nadporočnika Milana Brajkoviča iz Petrinje in tehničnega pomožnega vojaka Antona Briškija iz Delnic. Trupli so prepeljali v mrtvašnico tamkajšnje bolnišnice. Na lice mesta je takoj prišla vojaška komisija, da preišče, kako se je zgodila nesreča. Strokovnjaki izjavljajo, da je to edinstven slučaj v zgodovini letalskih nesreč: da bi bili namreč med letom odpadli krili. Ponesrečeni Brajković je bil napravil v višini 1000, odnosno 500 metrov dvakrat zaporedoma okret v ostrem kotu in nato z uporabo velike sile skrmaril letalo v ravnotežje; ko je storil to drugikrat, je nenadoma odpadlo eno krilo in nato še drugo. Letalo je bilo sistema »Breguet 19«, ki slovi kot eden najboljših.

Stavbno gibanje v Ljubljani.

Maj nikakor noče stalno držati svoje prijetne toplote. Radi tega se tudi stavbno gibanje še ni tako razmahnilo, kakor smo pričakovali. Vendar pa rase krog onih, ki nameravajo letos postaviti sebi lastno domačijo in krov: Ivan Poženel bo ob Ižanski cesti postavil lepo enonadstropno, vili podobno hišo na parceli št. 162/4. — Primarij dr. Josip Pogačnik namerava zgraditi arhitektonsko zanimivo trinadstropno trgovsko hišo na parceli 549/i ob Miklošičevi cesti s oslonom na Otmar Bambergovo palačo. Na ta način bo izginil en del vrzeli med poslopjem Zadružne gospodarske banke in Bambergovim posestvom. Poslopje bo sicer ozko ali s primerno fasado se bo to dalo nekoliko omiliti. — Ob Dermotovi ulici v Spodnji Šiški na parceli št. 50 bo postavil Ivan Leban, železniški uslužbenec, visokoprtlično manzardno hišo. — Gradbeno društvo na tehnični srednji šoli bo zgradilo na Mirju parcela 77/1 enonadstropno lepo hišo s tremi večjimi stanovanji; hiša bo stala na vogalu Groharjeve ulice in Mirja. — To društvo bo postavilo na parceli 22/13 Karlovško predmestje še eno enonadstropno hišo, katera pa bo služila društvu za njegove obratne namene. — Znani podjetnik Rudolf Štebi je pričel kopati temelje za svojo enodružinsko vilo na bivši Ogrinovi parceli med Streliško ulico in Mišičevo cesto. — Alojzij Pirc iz Kamniške ulice 129 zida visokoprtlično hišo v Podmilščakovi ulici na parceli 175/9 poleg g. Šaleharja. Stavbni gospodar je član stavbne zadruge »Hera«. — Bogdan Suknaič, uradnik Vzajemne zavarovalnice, postavi v Hradeckega vasi na parceli št. 74/5 enonadstropno hišico z enodružinskim stanovanjem. — Ivan Mencej, strojevodja drž. železnic, Sv. Petra cesta 11, bo zidal enodružinsko hišo ob Grablovičevi ulici na parceli št. 80/4 v bližini Korytkove ulice. — Hedvika Bischof, zasebnica, Gosposka ulica 4, bo zgradila ob poti v Rožno dolino na parceli št. 119/4 enonadstropno vilo. — Andrej Senegačnik, poštni uradnik v pokoju, Aleksandrova cesta 10, namerava zgraditi enonadstropno vilo na vogalu med potjo v Rožno dolino in Žitnikovo ulico z dvema stanovanjema. — V neposredni bližini postavi tudi Ivan Blaznik, strojevodja, Glinška ulica 7, enonadstropno, dvostanovanjsko vilo na parceli št. 110/7. Vsi trije so člani stavbne zadruge »Hera«. — Tovarnar Dragotin Hribar bo dvignil barvarno v svoji tovarni pletenin na Zaloški cesti za eno nadstropje.

Adaptacije: Znani pekovski mojster Friderik Pauer, Sv. Petra cesta 48, hoče adaptirati dvoriščni trakt svoje posesti v delavnice in skladišča za izdelovanje keksov, kanditov in slaščičarskega blaga. Radi tega bo dvignil trakt za eno nadstropje. Preuredil bo tudi kanalizacijo in napravil na dvorišču novo šupo za drva. — V hiši ge Marice Pogačnik na Celovški cesti prenavlja stavbna tvrdka arhitekt Schell pritlične prostore bivše gostilne. Tusem se preseli šišenska lekarna in bo tu v boljši meri služila potrebam prebivavstva Šiške. Na tem mestu bi bil potreben tudi zdravnik. — Stavbno podjetje inž. Dedeka v Lepodvorski ulici v Spodnji Šiški zgradi dvoriščno stanovanjsko poslopje za svoje uslužbence. — Naj omenimo se to, da namerava Ivan Zupan, Vidovdanska cesta 22, zgraditi delavnico za prepariranje črez levo od Poljanske ceste proti prisilni delavnici na parceli št. 80/3 na bivšem zemljišču arhitekta Treota.

Kakor vidimo se grade skoro izključno enodružinske hiše in vile le za lastno uporabo gradbenega gospodarja. Sledi torej, da zida le mali kapital z bornimi sredstvi, večji pa nima nobenega zmisla za zidanje; radi tega stanovanjske bede še ne bo tako hitro konec. Zelo se iščejo stavbne parcele, radi tega njih vrednost raste. Za bodočnost si hoče vsak zagotoviti stavbni prostor.

Za birmance in botre

potrebne predmete priporoče ljubljanske tvrdke najuspešneje v dnevniku „Slovencu“

Ne zamudite ugodne prilike! Ta reklama se Vam bo izplačala kot le malokatera druga!

Dr. F. S.:

Mimo Maribora

Berta Bukšekova.

Na mizi v njenem malem salonu je Wildejev Dorian Gray.

»Razodevati umetnost, zakrivati umetnika, to je namen umetnine.«

»Po obliki je vzor vse umetnosti glasbenikova umetnost, po čuvstvu pa umetniška gibnost igravčeva.«

V čudovitem ognju ji žarijo oči.

»O, kako sem si takrat, osemnajstletna, želela biti kdaj Stuart!«

»Takrat ni bilo kakor danes. Z najpozabljenejšimi vlogami smo se morali boriti za priznanje.«

»Biti Stuart —!«,

vsa zanesena v gledanje in veliko doživljanje.

Prihodnji teden bo Stuart. Prvič, za svoj srebrni jubilej.

»Ali mi bodo zamerili, da sem si izbrala »Stuart«? Umetnost je vendar mednarodna.«

»Heddo Gabler«? Nisem si je vzela; za proslavo je vendar treba nekaj slovesnega. Kajne?«

»Gospa dr. Zakrajškova bo kraljica. Da, meni na ljubo. Morda bo v bodoče večkrat sodelovala. To bo kraljica! Veličastvena, da bo vsakdo veroval v njeno kraljištvo.«

»In gospodična Kraljeva! Vam ugaja? — Kajne! Tako pristna in ljubezniva!«

»Res dobro se razumemo. Malo nas je in vendar gledališki spored ni siromašen. Vprizoritve pa so tudi dostojne.«

Po steni visijo mnogi trakovi, med njimi kot najlepše priznanje dolgo pismo:

»Gospa umetnica!

Okorna je moja roka, polno je moje srce.«

Čudovito hrepenenje za Lepo Vido, močno v svoji preprostosti in žalostno v svojem uboštvu.

»Kadar vidim Vaše ime na sporedu, takrat prihajava z ženo...«

»Delavec iz kolonije,« se je podpisal nesebični neznanec.

Njen glas je postal ginjen in otroški. Tedaj je bila umetnica po volji božji:

da, tudi za delavca iz kolonije...

»Ni gledišče samo za zabavo.«

»O! Pa je mnogo bridkosti do petindvajsetletnice. Mnogokrat sem jokala. Sem pač ženska. Nimam energije.«

»Temperamenta? O, tega pa imam,« se je zasmejala.

»Gospe Strozzijevi sem nekoč pravila: Vi, milostiva, pač niste imeli nobenih težav. Taka umetnica! Vam intrige niso nič mogle. Rekla mi je: Draga gospa, ko bi Vi vedeli...«

»Svojčas bi bila morala nastopiti za Jugoslovansko Matico. Prišlo pa je nekaj navskriž. A, se mi je zasmejal dr. Müller, intrige? Vidite, gospa, to bo zdaj pravo gledališče v Mariboru.«

Vsa je še v Cerkvenikovem »grehu«. Ni ga še izživela. Usoda malega gledališča: dolgo življenje, polno truda — za dve, tri vprizoritve...

»Ne bi mogla reči, katera vloga mi je najljubša. Teže pač igram brezvestne, zlobne.«

Kje je njen obraz?

Tisti tam zadaj: iz življenja mladega ljubljanskega dekleta, iz njene vigredne poti pod ljubljanskim gradom in iz daljnega hotenja na Dunaj, za pesmijo?

Tam zadaj: iz trepetov srca in iz rasti mimo dolgih ljubljanskih let v Varaždin in Maribor?

»Ljub mi je Maribor. Zelo, zelo ljub.«

Tam zadaj, kjer ni odra...

Ali še živi sebe?

Ali živi vse brezštevilne vloge petindvajsetih let tudi še preko Glavnega trga in visokega dravskega mosta in povsod?

Pod njenim visokim balkonom globoko doli je zelena Drava in vse mesto s cerkvami in vrtovi in goricami.

Tako visok je njen balkon, da je blizu Pohorje in Planine zadaj.

Tako visoko gori je, kakor so skromne naše slovenske Muze.

Prilika za botre

da podarijo birmancem prav čedne, trpežne in lepo izdelane OBLEKE po prav nizkih cenah se nudi pri tvrdki

DRAGO SCHWAB — Ljubljana

Najcenejša

birmanska darila

v bogati izberi

Lud. Černe zlatar in juvelir, LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 3.

Dnevne novice

★ **Naši Američani za svojega škofa.** Slovenci v Ameriki se pripravljajo na čim lepši sprejem ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča in drugih starokranjskih gostov. Pozdravna prireditev se bo vršila v največji dvorani v Clevelandu — v »City Auditorium«, v kateri je prostora za 15.000 oseb. Mnogo slovenskih naselbin je poslalo prošnje, da bi škof dr. Jeglič delil pri njih sv. birmo, tako Hieboygan, Steelton, Forest City, Pa. in Bridgeville, Pa., naselbina Waukegan, Ill., je naprosila škofa za blagoslov vogelnega kamna nove farne šole; mnogoštevilne naselbine so poslale vabilo, da bi jih škof obiskal. Ker je knezoškof dr. Jeglič za 9. avgusta že napovedal birmanje v kamniški dekaniji, pač ne bo mogel ustreči vsem vabilom ameriških rojakov. Častna pa je tako za gosp. knezoškofa kakor za ameriške Slovence velika ljubezen in spoštovanje, ki so jo ohranili svojemu višjemu nadpastirju tudi v tujini.

★ **Volitve so tu!** Kadar postaja les meževnat, tedaj veste, da je pomlad blizu. Kadar vlada telegrafično vprašuje, komu je še dolžna, recimo nadure in take reči, tedaj veste, da so volitve blizu. Tako se je zdaj zgodilo.

★ **Redukcija delavstva.** Kakor čujemo, ima Trboveljska premogokopna družba namen odpustiti eno tretjino delavcev, kar se bo izvršilo, oziroma se je že na plačilni dan 15. t. m.

★ **Žrebanje stadionske loterije** se bo vršilo danes 14 dni, dne 30. maja. Zato pohitite s kupovanjem srečk.

★ **Na drž. ženskem učiteljišču v Ljubljani** se prično usposobljenostni izpiti za otroške vrtnarice v ponedeljek, dne 31. maja ob 8. uri. Pravilno kolkovane prošnje za pripust k izpitu je vložiti na ravnateljstvo do 26. maja. Usposobljenostni izpiti za učiteljice ženskih ročnih del bodo v začetku oktobra.

★ **Smrt slovenske pionirke v Ameriki.** V Valleyu, Wash., je umrla najstarejša tamkajšnja slovenska pionirka Margareta Plemel, stara 83 let. Pokojnica je bila doma iz fare Zgornje Gorje na Bledu, iz vasi Mevkuš; v Ameriko je prišla s svojim možem Antonom Plemel l. 1873. Bila je vedno verna žena in dobra mati svoji družini.

★ **Poročil** se je dne 12. maja 1926 v Kamnu na Koroškem g. Franjo Vivod, železniški poduradnik iz Sp. Polskave pri Pragerskem, s koroško Slovenko Reziko Sorgo iz Kamna. — Obema novoporočencema obilo sreče!

★ **Pozor trafikanti!** Zveza trafikantov Vas kliče v svoje vrste; ne sme biti trafikanta, ki ni organiziran. Le v skupnosti je moč; kar enemu ni dosegljivo, je vsem skupaj gotovo. Po celi državi se prebujajo trafikanti, se snujejo društva. Ljubljana se je častno odzvala, pa tudi druga Slovenija ne sme zaostati. Zato pišite vsi, ki še niste organizirani, dopisnico na tajništvo Udr. tobačnih trafikantov, Sv. Petra cesta 62, in prijavite svoj pristop.

★ **Z denarjem je treba** prav gospodariti. Zato vsakdo gleda na to, da za kolikor mogoče majhen denar dobi dobro blago. Ugodnejše kupčije ne moreš napraviti, kakor če kupiš za 10 Din srečko orlovskega stadiona ter zadeneš enega izmed osmih glavnih dobitkov, ki so: 1. sobna oprava (spalnica) 25.000 Din; 2. motorno kolo 20.000 Din; 3. blago za nevestino opremo 15.000 Din; 4. srebrn servis 6000 Din; 5. šivalni stroj 5000 Din; 6. moško kolo 3500 Din; 7. kuhinjska posoda 2500 Din; 8. blago za moško obleko 1500 Din. Poleg tega je še cela množica manjših dobitkov. Srečke se naročajo na naslov: Akcijski odbor loterije za Orlovski stadion, Ljubljana, Ljudski dom.

★ **Enodnevni čebelarski tečaj** pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Potovalni učitelj in ekonom iz Ljubljane bo predaval o čebelarstvu pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah dne 30. maja. Začetek tečaja ob 9. uri dopoldne v šoli. Popoldne se bo nadaljevalo predavanje pri čebelnjaku g. Čuša v Gaberniku. Na ta tečaj so vabljeni vsi čebelarji od Sv. Lovrenca in iz sosednih župnij.

★ **Žrebanje efektne loterije** v prid novega »Društvenega doma« pri **Sv. Ani** v Slov. Gor. se vrši nepreklicno v nedeljo, dne 25. jul. 1926. v Društvenem domu. Toliko v vednost vsem imejiteljem srečk. Iste se lahko še vedno naročajo. Prijatelji, segajte pridno po njih! — Odbor.

★ **Proslava stoletnice Miletića** se vrši danes, 16. t. m., v Vršću. Miletić je namreč v Vršću zatisnil svoje trudne oči.

Za starše in botre birmancev!

Najlepšo in najcenejšo izbiro vsakovrstnega oblačila Vam zamore nuditi le naša detajlna trgovina na Erjavčevi cesti št. 2.

Konfekcijska tovarna

Fran Derenda & Cie., Ljubljana

★ **Za III. jugoslovanski esperantski kongres** o binkoštih v Maribor je dovolilo ministrstvo za promet 50 odstotkov popusta na vseh železnicah, o čemer se slovenski esperantisti tem potom obveščajo.

★ **Regulacija Vrbasa.** V generalni direkciji voda je izdelan načrt za regulacijo reke Vrbasa pri Petoševcu in Razboju. Stroški so proračunani na 2,200.000 Din.

★ **Zaprli** so v Skoplju podporočnika Viktorja Strakarja in narednika Vujaklija. Hotela sta pobegniti v Albanijo, pa ju Albanci niso prijazno sprejeli. Po dolgem beganju sem in tja ju je dobila naša straža in aretirala.

★ **55 let narednik.** Kralj je odlikoval z zlato dvorno svetinjo s krono najstarejšega narednika v naši državi Velimira Višića. Višić je vstopil v bivšo srbsko armado l. 1871. ter ostal od tedaj do danes neprestano v vojaški službi. Udeležil se je vseh zadnjih vojn. Sedaj je v službi na dvoru.

★ **Protest zveze kopališč.** Zveza kopališč je vložila pri ministrstvu za železnice oster protest, ker se ji ni dovolila polovična vožnja. Namigavanje »Obzora« s tendenco smešiti zvezo diplomiranih babic in Orlovsko podzvezo v Ljubljani, ki da uživajo ugodnosti polovične vožnje pri svojih prireditvah, je — milo rečeno — skrajno neokusno! »Obzor« naj najprej spozna mogočnost in pomen slovenskega orlovstva, potem bodo taki neokusni izpadi, če je kaj resnosti pri njem, gotovo prenehali.

★ **Na mednarodnem kongresu mlekarske industrije** naša država ne bo sodelovala, ker ni kredita za delegate.

★ **Za raziskavanje Krasa** je v generalni direkciji voda odobren kredit 200.000 Din.

★ **Odlikovan** je g. Josip Canić, komponist in profesor realne gimnazije v Zagrebu, z redom sv. Save IV. razreda.

★ **50letnico obstoja** proslavi 30. maja najstarejše društvo v Belgradu, »Beograjsko žensko društvo«. Proslava bo trajala tri dni.

★ **Kot »dnevi zdravja«** so določeni 23., 24. in 25. maj. Glavni odbor »Društva za narodno zdravje« je pripravil že vse potrebno k proslavi.

★ **Bolnišnicam** Srbije in Črne gore je ministrstvo za narodno zdravje že otvorilo kredit na podlagi novega proračuna.

★ **Nove vojaške zgradbe.** Ministrstvo za vojno in mornarico je odobrilo kredit 1,910.000 dinarjev za nove zgradbe topničarskega zavoda v Kragujevcu.

★ **Nevarno je obolel** borovniški kaplan g. Janez Oblak in se priporoča svojim duhovnim sobratom v molitev. Leži v ljubljanskem Leonišču.

★ **Smrtna nesreča.** V Clevelandu je avtomobil do smrti povozil 69letnega Slovenca Nikolaja Novaka.

★ **Pretep med dobrovoljci in orožništvom.** V okolici Bihača v Bosni so hoteli orožniki deložirati prostovoljce, ki so si na tuji zemlji postavili domove. Med obema skupinama je prišlo do srditega boja. Gre najbrže za napačno razumevanje odredb o agrarni reformi.

★ **Sofijska katedrala,** ki je bila razrušena ob priliki zadnjega atentata, se bo popravila. Dovoljen je kredit 10 milijonov levov. Načrte je predložiti do 20. junija t. l.

★ **Tudi Zagreb hoče dejanj!** V Belgradu se je mudil te dni župan mesta Zagreba gosp. Heinzel. Interveniral je pri raznih ministrstvih ter razložil težko gospodarsko stanje, ki vlada v Zagrebu spričo občega političnega položaja. »Jutarnji list« pri tej priliki, ko poroča, da je g. župan našel razumevanje v Belgradu, odločno kliče: Dovolj je obljub, hočemo dejanj!

★ **Angleži v Splitu.** 14. t. m. je prispela v Split velika angleška ladja »Rauchi« z 462 angleškimi potniki, ki so si ogledali Split, Solin, Hvar in Kaštelo, Trogir in Venecijo.

★ **Velika poneverba.** Blagajnik nekega parobrodnega društva v Novem Sadu Franjo Slavik je poneveril 400.000 Din in nato pobegnil v Švico. Novosadsko sodišče je izdalo za njim tiralico in Slavik je bil aretiran v Zürichu. Pri njem so dobili še 250.000 Din. Izročen je sodišču.

★ **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** opozarja na današnji inserat tvrdke Iv. Perdan nasledniki v Ljubljani v zadevi Ciril in Metodovih užigalic. Mislimo, da je odveč hvaliti prvovrstno kvaliteto naših užigalic. Vsak Slovenec je dolžan, da kupuje in zahteva povsod naše domače Ciril in Metodove užigalice, kajti s tem pripomore naši šolski družbi k uspešnemu delovanju v korist Ciril in Metodovega šolstva. Dolžnost nas vseh je ta, da bodrimo in spodbujamo našo deco doma in v tujini ljubezni do njenega slovanskega jezika. Apeliramo tedaj ponovno, da se vsak posluži Ciril in Metodovih užigalic, katerih geslo je: Mal položi dar, domu na oltar. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

★ **Dražba lovov.** Lov krajevne občine Šmihel-Stopiče se bo oddal v zakup za dobo od 1. avgusta 1926 do 31. marca 1930 na javni dražbi, ki se bo vršila pri okrajnem glavarju v Novem mestu v soboto, dne 3. jul. ob desetih. Lovi krajevnih občin Trebnje, Velika Loka in Sela pri Šumperku se bodo oddali v zakup za dobo od 1. avg. 1926 do 31. marca 1930 na javni dražbi, ki se bo vršila na uradnem dnevu v Trebnjem dne 6. julija 1926 ob desetih. Zakupni in dražbeni pogoji za obe dražbi so na vpogled med uradnimi urami pri okrajnem glavarju.

★ **Zlatnike v Zlatorog terpentinovem milu** so našli nadalje: Adela Findrich, Radnička ul. 17, kupila pri tvrdki Viktor Ozdanovac, Osijek; Alojzij Okorn, Slivnica, kupil pri tvrdki Lovro Škrjanc, Lopček pri Grosupljem; Angela Dolenšek, Lakenci pri Mokronogu, kupila pri tvrdki Srečko Šircelj, Mokronog; Jovan Z. Acimović, Rakek, kupil pri tvrdki Tomo Svetina, Rakek; Jerica Debevčeva iz Borovnice, kupila pri tvrdki Joško Majaron v Borovnici; Ivana Smrajc, Jarše pri Ljubljani, kupila pri tvrdki T. Marinko, Ljubljana; Hela Ošina, Pekel, kupila pri tvrdki Karl Sima, Pekel-Poljčane; Ana Mršol, Kovor št. 25, kupila pri tvrdki Janez Golmajer; Lenčka Jug, služkinja pri Dr. Kodermanu v Mariboru; Milka Klippa, Banija 91, kupila pri tvrdki Albert Gostlich, Banja 88.

★ **Prodam novo hišo** v Stični na Dolenjskem za 50.000 Din. Več se izve v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 5.

★ **Za društvene prireditve** potrebne okraske, konfeti, serpentine, srečolov, šaljivo pošto, krožnike, papirservijete itd. kupujte pri Iv. Bonaču. Pri takojšnjem plačilu znaten popust.

★ **Pri žolčnih in jetrnih bolečinah, žolčnem kamnu in zlatenici** ureja naravna Franz-Josef-grenčica prebavo čisto popolnoma. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da je posebno učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef«-vodo, če se vzame zjutraj na tešče na gorki vodi. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

★ **Za binkošti** se nudi ljubljanskim tvrdkam posebno ugodna prilika, da se v »Slovencu« priporoče botrom in botricam kakor tudi staršem birmancev. Oglasi bodo imeli največ uspeha v prvih dneh prihodnjega tedna ter v binkoštni številki, ki izide v izredno povečani nakladi. Oglase za to številko sprejema uprava do vključno petka opoldne. Ceniki so vsakomur na razpolago.

★ **Proti znojenju nog** se uspešno rabi Sanoform. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

★ **Cenj. čitateljice** opozarjamo na posebno reklamno prodajo, ki se vrši celi binkoštni teden z 10% znižanimi cenami pri domači tvornici damskega perila in vezenin »Leda«, Ljubljana, Šelenburgova ulica 1. — Posebno ugodno za botrce!

★ **Opozarjamo** na današnjo prilogo L. Ž. Konjović v Belgradu, ki priporoča srečke Državne razredne loterije.

★ **Velika orlovska prireditev v Št. Juriju pri Grosupljem.** Dne 30. maja proslavi orlovski odsek v Št. Juriju pri Grosupljem svojo petnajstletnico. Lep spored, bogat srečolov!

★ **Brezalkoholna Produkcija, Ljubljana, Poljanski nasip 10-I pošlje vsakemu naročniku »Slovenca« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!**

⊙ **Fotografični atelje Viktor** je sedaj v Knafljevi ulici 4 (nasproti Narodne tiskarne) Priporoča se za slikanje družinskih in društvenih skupin v nanovo moderno urejenem ateljeju.

★ **Radioemanacijsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPLICE,** (38° C), postaja Straža-Toplice zdravi z izvrstnim uspehom reumatizem, živčne bolezni: vnetje živcev, otrpnenje, neuralgije, ischias, ženske bolezni, eksudate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšna kura je tudi okrepčevalna in omlajevalna. Elektr. razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderni komfort. Hrana ala carte ali v penzijonu. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

★ **Rogaška Slatina,** najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekte!

★ **Zahtevajte** samo »Ides« črnilo v korist »Jugoslovanske Matice«.

•

Občudujemo jo vsled njene lepe opreme.
Poželimo jo vsled njenega izvrstnega okusa.
Slavimo jo vsled njenega poetičnega imena
našo »Mirim« čokolado.

Kolesa! samo pri Gorcu
(palača Ljubljanske kreditne banke).

KOSE fine koroške **KOSE**
garantirane,
dolge po 60 in 65 cm,
razpošiljamo POŠTNINE PROSTO po
po povzetju 3 KOSE ZA 70 Din. Če
naročite 6 kos, dam — ENO — po vrhu ZASTONJ.
RADIOL, LJUBLJANA, KREKOV TRG 10/b.

Velika binkoštna razprodaja!
CARL POLLAK d. d.
Ljubljana, Dunajska c. 23 (na dvorišču)
SKRAJNO ZNIŽANE CENE!
SANDALE GRATIS KOT DARILO!
Pri nakupu čevljev v vrednosti:
Din 170.— . . . 1 par otroških sandal do št. 27
Din 250.— . . . 1 par dekliških sandal do št. 35
Din 350.— 1 par dešk. ali damsk. sandal do št. 40
Din 400.— . . . 1 par moških sandal.
NE ZAMUDITE PRILIKE!
SAMO OD PONEDELJKA DO NEDELJE!

Ljubljana

⊙ **Birmovanje v ljubljanski stolnici** se vrši binkoštno nedeljo dopoldne in popoldne in binkoštni ponedeljek dopoldne, kakor je bilo v navadi prejšnja leta.

⊙ **Nekateri mislijo,** da glavni dobitek stadionske loterije obstoji samo v par posteljah in omarah. To pa je velika zmota. Glavni dobitek, ki je bil fakturiran nekoliko nad 25.000 Din, obstoji iz kompletno opravljene spalne sobe: dve postelji, vsaka z obojnima žimnicama, blazinama, odejama in pregrinjalom, dve nočni omarici, dve omari za obleko, psiha s trodelnim ogledalom, divan s pregrinjalom, mizica s štirimi stoli, preproga, dve karnisi, kratko: vse, kar spada v popolno opravljeno spalnico. Pojdi pogledat k tvrdki I. Dogan, ki je izdelala to pohištvo. Cela oprava je izložena in si jo lahko ogledaš s ceste. V trafiki poleg tvrdke se prodajajo srečke.

⊙ **Sv. maša zadušnica** za pokojnega gosp. Simona Tomažiča bo jutri zjutraj ob 6 v Križankah. Člani Moške Mar. družbe, spomnite se svojega sodruštvenika!

⊙ **Seja kulturno-političnega kluba SKAS** bo v ponedeljek ob 6 popoldne. Referat g. E. Jarca. Člani in prijatelji dobrodošli! — Predsednik dr. L.

⊙ **Pevci DOL** imajo petje v ponedeljek 17. maja ob 2 popoldne v Akademskem domu. Ker je nastop blizu, prosim točne udeležbe. — Pevovodja.

⊙ **Rokodelski dom.** V torek 18. maja bo ob 8 zvečer pevska vaja v dvorani. Ker je do prireditve le še malo časa, prosimo, da se te vaje zanesljivo udeleže vsi gg. pevci.

⊙ **Kuharski tečaj.** Prijave za večerni kuharski tečaj v Krekovi prosveti (Poljanska cesta) se še sprejemajo v pisarni Orliške podzveze v Ljudskem domu.

⊙ **35 letnica službe.** Včeraj je praznoval g. Ivan Röger, ravnatelj generalnih zastopstev za Slovenijo v Ljubljani zavarovalnic Assicurazioni Generali v Trstu in »Save« v Zagrebu 35 letnico svojega službovanja. Imenovani si je pridobil s svojim koncilijantnim poslovanjem povsod največje simpatije. Čestitamo!

⊙ **Organizacija javnih nameščencev** somišljenikov SLS ponovno opozarja svoje člane, da se vrši redni letni občni zbor danes ob 8. uri zvečer v kleti Konzumnega društva, Kongresni trg, št. 2. — Načelstvo.

⊙ **Ob slovesu.** Pred mojim odhodom iz Ljubljane mi žal ni mogoče posloviti se od vseh prijateljev in znancev, s katerimi sem službeno in privatno prišel v stike. Poslavljam se torej tem potom, želim vsem nemoteno zdravje in kličem: Da ste mi zdravi! — Inspektor ministrstva narodnega zdravja dr. Katičić.

⊙ **Nižja šola vojne akademije v Belgradu** se prične dne 1. oktobra 1926 ter traja dve in pol leti. Sprejemajo se 16—20 letni mladeniči, ki so dovršili najmanj 6 razredov gimnazije ali realke. Prošnje za sprejem se morajo vložiti najkasneje do 10. avgusta. Pojasnila o sprejemnih pogojih daje mestni vojaški urad v Mestnem domu.

⊙ **Narodnemu muzeju v Ljubljani je poklonil** gozdarski urad g. barona dr. Karla Borna v Tržiču (Sv. Katarina) jelena in košuto. Upravi muzeja je bilo tako mogoče izločiti iz zbirk stara in pomanjkljivo preparirana eksemplara ter ju nadomestiti s skupino, ki jo prinese naš list ob priliki v ilustrativnem delu. — Od izločenih eksponatov je pri muzejskem ravnateljstvu brezplačno na razpolago košuta, ako bi jo želelo kako šolsko vodstvo za svojo zbirko učil.

⊙ **Umrli** so v Ljubljani: Janez Lah, dninar, 32 let. — August Ropič, pošt. poduradnik v pok., 68 let. — Milena Smrekar, hči tiskarske uslužbenke, 15 mes. — Frančiška Pezdir, delavka, 80 let. — M. Marija Stanislava, Rudolfina Rasteiger, uršulinka, 28 let. — Marjan Oblak, šol. učenec, 12 let. — Vinko Mastnak, sin delavca, 6 mes. — Janez Pogačar, sin pletilke, 6 dni. — Alojzij Benaldo, sin hlapca, 14 mes. — Georg Djurković, sin akademika, 3 mes. — Beno Puteany, polkovnik v pok., 83 let. — Angela Klander, vlagalka, 33 let. —

Žarnice
OSRAM — vsakovrstne najceneje
J. GOREC. Palača Kreditne banke

Franc Deželak, brezposelni, 28 let. — Jožef Petelinek, vojni invalid, 35 let. — Frančiška Hribar, posest. žena, 36 let. — Alojzij Grošelj, dninar, 61 let. — Marija Mihelič, žena žel. delavca. 52 let. —

⊙ **Abonente na hrano** sprejema Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Brez alkohola, na krasnem, intimnem, zračnem, nanovo urejenem gostilniškem vrtu. Hrana je raznovrstna, kuhinja domača. Na razpolago je p. n. občinstvu tudi popolnoma preurejeno kegljišče. V gostilni se točijo samo pristna vina. Cene nizke.

⊙ **Divji petelini na tukajšnjem trgu.** Letošnje leto so se pojavili na tukajšnjem trgu divji petelini. Viseli so na stojnici lovskega zakupnika, mesarja g. Jakoba Jesiha. Imenovani mesar je dal na ta način priliko meščanom nelovcem, da tudi oni okusijo to sladko, okusno pečenko. Ni pa prav, da tržno nadzorstvo ni objavilo v svojih tržnih poročilih cen te redke divjačine, niti prodaje omenilo.

⊙ **Na lepem senčnatem vrtu gostilne Lozar,** Rožna ulica 15, se postreže cenjenim gostom s pravim cvičkom, dolenjsko črnino in vedno svežim pivom ter dobro kuhinjo. Ob petkih ribe. Prostor za balincanje. Salon in klavir. Vrt je za manjše veselice jako prikladen. Abonenti se sprejemajo na hrano po konkurenčnih cenah.

J. Brajer zaloga čevljev v Ljubljani, Breg 1
priporoča
veliko zalogo **damskih, moških otroških** in drugih **čevljev**

Maribor

□ **Ljudska univerza v Mariboru.** Ljudska univerza v Mariboru priredi v kazinski dvorani v ponedeljek dne 17. maja ob 8. uri zvečer velezanimivo predavanje **o starem Ptuju.** Predava splošno znani in velezaslužni mariborski zgodovinar g. prof. dr. Kovačič na podlagi mnogih interesantnih projekcijskih slik. Predavanju pa bo sledil v nedeljo 30. maja popoldne **avtomobilski izlet** v naše sosednje mesto, kjer sprejmejo izletnike Ptujčani in jim razkažejo vse znamenitosti staroslavnega Ptuja (Mitrov tempel), grad, muzej itd.). Podučnemu se pridruži prijetno! Stroški za izlet bodo zelo majhni (okrog 30 dinarjev). Toplo se priporoča, da se udeležijo Mariborčani v čim večjem številu obeh prireditev. Pismene prijave je poslati na »Ljudsko univerzo«, Slomškov trg 17. Pred zaključkom ima »Ljudska univerza« še dve zelo lepi prireditvi v programu: 28. maja »Planinski večer«, 11. junija igrokaz »Car Saltan«, dramatizirana pravljica po Puškinu z mnogimi plesnimi in pevskimi zbori v narodnih ruskih nošah. Uprizori jo ruska gimnazija v Hrastovcu in sicer v veliki Götzovi dvorani.

□ **Majniški izlet kat. izobraževalnega društva v Lajteršbergu.** Kat. izobraževalno društvo v Lajteršbergu napravi na binkoštni ponedeljek v Jarenino majniški izlet po sledečem sporedu: Dopoldne: ob pol 7. uri odhod z godbo od gostilne g. Dreisgerja v Lajteršbergu; ob pol 10. uri sv. maša in primeren govor. Popoldne: Po večernicah gledališka predstava z deklamacijo, govorom in šaloigro »Sovražnik žensk«. Med odmori svira godba Kat. omladine. Po predstavi prosta zabava v gostilni Cvilak. K obilni udeležbi vabi odbor.

□ **Zdravstveno stanje v Mariboru.** Z nastopom toplejših dni se je zdravstveno stanje v Mariboru znatno zboljšalo. Izginila je popolnoma škrlatinka, tudi slučaji ošpic so redki med otroci. Je bilo veliko truda, predno se je posrečilo mestnemu fizikatu, da se je zboljšalo zdravstveno stanje med mariborsko šolsko mladino.

□ **Smrt blage gospe.** Umrla je gospa Ana Stranjšak, mati učiteljice gdč. S. Stranjšakove. Bila je izredno blagega srca. Naj v miru počiva!

□ **Mariborska zdravniško društvo** ima svojo prihodnjo odborovo sejo dne 18. t. m. ob 18. uri v kolodvorski restavraciji.

□ **Stanovanjske hiše na prodaj.** Ob Betnavski cesti je na prodaj nekaj ličnih enoin dvodružinskih hiš, katere so postavili razni mariborski podjetniki. Dve taki hiš je dala postaviti posojilnica v Narodnem domu. Opremljeni sta z vsem komfortom in že dalje časa stojita prazni, ker ni kupcev. Baje je cena precej visoka.

□ **Kolavdacija nove tovarne** za usnje, katero je postavil na Pobrežju g. Arnošt Kohnstein, se vrši dne 19. maja ob 4. uri popoldan. Vabljeni vsi interesenti, da se komisijonelnega ogleda udeleže.

□ **Elektrifikacija periferijskih ulic** bo skoro gotova, tako, da bo kmalu vsaka ulica v Mariboru imela električno razsvetljavo. Na levi obali Drave je to že skoro izpeljano in sedaj se vrše elektrifikacijska dela na desnem bregu, kjer nastajajo zadnja leta nove ulice. Te dni je bila dovršena elektrifikacija **Dušanove ulice. Izjemo bo tvorila sčasoma edino Kolonija in to, ker se občina in država,** kateri hiše v omenjenem delu pripadajo, **dosedaj še nista sporazumeli na kaki podlagi naj občina izvede elektrifikacijo.**

□ **Umrli so: Zorko Gizela, 2 leti. — Kreitner Maks, 19 let. — Skerget Franc, 1 leto. — Stramšek Matilda. — Karl Tiefengruber, 22 let. — Kostanjšek Ivan, 57 let (železniški uradnik).**

□ **Nesgode.** Slabo je postalo v kartonažni tovarni v Mlinski ulici zaposleni delavki Rozi Macuh, ki s eje pred kratkim vrnila iz bolnice. Padla je v nezavest. — Vsled obče oslabelosti se je zgrudila na Pobrežki cesti 64 letna Rozalija Jansky. Rešilni oddelek je obema pomagal, prvo je prepeljal v bolnico, drugo pa v mestno oskrbnišnico.

□ **Zimnice,** otomane, rolete že izgotovljene in po naročilu ceno in solidno kupite pri tvrdki Jagodic & Sajko, Maribor, Rotovški trg 3.

□ **Pohištvo** — lastni izdelek, spalnice, jedilnice, postelje, omare, kredence, stole, mize, modroce, otomane, zaklopne spalne fotelje razpošiljamo tudi na deželo. Solidno blago, umerjene cene, pri tvrdki Jagodic & Sajko, Maribor, Rotovški trg 3 pri stolni cerkvi.

Priporočamo
Kolinsko cikorijo

ODHOD IN PRIHOD BRZIH IN OSEBNIH VLAKOV V POSTAJI MARIBOR GL. KOL.
od 15. maja 1926.

Brzovlaki:

Odhod proti **Trstu:** 1 h 40′, 14 h 25′.
» » **Zagrebu:** 3 h 20′, 14 h 38′.
» » **Dunaju:** 0 h 40′, 4 h 00′, 15 h 45′.
Prihod iz **Trsta:** 3 h 25′, 14 h 58′.
» » **Zagrebu:** 0 h 05′, 14 h 45′.
» » **Dunaja:** 1 h 11′, 2 h 45′, 13 h 55′.

Osebni vlaki:

Odhod proti: **Ljubljani:** 5 h 20′, 9 h 40′, 13 h 20′, 17 h 25′, 23 h 05′.
» do **Pragerskega:** 19 h 19′.
» » **Čakovca:** 3 h 30′, 8 h 12′, 15 h 43′, 21 h 00′.
» » **Pliberka:** 5 h 50′, 13 h 30′, 18 h 20′.
» » **Fale:** 10 h 22′, 16 h 58′.
» » **Gornje Radgone:** 4 h 55′.
» » **Murske Sobote:** 11 h 38′, 15 h 43′.
» » **Št. Ilja:** 6 h 10′, 13 h 30′, 18 h 15′.
» v **Avstrijo:** 4 h 55′, 8 h 40′, 13 h 20′ 20 h 10′.
Prihod iz **Ljubljane:** 3 h 13′, 9 h 34′, 11 h 44′, 16 h 22′, 21 h 56′.
» » **Čakovca:** 0 h 41′, 6 h 35′, 10 h 20′, 18 h 14′.
» » **Poljčan:** 7 h 34′.
» » **Pliberka:** 7 h 45′, 12 h 54′, 20 h 49′.
» » **Fale:** 11 h 58′, 18 h 37′.
» » **Gornje Radgone:** 14 h 32′.
» » **Murske Sobote:** 10 h 20′, 21 h 47′.
» » **Št. Ilja:** 7 h 40′, 14 h 53′, 19 h 44′.
» » **Avstrije:** 8 h 00′, 12 h 42′, 18 h 33′, 22 h 19′.

ZA BIRMO! Ure, zlatnino in srebrnino Vam nudi najcenejše in solidno tvrdka **IVAN PAKIŽ - LJUBLJANA** Stari trg št. 20.

Celje

Podružnična uprava »Slovenca« v Celju, hotel Beli vol, sprejme eno ali dve dobri moči za prodajo časopisa na ulici. Resni, agilni reflektantje naj se zglasijo pri imenovani upravi.

Podružnica uprave »Slovenca«, ki je začela s svojim poslovanjem že leta 1924 in ima svoje prostore v hotelu Beli vol, I. nadstropje, sprejema naročnino, vsa naročila objav, inseratov, malih oglasov, posmrtnic itd. zelo ugodno.

Čitateljem »Slovenca«, kateri si ne morejo naročiti dnevnika v vsakdanji izdaji, priporočamo nedeljsko izdajo, ki stane celoletno Din 80, polletno Din 40 in četrtletno Din 20. Naročnino je plačati najmanje četrtletno. Natančnejša navodila je dobiti pri podružnični upravi.

Loterijske srečke Društvenega doma v Trbovljah se prodajajo v tajništvu Jugoslovanske strokovne zveze v Celju, hotel Beli vol, I. nadstropje.

Nastop ljubljanskih igravcev obeta biti ena najlepših gledališčnih prireditev v letošnji sezoni. Gostje bodo igrali lepo Shakespearjevo veseloigro »Kar hočete«, polna veselega humorja, eno najveselejših iger, kar jih je spisal Shakespearjev genij. Nastopili bodo tudi naši najboljši poklicni igravci, radi česar opozarjamo, da se mora občinstvo pravočasno preskrbeti z vstopnicami.

Oskrbništvo občine se bo preselilo iz Kralja Petra ceste na Sp. Lanovž, kjer stoji posestvo last mestne občine, odnosno meščanskega fonda. Na posestvu stoji še precej obširno poslopje, v katerem stanuje večje število strank. Ta poslopja nameravajo sedaj preurediti in prezidati, tako da bodo služila v svrhe mestnega oskrbništva, kakor tudi v nastanitev mestnega pogrebnega zavoda. V ta namen bodo seveda morale oditi iz dosedanjih stanovanj vse one družine, ki so tam nastanjene. Ta preureditev bo seveda stala še precej denarja in bo imela po našem naslednje posledice: povečanje stanovanjske krize, oteževanje uradovanja z mestnim oskrbništvom, velike izdatke, v slučaju kakega ognja pa velika zakasnelost požarne brambe pri prihodu na mesto požara. Na drugi strani bo pa morda vendarle enkrat predmetno posestvo dobilo lepše lice in odgovarjalo vsaj fundamentalnim zdravstvenim predpisom.

Žalostna slika alkoholizma se je nudila v petek ob 3 popoldne na Krekovem trgu, kjer je družba, sestoječa iz treh mladih moških in ene ženske v popolnoma pijanem stanju korakala ali pravzaprav se v omotičnem stanju gibala po imenovanem trgu in pri tem napenjala svoja zapita grla in se drla na vse pretege, da smo se morali čuditi policiji, ker ni storila temu razgrajanju ob belem dnevu hitrega konca. Posebno odurno je bilo videti nad vse pijano žensko, staro šele nekako 30 let, ki se je morala loviti in opirati na svojega drugega »sotrpina«, da je zlezla tako počasi dalje, dokler ni vsa družba prišla do naslednje gostilne in si šla nabirat tja novih »moči«. Mladina, ki je ob lepem pomladanskem dnevu bila v polnem številu na ulici, se je pa veselila in smejala nad kozlarijami, ki jih je ta družba pijancev uganjala.

Občinski svetnik dr. Dobovišek je odložil svoj mandat v mestnem svetu, ki ga je dosedaj izvrševal v imenu NSS. Ker je ta stranka v Celju, kakor izgleda, likvidirala, so se občinski svetniki, ki so bili izvoljeni pri zadnjih občinskih volitvah na programu te stranke, v veliki večini razdelili med radikale in demokrate, le dr. Dobovišek je izvajal dosledne konsekvence in občinski mandat odložil. To dejstvo je zanimivo posebno radi tega, ker bi moral priti po vrstnem redu kandidatne listine sedaj na vrsto g. Borlak, pristaš NRS, demokrati pa stoje še vedno na stališču tako zvanega nacionalnega bloka, kjer so se »blokirane« stranke domenile, da pride v gornjem slučaju v občinski svet pristaš demokratov. Videli b[illegible] ali bo radi tega vprašanja občinska seja p[illegible]ožena na poznejši čas. Ako stopi v občinski svet g. Borlak, imajo namreč demokrati samo 16 mandatov, vse druge stranke pa ravno isto število članov.

Navodila za fotografe-amaterje
izšla. — Cena Din 16·—.
Drogerija A. Kanc sinova, Ljubljana

D. M. v Polju

Stavbene zadruge. Lansko leto smo ustanovili pri nas stavbeno zadrugo za zidanje malih delavskih hišic. Pristopilo je takoj precej članov, ki redno plačujejo svoje donose za hišice. S pomočjo strokovne organizacije papirničarjev si je zadruga pridobila dve lepi parceli, na katerih je sedaj že odmerjen prostor. Zadrugi stoji na čelu požrtvovalni g. kaplan Širaj. Tovarna je prvotno obljubila brezobrestno posojilo za svoje delavce, pozneje ga je pa iz neznanih vzrokov odbila. Naš kapitalizem je pač še daleč za angleškim, nemškim in amerikanskim. Kljub temu je zadružna misel ostala trdna in letos se takoj počne graditi že šest hišic iz lastnih prispevkov članov, in se bo najbrže med letom število še povečalo. Drugo spomlad se prične delo v večjem obsegu. Člani imajo zaupanje, ker se zavedajo, da le potom samopomoči pridejo do stanovanj.

Spomenik. Kakor smo že zadnjič omenili, namerava tukajšnja podružnica zveze slov. vojakov postaviti krasen spomenik svojim tovarišem, padlim v svetovni vojni. Spomenik bo delo akademičnega kiparja Dolinarja, izdelala ga bo pa tvrdka Vodnik iz Ljubljane. Čim bodo odstranjeni drogovi iz prostora pred cerkvijo, se začno dela za priprave. Fantje bivši vojaki bodo sami kopali temelj ter postavili betonski podstavek. Prostor pred šolo bo tako sčasoma eden najlepših, zato mora biti tudi ponos vse občine. Priporočili bi tudi vodstvu šole, naj zopet okrasi gredice, ki jih je postavilo vojaštvo in ki so napravile tako lep vtis.

Izlet. Papirniško delavstvo je sedaj dve leti organiziralo izlete. Vsak se še spominja lanskega na Homec. Ker ima letos opravke za strokovne zadeve, zato je prevzelo misel tukajšnje Prosvetno društvo, ki namerava letos zbrati čim več članov za skupen izlet, ki se bo vršil najbrže na Sv. goro nad Litijo.

Elektrifikacija. Delo elektrifikacije občine precej napreduje, tako da bodo ta teden začeli že instalirati cerkev ter dalje proti Studencu. Drogovi stojijo že do gozda, kjer bo stal transformator, odkoder se bodo odcepile tri proge: ena proti Zalogu, druga proti Zadobrovi, tretja pa nazaj na Studenec.

Litija

Nove cerkvene klopi. Naša podružnična cerkev sv. Nikolaja, ki je bila lansko leto na zunaj prepleskana in je lansko leto dobila tudi tri nove bronaste zvonove, bo letos dobila nove klopi. Natečaj za napravo 26 novih klopi je že razpisan, ter so tozadevni natančni pogoji razgrnjeni v občinski pisarni v Litiji. Delo je proračunano na 9000 dinarjev, potreben hrastov, smrekov les da cerkev sama. Dražba se vrši v občinski pisarni 24. maja ter morajo biti klopi postavljene v cerkev do Žegnanske nedelje, 3. oktobra 1926. Največ zaslug za prenovitev naše cerkve gre našemu nadvse delavnemu župniku g. Francu Kralju.

O priliki zadnje težke nesreče v Litiji je najtežje ponesrečna mati trgovke ge Ivane Elsner, 70 letna Marije Stabelj, v soboto 15. t. m. svojim težkim poškodbam podlegla v ljubljanski bolnici. Prepeljana bo domov v Škofjo Loko, kjer bo pogreb v nedeljo popoldne na tamošnje pokopališče. Pokojna je mati tukajšnjega davčnega nadupravitelja g. Stablja. Žalujočim naše iskreno sožalje.

Nova parna pekarna. Podjetni pekovski mojster g. Ernest Drčar iz Šmartna pri Litiji bo v najkrajšem času postavil novo parno pekarno na mesto stare navadne pekarne. G. Drčarju, ki je odličen pristaš SLS želimo pri razširjenju svojega obrta obilo uspeha. Stroj in druge dele parne pekarne je prejel iz Trsta, od koder je prišel tudi inženjer, ki vodi vse delo.

Nova stavba. Nadučitelj g. Mihael Debeljak iz Šmartna, ki je bil pred kratkim stalno vpokojen, bo na Dobravi, to je med Litijo in Šmartnem, postavil majhno vilo ter je že pričel z dovažanjem vsega potrebnega stavbenega materijala. Vila bo še to jesen dograjena. Tako bo počasi Dobrava zazidana ter dobi tako Litija direkten stik s Šmartnom.

Nov betonski most. Cestni odbor litijski, pod načelnikom šmarskim županom g. Leopoldom Hostnikom, je letos dogradil v Šmartnem nov betonski most pri tovarni g. Knafliča ter je bil pred kratkim kolavdiran od gradbene direkcije. Most je prav dobro in lično dogradil zidarski mojster g. Jakob Konjar iz Litije. Dalje je cestni odbor prav okusno napravil novo betonsko škarpo ob dekanovem vrtu proti Knafličevi hiši, tako da napravi sedaj ta del Šmartna prav čeden vtis, medtem ko je bilo preje na tem koncu vedno blatno. — Tekom letošnjega leto bo cestni odbor zgradil še en betonski most, in sicer na Jezeh, kjer je meja med obema občinama Litija in Šmartno, tik ob Boriškovi žagi, na okrajni cesti, ki veže Šmartno oziroma Litijo s Polšnikom. Pa zabavljajo nekateri, ki bi radi »gerentovali« v cestnem odboru, da litijski cestni odbor spi... Seveda se vsega ne more storiti, če država dolžnih prispevkov, svojih lastnih namreč ter še cestnih doklad, katere okraj v to svrho vplačuje, ne plača odborom. Če bi pa država svojo dolžnost v polni meri storila, kot jo morajo davkoplačevalci napram njej, potem bi bilo pa dovelj denarja na razpolago, da bi se vse popravilo in ne bi bilo povoda, včasih morda do upravičenih pritožb, katere pa cestni odbor ni zakrivil, pač pa država, ki ne da denarja. Brez denarja, pa seveda se ne da prav nič napraviti.

Novi vozni red. Opozarjamo občinstvo, da je stopil s 15. majem novi vozni red v veljavo, tako da vozijo osebni vlaki proti Zidanem mostu iz Litije sledeče: ob 6.07, 8.24, 12.55, 14.58, 18.27, 23.51, proti Ljubljani pa 2.41, 6.46, 9.13, 13.09, 17.19, 21.02. Na novo pa vozi vsako nedeljo in praznik izletniški potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 21.20, ustavi le v Litiji, kamor pride ob 21.57, potem pa zopet ustavi od Zagorja naprej redno. Ta izletniški vlak prične voziti s 24. majem ter bo vozil do vključno 8. septembra, razven 27. in 28. junija.

Metlika

Velik shod so imela dekleta Mar. družb iz semiške dekanije na Vnebohod na prijazni Radovici. Prišlo je jako veliko deklet. Cerkev na Radovici je bila ozaljšana kot še nikdar in ves shod je lepo potekel. Dopoldne je bila slovesna sv. maša in slavnostni govor v cerkvi, popoldne po večernicah pa zborovanje na lepem prostoru med cerkvijo in župniščem. Tu so navdušeno nastopala dekleta in v najlepšem redu so se vrstili govori, petje in deklamacije.

Majnik se pozna kar v vseh naših vaseh. Povsod stoje vitki, okrašeni mlaji. Za nekatere vasi so šli fantje tri do štiri ure daleč iskat ta znak njihovega veselja. Dekleta pa imajo v sleherni cerkvici okrašen majniški oltar. Nekaj lepega je res pritrkavanje zvonov, ki v vsako cerkev vabi zvečer dobre ljudi k počeščenju Kraljice maja.

Vrtna veselica gasilnega društva v Rosalnicah se vrši v nedeljo 16. t. m. Lani so vse zunanje prireditve v naši okolici izpadle lepo in dostojno. Bomo videli, kako bo letos.

Umrl je 13. t. m. v Metliki g. Anton Trček v starosti 75 let. Smrt se je pri nas letos spravila predvsem na starejše.

Nova cerkvica v Radovičih pričakuje že tesarjev, da ji napravijo streho. Kot kaže, bo to prav prijazna stavba.

Zagorje

Misijonskih pobožnosti se je vdeleževala velika množica ljudi. Nepričakovano veličastna pa je bila procesija z Najsvetejšim na Vnebohod zvečer ob udeležbi nad 2000 vernikov z gorečimi svečami. Videti 2000 lučic, ki so se pomikale v lepem redu in tihi noči po zagorskih cestah v čast Najsvetejšemu — to je bil prizor kakor ga Zagorje še ni doživelo.

Odpeljana deklica. Iz ugledne družine je tuja ženska zvodila 14 letno hčerko. Baje jo je peljala preko Litije na dolenjsko železnico in od tam proti jugu... Orožništvo do sedaj še ni našlo sledu po njej.

Vodovod. Naprava vodovoda ni po volji par ljudem, ki imajo proti temu svoje vzroke, ki pa so v nasprotju s splošno koristjo, ki bi jo imelo naše prebivavstvo od sveže pitne vode, katere pri nas ni. Ker pa so ti ljudje stebri demokratske stranke in ima ta stranka žalibog v naši deželi še vedno prvo besedo pri oblasti, se vodovod, za katerega je že vse pripravljeno, ne more začeti graditi Ker je za prebivavstvo dobra voda neobhodno potrebna, dela za vodovod g. gerent, vsi njegovi prisedniki in gg. ravnatelja rudnika in steklarne; ker je slaba voda vzrok mnogim boleznim, dela za vodovod g. zdravnik; ker se bo manj pijančevalo, če bomo imeli svežo vodo povsod na razpolago in iz drugih pametnih razlogov je za vodovod g. župnik; ker bo vodovod veliko cenejši kot šola, so za vodovod davkoplačevavci — torej vse za vodovod in zato upamo, da bo višja oblast delo za vodovod vendarle podprla, tako da bo v marsičem nazadnjaško Zagorje vsaj glede vode napredno.

Rogaška Slatina.

Prestavljen je bil tukajšnji načelnik orožniške postaje Alojzij Muršič v Ljutomer, na njegovo mesto pa je prišel iz Grobelnega Karol Fišer. Muršič novega službenega mesta najbrž ne bo obdržal, ampak stopi v pokoj. O vzrokih te prestave bomo o priliki poročali kaj več.

Hvale vredno je opozorilo Slatinčanom in pa okoličanom pred početkom sezone, kako naj z vljudnim vedenjem napram tujcem, s skrbno snago po svojih domovih in potih in posebno pri otrocih ter z zmernostjo v pijači dvigajo ugled zdravilišča ter sebi zasigurajo zaslužek od tujskega prometa. Naj se ti letaki v masi razdelijo med ljudi! Cerkev in šola bosta gotovo storila svoje.

Zanemarjenost ceste od Sv. Križa k Sv. Trojici in nered na pokopališču sta dve boleči točki, ki ju že več let z nevoljo prenašamo radi nepojmljive brezbrižnosti merodajnih činiteljev. Upajmo, da v zadevo poseže železna roka.

Dosedanji poset gostov v zdravilišču je prav povoljen. Marsikateri gost, zlasti če se pride zdravit, užije najprijetnejše dni na Slatini v maju in juniju, ko je tu vse v najlepšem cvetju in svežem zelenju, ko si lahko prosto izbira stanovanje, čas za ordinacijo in kopelji in še povrh potroši manj denarja nego v času največjega navala. 1. in 2. maja so napravili na Slatino skupen izlet nastavljenci steklarskih tvornic V. Abela dedičev. Vseh je bilo nad 150.

Zdraviliška godba. Letos bo svirala na Slatini godba ljubljanske dravske divizije. Poleg običajnih vsakdanjih koncertov na terasi bo izvajala vsak teden tudi sinfonične koncerte v veliki dvorani. Dirigiral bo sam kapelnik major dr. Čerin. Del te godbe pride na Slatino že ta teden.

Nova pekarna. V kratkem otvori I. Žumer v svoji hiši ob cesti, ki vodi iz Slatine k Sv. Križu, novo pekarno. Doslej smo imeli nekaj časa enega samega peka.

Hiše naprodaj. Na Slatini bi bilo prodano že davno več prav lepih vil in hotelov, ako ne bi nekaj časa lastniki čakali, da se cene še zvišajo, potem pa interesenti, da se še bolj znižajo. Iz istih vzrokov tudi stavbena podjetnost ne more priti do polnega razmaha, dasiravno se nam je obetalo več novih stavb.

„Tekstilbazar"
Ljubljana, Krekov trg 10
prodaja:
Moške klobuke »Mesalino« po Din 65.—
Kravate, svilene, fine . . po Din 20.—
Krasne jumperje . . . . po Din 68.—

Ormož.

Stavbene podjetnosti v našem mestu ni. Vršijo se le izpremembe lastnikov, a novega se zadnji čas ni ničesar postavilo.

Bolnišnica v našem mestu je prav izredno dobro opremljena. Ima svoj Röntgen-aparat, svojo tako zvano »Quarzlampe« in druge najmodernejše aparate. V bolnici deluje sloviti operater dr. Horvat, tako je bolnica bednim bolnikom našega kraja in mesta v veliko dobroto.

Šoštanj

Vesel napredek. Vse prireditve naših katoliških društev so dosedaj izpadle častno za nas, a vse je po splošni sodbi prekosila vprizoritev »Miklove Zale« na Vnebohod. Samo eno smo pa čutili vsi, da je dvorana v Unionu vse premajhna za vso to množico, ki se z veseljem udeležuje naših prosvetnih prireditev. Zato pa že tem težje čakamo na dogotovitev nove dvorane v Društvenem domu. Igra se danes ob pol 3 popoldne ponovi in imajo dostop tudi šolarji za znižano vstopnino 3 Din. Ne zamudite te prilike! Igralcem, zlasti pa požrtvovalnemu režiserju g. kaplanu Grilu, naše priznanje in iskrene čestitke k res lepemu uspehu. Vztrajno delo v naših društvih naj pa rodi vedno lepših sadov članom in nam v veselje.

Umrla je včeraj splošno priljubljena vdova in hišna posestnica Ana Topolnik, ki je imela tobačno trafiko poleg lekarne. Bila je do svoje starosti vedno zdrava, blagega prikupljivega značaja in v 86. letu mirno v Gospodu zaspala. Pogreb bo v ponedeljek. Naj v miru počiva!

Prekmurje

Žižki. Naše Orlice bodo v nedeljo, 16. t. m. po večernicah ponovile žaloigro »Ljudmila«. Prireditev se bo vršila v žižkoski šoli. Večinoma vse vstopnice so že zdaj prodane.

Cankova. Pri nas povečujejo cerkev. Bogu hvala in vsem, ki so pomagali. Novo zakristijo imamo že dograjeno, prejšno pa so predelali v kapelo presv. Srca Jezusovega. Škoda, da še nima nova kapela oltarja. Upamo pa, da bo tudi ta v par mesecih krasil našo cerkev. Oltar izdeluje g. kipar Ivan Sojč iz Maribora. Že mojstrovo ime in dosedanji njegovi načrti kažejo, da bo delo nekaj lepega, umetniškega.

Še nepopravljena krivica iz dobe prevrata. Gospod poslanec Klekl je 7. t. m. poslal ministru za notranje zadeve gosp. B. Maksimoviću sledečo vlogo: »Gospod minister! V avgustu l. 1919. je bilo v Parizu odločeno, da se na željo slovensko čutečega prebivalstva Prekmurje priklopi Jugoslaviji. Par dni po tem odloku je naša slavna armada brez vsakega odpora zasedla Prekmurje. 7. avgusta 1919, torej v času, ko je bilo Prekmurje že jugoslovansko, pa se je vrnilo iz Amerike v svojo domovino 14 Prekmurcev in en Medjimurec. (Tu navaja gospod poslanec njih imena in njihova bivališča, op. por.) Vsem tem, ki so bili tedaj že naši državljani, je vojna policija v Štrigovi odvzela pred prehodom čez Muro v Prekmurje vse dokumente in vso prtljago, katera se je pozneje prodala na javni dražbi. Tedaj, ko se je to zgodilo, že ni bilo več v Prekmurju boljševiške oblasti in Prekmurje je bilo že naše, jugoslovansko. Denar, katerega je dobila vojna policija za prodano prtljago je bil izročen okrajnemu glavarstvu v Čakovcu. Kljub večkratnim urgencam, tega denarja naši ljudje še niso prejeli. Sedem let že čakajo ti siromaki na svoj denar, toda oblast jim ga ne izplača. Ker so se davčna bremena zelo povišala in ker je narod vsled stalne gospodarske krize zelo obubožal, nujno potrebuje denarja, da more zadostiti vedno večjim državnim in drugim dajatvam. Prtljaga je bila prodana v kronah in to pod ceno. Pravično bi bilo zatorej, da se jim vrne njihov denar v dinarjih in da se jim izplačajo dalje obresti; saj denar ni mogel ležati brezplodno v kaki omari. — Poslanec prosi gosp. ministra, naj čimpreje odredi, da se ta zadeva, ki je bila plod neurejenih povojnih razmer, pravično poravna in da se 14 Prekmurcem in enemu Medjimurcu takoj izplača znesek za njihovo prtljago in to v dinarjih, zaračunivši krono za dinar, ker je bila takrat ta relacija, s primernimi obrestmi. — Pričakujoč Vaše hitre odločitve se Vam najtopleje zahvaljujem. Jožef Klekl s. r., narodni poslanec.«

V tej zadevi je gosp. poslanec že štirikrat ali petkrat interveniral. Gospod poslanec neprestano in vsepovsod opozarja na krivice, ki se gode prekmurskemu ljudstvu večinoma vsled nepoznanja prekmurskih razmer. Ena takih krivic je tudi zgoraj navedena. Pet intervencij, brez ugodne rešitve. Ne gre za visok znesek; pač za oškodovance je visok; ali kolik blagoslov bi bil v vsakem oziru, ako bi se izplačal!

100.000 Din za 10 Din
lahko zadene, kdor kupi srečko loterije društva „Trgovska akademija“ v Ljubljani
365 dobitkov od 50 do 100.000 Din

Primorsko

Gonja proti domačemu šolskemu pouku. Začela se je gonja proti poučevanju slovenščine na podlagi prilog »Edinosti« in »Novice«. Kakor smo gori omenili, je tržaška prefektura zaplenila zadnjo prilogo »Novice«. »Popolo di Trieste« od 9. t. m. ovaja oblasti »Novice«, češ da delajo propagando med šolsko mladino v Nabrežini in obljublja, da bodo znali dognati krivce in jih izročiti sodni oblasti. V Zatolminu so aretirali tajnika Zveze prosvetnih društev Jelinčiča, ker je skušal urejevati pouk med tamošnjimi Slovenci.

Nov veter? Priloga zadnje »Goriške Straže« je bila zaplenjena, ker je vsebovala novi železniški vozni red, na katerem so bile označene postaje s slovenskimi imeni. Gre seveda za postaje v čisto slovenskih krajih. Lani so bila dovoljena slovenska imena, letos ne več. Torej niti v slovenskem časopisu ne sme biti slovenskih imen, ampak nekulturne spakedranke kakor: Valvolciana (Volčjadraga), Caminia (Kamnje), Montespino (Dornberg), Mourupino (Repentabor) itd. Dejstvo je, da se sami Italijani smejejo takim skovankam. — V zadnjem času je že več znakov, da je pričel od Vidma pihati mrzlejši veter; sicer nima Primorcem več kaj vzeti.

Dopisi

Iz Hotiča. Tukajšnji občinski odbor je lansko leto na pritisk par oseb sklenil, da bo občina postavila blizu litijskega kolodvora novo mostno tehtnico. Ker pa ni občina nikoli imela potrebnega denarja na razpolago, je bila zadeva tehtnice odložena. Na zadnji seji pa so demokratje zopet zahtevali, da se mora na vsak način postviti tehtnica, ki bi prišla morda v prid le enemu. Ne glede na to, da je dovolj na enem kraju, kot je Litija in Gradec, samo ena javna občinska tehtnica, ne vedo gospodje, da so take tehtnice le v breme občine, zato smo mnenja, da bi bil denar, katerega bi vtaknila hotiška občina v to tehtnico, ven vržen, ker ne bi niti za obresti nesla, kje pa so stroški vzdrževanja, drage režije in kdor misli, da bo vali, da se mora na vsak način postaviti tehtnica, se tudi moti. Če pa že kdo želi tehtnico pri kolodvoru za sebe, naj jo na svoj račun napravi. Prepričani smo pa, da tega ne bo nihče storil, saj gre pri vsej stvari samo zato, da bi se našemu litijskemu županu nagajalo, kakor da bi on imel od tega kak dobiček, če vrže litijska tehtnica kak večji dobiček ali ne. Zato smo pa prepričani, da bodo občinski možje uvideli nesmiselnost naprave take občinske tehtnice, ker bi morali na ljubo par ljudem še celo najeti posojilo, ter sklep pri prihodnji seji preklicali.

Ježica pri Ljubljani. Poleg naših prosvetnih društev, je tudi tukajšnje gasilno društvo pričelo z dramatičnimi predstavami. Razveseljivo je, da je sedanji delovni odbor pokazal, da zna gasilno društvo tudi kaj boljšega nuditi občinstvu, kakor dolgočasne »veselice«, pri katerih je bila glavna in navadno edina programna točka škripanje harmonike s plesom in popivanjem. Vrsto dramatičnih predstav so otvorili v nedeljo z veseloigro »Poslednji mož«, ki je nudila tako občinstvu, kakor igralcem obilo užitka. — Odboru gasilnega društva častitamo na uspehu, ki ga je žel že s prvo prireditvijo. Upamo, da bo tudi občinski odbor znal prav ceniti delavnost naših gasilcev in jim olajšal njihovo breme, ki jih teži vsled povečanja njihovega doma.

Bled. V nedeljo in na praznikov dan dvakrat je uprizorilo tukajšnje Katol. prosv. društvo viteško igro »Roza Jelodvorska«. Kako veliko zanimanje za igro je vladalo med občinstvom, kaže to, da je bila dvorana trikrat razprodana. Vsi igralci so svoje vloge dobro rešili, posebno hvalo zasluži Roza. Scenerija je zelo ugajala. Obleke so bile krasne. Režijo je vodil g. Fr. Cergolj. Od predstave je društvo darovalo 1000 Din za spomenik padlim vojakom.

Prosvetno slavlje v Št. Vidu nad Ljubljano

Danes zjutraj se je kot pričetek šentviških slavnosti vršila v župni cerkvi zadušnica za pokojnimi člani šentviške čitalnice, ki praznuje 60 letnico svojega obstoja.

Od pol 7 do pol 8 je igrala pred cerkvijo jeseniška godba. Koncerta se je udeležilo številno občinstvo. Ob 8 se je vršil slavnostni občni zbor šentviške čitalnice, katerega je otvoril g. šolski vodja Aleksander Jeločnik. Na občnem zboru so bili imenovani častni člani in odlikovani z diplomami bivši predsedniki, odbornki in zaslužni člani: Jovan I., Lucinka Kraljič, Matevž Rozman, Ivan Kremžar, Franc Bizjak, Andrej Kregar in Josip Arhar. Obenem so bili imenovani za častne člane šentviški dekan Valentin Zabret, ekonom Alojzij Markež in kaplan France Lovšin.

V markantnem govoru je prof. Franc Koblar podal zgodovino Slovenstva pred ustanavljanjem čitalnice in po dobi preporoda, ko so čitalnice rastle kot gobe po dežju. Rdeča nit, ki je prepletala govor, je izzvenela v mnenje, da je slovenski narod, kakor skoro noben drug narod, imel, ima in bo še imel razne Dežmane, ki iz lastnih koristi ali vsled neumevanja zatajujejo svoj narod, zemljo in domovino.

Po občnem zboru je priredil oder »Našo kriv«, ki je napravila na občinstvo silovit vtis. Med odmori pa je igrala jeseniška godba.

Ves Št. Vid je v zelenju, mlajih in ožarjen s svetlimi napisi. Vrh cerkvenega zvonika se sveti, ovenčan s slovensko trobojnico, ime Blaža Potočnika in letnica 1866—1926. Najlepše pa je okrašen novi Šentviški dom, ki bo danes slovesno posvečen. Dom je ves v cvetju in zelenju in žari razsvetljen od nebrojnih luči. Krog in krog pa ga obdaja gora mlajev, ovenčanih s slovenskimi trobojnicami. Raz hiše po Št. Vidu plapolajo zastave. Značilno pa je, kar Šentvidčani zelo zamerijo, da s šolskega poslopja ne visi nobena zastava, saj je bil ravno Blaž Potočnik, ki je ustanovil prvo šolo v Št. Vidu.

Ko so ljudje zvedeli za ogaben napad v »Jutru«, so izrazili svoje pomilovanje nad ljudmi, ki napadajo druge vsled svoje lastne nemoči.

Danes se vrši glavno slavje, na katerem bodo sodelovale naše organizacije iz Št. Vida in okolice.

Najboljši in najtrpežnejši češki
čevlji TIP-TOP in BATA-ŠVICA
se dobe le v trgovini **ŽIBERT**, Prečernova ulica.

Naznanila

Prostovoljno gasilsko društvo na Barju priredi v nedeljo 16. maja t. l. veliko vrtno veselico na prostem gostilne Vrbinc, Ilovca 19. Spored jako zanimiv. Sodeluje godba na pihala. Za postrežbo in dobro vino preskrbljeno. Začetek točno ob treh popoldne. Vstopnina 3 Din; gasilci v kroju prosti. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo gasilnega doma, uljudno prosimo za obilno udeležbo.

Savinjska podružnica SPD naznanja da bosta Mozirska koča in Koča na Korošici o Binkoštih čez praznike oskrbovani, pozneje pa redno od 27. jun. naprej. — Frischaufov dom na Okrešlju bo oskrbovan od Binkošti naprej do 15. sept. — Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini je že oskrbovano.

Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani ima izredni občni zbor v sredo, dne 19. maja 1926 ob pol 8. uri zvečer v prostorih Gremija trgovcev v Ljubljani, Aleksandrova cesta (palača Ljubljanske kreditne banke), na kar opozarjamo vse članstvo. Odbor.

Obleke za gospode
v izvrstnih kvalitetah, priporoča po zelo zmernih cenah, tvrdka
A. KUNC, LJUBLJANA
Ustanovljena l. 1879

Orlovski izlet v Rim.

(31. avgusta do 8. septembra).

S 15. aprilom je potekel prvi rok za prijave, ki jih je toliko, da nam je posebni vlak zasiguran. Oni, ki so do 15. aprila obenem s prijavo vplačali prvi obrok v znesku 200 Din, vplačajo za celotno preskrbnino le 1250 Din. Obenem sporočamo na razna vprašanja, da se je podaljšal prijavni rok do 5. junija. Na prijave po tem roku se ne bomo ozirali, ker moramo do tedaj že sporočiti pripravljalnemu odboru v Rimu končnoveljavno število naših izletnikov. Vsi oni, ki so se prijavili po 15. aprilu, ali se še bodo prijavili do 5. junija, bodo morali plačati 1300 Din, a prvi obrok v znesku 700 Din najkasneje do 5. junija. Oni, ki so do 15. aprila že vplačali 200 Din, morajo plačati najkasneje do 5. junija še 500 Din. Ostanek se more potem odplačevati v obrokih, tako da bo **do 1. avgusta** vplačan celotni znesek. Kdor do 1. avgusta ne bo imel vplačanega celega zneska, ga sploh ne bomo mogli upoštevati kot udeleženca in se skupnemu izletu ne bo mogel pridružiti. Ravno tako se ne bomo ozirali na one, ki se ne prijavijo pravočasno in ne vplačajo obrokov ob določenem roku. **5. junija je zadnji dan**, do katerega bomo sprejemali prijave. Celotna oskrbnina znaša za one, ki so se prijavili do 15. aprila 1250 Din, a za one, ki se prijavijo pozneje, a vsaj do 5. junija, pa 1300 Din. Ta cena velja za vožnjo tretjega razreda, za skupna ležišča in skupno prehrano. Za posebna prenočišča bo treba plačati okoli 180 Din več. Kdor se bo hotel poslužiti vožnje v drugem razredu, bo tudi še nekaj doplačal. Oni, ki žele dobiti posebno prenočišče v sobi in vožnjo v II. razredu, naj to že v prijavi **ali pa najkasneje do 5. junija** sporoče.

Za državne uradnike bomo potrebne dopuste izposlovali sami, ravno tako potrebna dovoljenja od vojaške oblasti.

Da bomo mogli dobiti **skupni potni list**, prosimo, da nam vsi udeleženci sporoče: Ime in priimek, poklic, rojstni kraj in leto, pristojnost v občino in okrajno glavarstvo.

Oni, ki se izleta iz različnih vzrokov ne bodo mogli udeležiti, dobe po odbitku malenkostnih režijskih stroškov povrnjen ves prispevek ravno tako oni, ki ne bodo mogli dobiti dopusta.

Za vse udeležence bomo otvorili nakup lir, drobiža, ki ga boste potrebovali. Sporočite nam tozadevne želje in pošljite denar. Lire bo potem vsak dobil že v Ljubljani ali pa v Postojni.

Še enkrat pa opozarjamo, da se bomo mogli na zamudnike ozirati le toliko, kolikor bo mogoče. Zato tudi pri prijavah upoštevajte izrek: Kdor prej pride, prej melje.

Kongres pravnikov.

Naši javnosti je že znano, da se bo vršil letošnji kongres pravnikov v Ljubljani. Priprave zanj se nadaljujejo. Stalni odbor je imel pred kratkim v Zagrebu sejo, na kateri se je sklenilo, da bo imel ljubljanski kongres svoje skupščine in sekcijske seje v dneh 9., 10. in 11. septembra 1926. Določili so se tudi referati in poročevalci. Na dnevni red so postavljeni naslednji predmeti:

I. Izenačenje bračnih prav v Kraljevini. Referent g. dr. Rado Kušej, univ. prof. v Ljubljani; koreferenti gg. Aleksander Andrejević, apelacijski sodnik v Skoplju; dr. Bertold Eisner, senatni predsednik vrhovnega sodišča v Sarajevu in dr. Edo Lovrić, univ. prof. v Zagrebu.

II. Pravni značaj in tehnika naših finančnih zakonov. Referent g. dr. Kosta Kumanudi, minister n. r. in univ. prof. v Belgradu; koreferenta gg. dr. Vidan Blagojević, odvetnik v Belgradu in dr. Ladislav Polić, univ. prof. v Zagrebu.

III. Valorizacijsko vprašanje. Referent g. dr. Edvard Pajnič, svetnik viš. dež. sod. v Ljubljani; koreferent g. dr. Josip Mudrovčić, svetnik stola sedmorice v pok. v Zagrebu.

IV. Vprašanje državljanstva. Referent g. dr. Ladislav Polić, univ. prof. v Zagrebu; koreferenta gg. dr. Ivan Subotić, sekretar v min. zunanjih del v Belgradu in dr. Fran Vodopivec, veliki župan v pok. v Ljubljani.

V. Reorganizacija upravnega sodstva. Referent g. dr. Štefan Sagadin, državni svetnik v Belgradu; koreferenta gg. Jovan V. Stefanović, svetnik upravnega sodišča v Zagrebu in dr. Henrik Stesko, svetnik upravnega sodišča v Celju.

VI. Odškodnina za neopravičeni preiskovalni zapor. Referent g. dr. Josip Šilović, univ. prof. v pok. v Zagrebu; koreferenta gg. dr. Metod Dolenc, univ. prof. v Ljubljani in dr. Josip Vesel v Sarajevu.

VII. Vprašanje notarijata. Referent g. dr. Ivan Grašič, notar v Kranjski gori; koreferent g. dr. Djodje Jane, apelacijski sodnik v pok. v Skoplju.

Po končanem dnevnem redu bodo v nedeljo, dne 12. septembra izleti kongresistov v slovenske kraje. V imenu srbskih članov se je izrekla velesimpatična želja, da naj bi bil oficijelni izlet v mesti Celje in Maribor.

Meseca julija bo izdal Stalni odbor knjižico, ki bo obsegala kratko vsebino vseh napovedanih predavanj in se pošlje vsem prijavljenim članom kongresa v lažje razumevanje referatov, ki so na dnevnem redu.

Doslej se je priglasilo približno 500 članov, pretežni del iz Belgrada in Srbije. Slovenski pravniki, ki se še niso prijavili, naj store nemudoma svojo članarino. Članarina je za javne uradnike in vsakega rodbinskega člana (soprogo ali hčerko) je prispevek ravno tolik. Plača naj se po položnicah, priloženih prvemu letošnjemu snopiču »Slovenskega Pravnika«.

Pričakovati je, da bo naša javnost tako v Ljubljani, kakor tudi drugod, sprejela udeležence kongresa s prisrčnostjo in gostoljubnostjo, ki diči Slovence že od nekdaj.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Socialni vestnik

ANARHIJA V SOCIALNI ZAKONODAJI.

Novi finančni zakon določa v členu 290., da ne plačujejo delavci v državnih podjetjih, ki nimajo industrijskega značaja, nikakih prispevkov, ki bi jih sicer morali v smislu zakona o zavarovanju delavcev, da pa imajo kljub temu v slučaju bolezni pravico do vseh dajatev, ki so predvidene v omenjenem zakonu.

Ta člen je nerazumljiv v dvojnem oziru:

1. §. 3. zakona o zavarovanju delavcev pravi, da je podvrženo zavarovanju vsaka oseba, ki stopi v začasno ali trajno delovno razmerje ne glede, če je predmet tega delovnega razmerja telesna ali duševna moč. Od zavarovanja so izvzete le osebe, katere so naštete v §§ 6. in 7. tega zakona (drž. uslužbenci in poljski delavci itd.).

Ker ni bil § 3. zakona o zav. delavcev z novim finančnim zakonom ukinjen z ozirom na delavce v drž. podjetjih, velja še dalje tudi za te delavce in imajo pravico do vseh dajatev v smislu zakona o zavarovanju delavcev.

2. Člen 290. finančnega zakona je nejasen glede določbe, kdo naj nudi delavcu v državnih zavodih podporo, če zboli. Da pritiče delavcu v tem slučaju zakonita podpora, to priznava tudi navedeni člen. Zgleda, da hoče država prevaliti ta bremena na okrožne urade. Tako početje bi pa bilo — milo rečeno — nemoralno. S kako pravico naj zahteva država, da prispeva ubogi delavec s svojimi žulji še za svoje tovariše v državnih podjetjih? Trditev, da prispeva država za socialno zavarovanje s 500.000 Din, ne da bi bili s tem kriti izpadli prispevki za zavarovanje delavcev, ne drži. Od teh 500.000 Din obdrži minister za socialno politiko 200.000 Din, da krije stroške, katere bo imel ob priliki raznih revizij okrožnih uradov in njihovih institucij. Za socialno zavarovanje ostane torej le 300.000 Din, katere dobi Osrednji urad v Zagrebu. Če pomislimo, da bi imel samo ljubljanski okrožni urad za delavce državnih podjetij izdatke, ki bi presegali vsoto 300.000 Din, je jasno, da je podpora od strani države veliko prenizka. Nasprotno lahko trdimo, da hoče vlada namenoma uničiti socialno zavarovanje, če zvali ta bremena na okrožne urade. Tukajšnji okrožni urad je že sedaj pasiven v bolniški panogi, v prvi vrsti radi tega, ker ne stori država svojih dolžnosti, radi česar pade vsa teža na socialno zavarovanje. V mislih imamo zdravljenje tako zvanih ljudskih bolezni (spolne bolezni, tuberkuloza, trahom). Poleg tega odpade precejšen del podpor na račun brezposelnosti. Posledice takih razmer pa čuti pred vsem delavec, kajti Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je že ukazal vsem Okrožnim uradom, da odjavijo s 1. aprilom 1926 vse delavce, kateri so zaposleni v državnih podjetjih, razen tistih delavcev, kateri delajo v državnih podjetjih z industrijskim značajem; pri nas v Sloveniji **tobačna tovarna in arzenal.**

Dogodili so se pa sledeči slučaji: Delavec v protezni delavnici je zbolel, značaj bolezni je tak, da bi moral iti bolnik v bolnico. Zglasi se na Okrožnem uradu. Ta mu javi, da ni upravičen do podpor in zdravljenja na njegov račun, ker ni več član urada. Vzame to izjavo na znanje ter gre k poverjeniku za socialno politiko in ga prosi, da bi mu priznal dajatve, katere mu gredo v smislu zakona o zavarovanju delavcev in v smislu člena 290. finančnega zakona za leto 1926-27. Toda gospod poverjenik izjavi, da je to nemogoče, ker nima v ta namen nikakega kredita. Kljub svoji bolezni mora ostati delavec v delu, ker bi bil sicer s svojo družino brez vsakih sredstev.

Drug slučaj: Na Jesenicah se je ponesrečil delavec, zaposlen v državnem podjetju. Ker ga ne sprejme v lečenje niti zdravnik od Okrožnega urada niti mu ne nakaže podjetje svojega zdravnika, ker nima kredita, se mora zdraviti delavec sam, poleg tega pa še opravljati službo. Pa je še več takih slučajev. Delavec je pahnjen nazaj za 50 let.

Tako stanje je nevzdržljivo!

Cerkveni vestnik

Nočnim častilcem se uljudno naznanja, da bo nocoj, pred praznikom sv. Paškala, zaščitnika častilcev presv. Rešnjega telesa, skupna molitvena ura od 9—10. Molila se bo 10. ura: Zahvala za božje dobrote. Uljudno prosimo obilne udeležbe.

Izvencerkveni sestanek ima prihodnjo sredo ob 8 križanska moška in mladeniška Marijina družba. Radi važnosti dnevnega reda je ta sestanek za vse člane obvezen.

Darovi

Podpornemu društvu slepih so darovali: Gospa M. M. za francoske ure 100 Din; mesto cvetja na krsto blagopokojnega g. Simona Tomažiča poklanjajo neimenovane 150 Din; strelski klub »Emona« je na zaključnem večeru zbral 210 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, 1000 Din. Vsem plemenitim darovalcem z željo, da bi našli mnogo posnemalcev, se najprisrčneje zahvaljuje za odbor: G. Jurásek, predsednik.

ZEL in PLEVEL
Slovar naravnega zdravilstva.
Broširan 60 Din, vezan 75 Din.
JUGOSL. KNJIGARNA - LJUBLJANA.

Kulturni pregled

Društvo učiteljev glasbe.

Ker je bil prestavljen društveni podpredsednik Srečko Kumar na glasb. akademijo v Zagreb in je vsled tega odložil svoj mandat, je bil izvoljen na izrednem občnem zboru za podpredsednika dosedanji tajnik prof. Rado Prosenc, za tajnika prof. Ad. Gröbming in za njegovega namestnika prof. Josip Brnobič.

Po občnem zboru se je vršil prijateljski sestanek, ki je bil namenjen odhodnici prof. Srečka Kumarja. Zbralo se je nekaj ožjih prijateljev in bili so navzoči skoro vsi člani in vse članice društva. V imenu društva se mu je zahvalil predsednik prof. Bajuk za neštete in neprecenljive zasluge, za katere mu ostane društvo trajni dolžnik. Kumar je bil tisti, ki je med prvimi prav razumel veliki pomen naše organizacije, največji, neutrudljivi propagator skupnega dela, neizčrpen v idejah, preko meje požrtvovalen in nesebičen v idejnem boju, vedno pred očmi le blagor slovenske domovine in slovenske pevske umetnosti, vedno se boreč le za pravico in poštenje. »Društvo se od tebe ne more posloviti,« je dejal govornik, »ker te ne more pogrešiti, zato se od tebe danes ne poslavljamo, temveč ti samo želimo: Vso srčno na novem mestu do tedaj, da se vrneš. Zato ti ne kličemo: Z Bogom, temveč: Na svidenje!«

V imenu tovarišev se je zahvalil Srečku Kumarju za izredno požrtvovalno delo posvečeno celokupnosti vseh prof. Prosenc. »Ni moči izbrisati iz naših src tebe, ki si živel preveč za druge in premalo zase. Ni moči izbrisati iz zgodovine slovenskega življa tvojih zaslug tam onstran... V svojem delu nisi nikdar videl sebe, temveč le druge. In za to svoje nesebično delo nisi nikdar pričakoval, še manj pa prejel plačila. Odhajaš za drugimi tudi ti. Vedi, pripravili bomo razmere, ki te bodo vredne!«

V iskrenih besedah se je zahvalil Srečko tovarišem z obljubo, da ne bo med brati Hrvati nikdar pozabil drage Slovenije, ne lepe Ljubljane, ne dragih tovarišev in tovarišic. Pozabiti in, če treba, izjokati hoče vse prestane krivice.

Ko smo se v mirni noči razšli smo šteli: Talich, Brezovšek, Trošt, Kumar...

Koncert Češke Filharmonije.

je porabil »Slovenčev« glasbeni poročevalec V., da je včeraj loputnil po meni v članku, pisanim s precej čudno razdraženostjo in v neobičajnem tonu.

Da ne bo naša glasboljubeča publika mislila, da se naše glasbeno življenje vrši pod neko kruto, tiransko in teroristično knuto, katero baje da jaz držim v svoji roki, se mi zdi potrebno povedati sledeče.

Sluteč temno grozeče oblake, zbirajoče se nad mojo ubogo glavo, je sicer že prijatelj Adamič v »Slovenskem Narodu« iz lastne inicijative podal kratko, stvarno pojasnilo. Meni je dodati še tole: Odboru Glasbene Matice, ki je prevzela prireditev koncerta, nista prijala dva programa, ki jih je Češka Filharmonija še iz Prage poslala, ker sta ta dva programa v veliki večini vsebovala stvari, ki so bile pri nas že znane in pred kratkim izvajane. Ker pa odbor ni vedel kak repertoar ima Češka Filharmonija za svojo turnejo, je v svoji seji določil smernice, po katerih naj bi se določil v dogovoru z g. Talichom program in je za to mene poslal v Trst k Talichovemu koncertu. Češka Filharmonija je žal za svojo turnejo imela zelo majhen repertoar. Iz njega je Talich v dogovoru z menoj določil dva programa za izbero, katerih eden je bil ta kot so ga nosili naši plakati, in katerih drugi je v bistvu obsegal iste točke z razliko, da je glavna točka programa imela biti v drugem koncertu Dvorakova sinfonija in bi izpadle zato Novakove »Tatre«, dočim bi vse drugo ostalo isto, kot v prvem programu. Dasi sem imel pooblastilo se odločiti za eden ali drugi program, vendar te odločitve nisem storil sam, temveč v sporazumu z ravnateljem Hubadom. Ta program se je z mojim odkritim soglasjem imel tudi definitivno izvajati.

Dobro vem, da je tudi neznatna izpremememba programa po navadi vzrok neprijetnega neugodja pri vsakem onem ljubitelju glasbe, ki se je že orientiral in veselil na naznanjeni program. Zato bi mi ne prišlo na misel, da bi iz lastne inicijative izpreminjal že enkrat sprejeti program.

Toda iz krogov Češke Filharmonije same je na dan koncerta izšla inicijativa, da naj bi v slovenski Ljubljani rajši igrali Dvorakovo mesto Beethovnove sinfonije in čim sem po Talichu izvedel, da je Filharmonikom mnogo ljubše igrati Dvoraka kot Beethovna, mi ni bilo do tega, da bi se upiral taki željeni izpremembi, zakaj res je, da če sta na izberi Beethoven in Dvorak, se rajši odločim za Dvoraka, to pa ne iz negativnega vzroka, namreč, ker Dvorak ni Nemec, temveč iz pozitivnega vzroka, ker je on Slovan in nam torej po krvi bližji. In ne samo zaradi tega, temveč mislim tudi za to, ker je Dvorak duhu našega časa bližji kot Beethoven. Kdor je imel kedaj z umetnostjo in umetniki opraviti, ve, kako odločujočo ulogo za intenzivno in čustveno prednašanje igra ljubezen do dela. Čim sta orkester Češke Filharmonije in Talich izrazila, da jima je ljubše igrati Dvoraka kot Beethovna — naravno je češka muzika Čehu najbolj pri srcu — je bilo jasno, da imamo pričakovati pristnejše umetniške pronuncijacije od strani tega orkestra in dirigenta, če igrajo oni delo svojega Dvoraka, kot če bi igrali delo Beethovnovo. Da se pa res izvrši ta izpremememba programa, jaz sam nisem preje vedel kot dobre četrt ure pred začetkom koncerta in se mi je po mojih mislih upravičeno zdelo, da je za nas večja korist te izpremembe kot da bi jo mogla odtehtati iritacija nekega dela publike vsled izpremenjenega programa. Če bi koga zanimal natančnejši detail te pretresljive dogodivščine, sem mu rad na razpolago, kakor bi bil na razpolago tudi dr. Vurniku, če se bi obrnil name za pojasnilo. Da tega ni storil, temveč se rajši oprl na neke govorice, ko je vedel, da jaz nosim neko odgovornost za te stvari, temu postopku se odkrito čudim. **Anton Lajovic.**

* * *

Koncert, ki ga je na praznik priredilo pevsko društvo »Drava« iz Maribora v Celju, je bil obiskan, kakor sploh vsaka druga taka prireditev, skrajno slabo. Na koncertu so nastopili moški in ženski ter mešani zbori ter se mora priznati, da je bil nastop posebno efekten ter da je zbor že precej izvežban. Bolj šibki je bil ženski zbor, ki ne razpolaga s tako lepimi in blagodonečimi ter čistimi glasovi, kakor pa moški zbor. Posebno efektne so bile točke in za Celje tudi nove, kjer je nastopila harfa z vijolino in čelom. Lepemu umetniškemu utisu, ki smo ga odnesli od te prireditve je posebno pripomogel p. Kamilo Kolb iz Zagreba, ki je zapel »Človeka [illegible] iz »Letnih časov« (Havdn). P. Kolb [illegible] lepo razvito tehniko in z izrazito lep[illegible] širši obseg svojega glasu, ki doni zelo [illegible]etno, skoro bi rekel nekako lirično in [illegible]jim nastopom splošno priljubil sicer [illegible]vilu udeležencev. Kot posledn[illegible]a točka [illegible] bila »Jeftejeva prisega«, kjer je sodelo[illegible]ester, na katerem se je pa pri-

znalo, da je za to priliko sestavljen iz članov drugih posameznih orkestrov in bil tedaj še precej neskladen, na posameznih mestih tudi premočan, tako, da je p. Kolb kot basist v svojih solo partijah moral napeti vse sile, da je prišel vsaj nekaj do veljave. Morda je na tem tudi kriva okolščina, da je stal orkester tudi na odru obenem s pevci vred in s tem nekako zabranil valovanje pevskih glasov po dvorani potom svoje glasne igre. Prof. Schweiger kot dirigent skozal se je kot zelo spreten voditelj zbora in dosegel s svojim nastopom v umetniškem oziru prav lepe uspehe.

Vokalni koncert Glasbene Matice v Mariboru se je radi premnogih kulturnih prireditev v maju preložil na 2. junij t. j. na sredo pred Reš. Telesom. Zraven domačih kompozicij se bodo proizvajale tudi še po ena ruska, srbska, hrvatska in maloruska skladba. Ruska (Grečanin) je prestavljena.

● Koncert podružnice Glasbene Matice dne 12. majnika 1926 v Narodnem domu v Novem mestu nas je privedel po mučni svetovno-vojni pavzi do novega in določenega položaja: Prvega dolenjskega pevskega društva ni več, na njegovo mesto je stopila podružnica Glasbene Matice v Ljubljani, ki se je poživila v zgodnji jeseni l. 1925 na poziv in po prizadevanju uglednih članov bivšega dolenjskega pevskega društva, kakor gg sod. nadsvet. Kozine, prof. Grma in g. dr. Hraševčeve. Leti so načelno priznavali nujnost novega, modernejšega pefja v Novem mestu, v katerem stremljenju jih je kasneje še podprla gdč. Bjeolova, za glasbo vneta in vztrajna, neutrudna čebelica. Glasbeno plodovit in požrtvovalni tukajšnji regens chori g. Ignacij Hladnik se je umaknil novemu in čitemu pevovodji g. Ludoviku Puši, prof. na Grmu. Letos spomladi je pognala sadika pred svojimi gojitelji in prijatelji: podružnica je nastopila z 18 soprani, 12 alti, 7 tenorji in 8 basi pod vodstvom g. Puša in razodevala svoje uspehe z dokaj modernim programom. V ospredje stopi skladatelj Emil Hochreiter (Pastirica Jerica), žal edinka na programu; nato p. H. Sattner: Lastovkam; Emil Adamič: Zrelo žito, Kaj ti je Mojca? in drugi manjši dve; nadalje Stanko Premrl: V Korotan. Prvi nastop! Pa ni in ne bo ostal brez pohvale in koristi. S zavestjo svoje kulturne naloge naj bi podružnici sledili vsi okrožni zbori! Jasnejše prognoze pevskega življenja za sedaj zboru ne morem izkovirati. Pač pa priporočam pevsko teorijo dihalno in glasovno tehniko s pojasnili o pravih resonancah. Naj pokažem le na nekatera mesta v izvajanju: »A zastoni je ves moj klic«, (basi, tudi nastavek!) »V pare trop..... strop« (tudi »h« črka sredi besede), distonacija v altu »Jaz sem sin«, ali »Jerica poje pesem o sreči« (soprani, nejasni poltoni) in drugo. Za dinamiko bi bila prehvaležna dr. Kimovčeva: »Tam za turškim gričem« (vodilni glasovi! in ostali zbor). Pribiti pa moramo, da je zbor v lažjih primerih dinamiko izdatno upoštevaval, predvsem (z nekterimi malimi izjemami) nazil na pevovodjo. Ugajalo nam je izvajanje E. Adamičeve: Kaj ti je Mojca? (zbori Ljubljanskega Zvona). Gdč. Bjeolova je podala par klavirskih točk in pokazala svojo mojstrsko spretnost na klavirju. Obe serenadi — klavir in violina — sta nam nudili pravega užitka. Zbor je poklonil svojemu pevovodji g. Puši venec s slovensko trobojnico v znak globoke hvaležnosti, gdč. Bjeolovi pa šopek majskih cvetk. Občinstvo je pokazalo zanimanje za petje. Da bi tako ostalo, da bi se še bolj razvilo! Ta koncert naj pomeni prihod nove pomladi v pevski zimi, ki je vladala pri nas. Bodimo vsaj toliko odločni da zapojemo pesmi ali raje posmrinico, ali pa se raje prerodimo z recnico v novem pesemskem življenju. Skušajmo razumeti duha časa in časa kulturne prostosti! **S-è F-è.**

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, dne 16. maja: PYGMALION. Izven.
Ponedeljek, dne 17. maja: LADJA TENACITY. D.
Torek, dne 18. maja: Zaprto.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, dne 16. maja ob 15. uri pop.: GROFICA MARICA. Izven.
Ponedeljek, dne 17. maja: Zaprto.
Torek, dne 18. maja: BORIS GODUNOV. Red C.

Mariborsko gledališče

Nedelja, dne 16. maja ob 20. uri: VESELI KMET.
Ponedeljek, 17. maja: Zaprto.
Torek, dne 18. maja ob 20. uri: MARIJA STUART. Jubilejna predstava. Petindvajsetletnica umetniškega delovanja ge. Berte Bukšekove.

K premijeri Schillerjeve žalejgre »Marija Stuart«. — Petindvajsetletnica umetniškega delovanja ge. Berte Bukšekove. V torek dne 18. maja bo v našem gledališču slavnosten a obenem tudi zanimiv gledališki večer. Vprizorila se bo ena najlepših Schillerjevih tragedij »Marija Stuart«. Uspeh predstave bo gotovo ojačil tudi slavnost: Petindvajsetletnica umetniškega delovanja odlične članice ge. Berte Bukšekove. Zato smo prepričani, da bo znalo naše občinstvo z mnogoštevilnim obiskom pravilno ceniti zasluge jubilantke. Ga. Bukšekova bo nastopila pri tej priliki v Schillerjevi tragediji »Marija Stuart« v naslovni vlogi. Iz prijaznosti bo sodelovala pri tej predstavi v vlogi Kraljice Elizabete ga. Zakrajškova. Režija je v rokah g. R. Železnika. — Nakup vstopnic se že lahko nabavi pri dnevni gledališki blagajni od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Tel. 382.

Knjige in revije

Splošna učna knjiga za pripravljalni razred občih obrtno-nadaljevalnih šol. Sestavil prof. Fr. Fink, vodja o. n. šole v Mariboru. Odobreno z odlokom min. trg. in ind. z dne 26. septembra 1925, V. Z. br. 196. Založila in izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena 20 Din. — Knjiga obsega na svojih 90 straneh izredno praktično izbrano gradivo. Računanje obdeluje cela števila, desetinska števila, imenovana števila, deljivost celih števil, navadni ulomki. Mersko oblikovanje podaja temeljne pojme v tej stroki. Berila, povzeta večinoma iz obrtniškega življenja in delovanja, so prikladna, da bodo knjigo priljubila vsem učencem. Prav je tudi, da so temeljna slovnična pravila dostavljena h koncu beril. — Knjiga se bo sama vsled svoje uporabnosti, najbolje priporočila. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Tvrdka F. Meršol nasl.
se nahaja sedaj WOLFOVA ULICA št. 5.
Priporoča veliko zalogo **ženskih ročnih del, vseh vrst volne, svile, D. M. C.** preje in **bombaža, rokavic, nogavic, pletenin, čipk in vezenin.**
Predtiskanje ročnih del.
Ustanov. 1887. 1 Ustanov. 1887

Sport

VČERAJŠNJE JUBILEJNE TEKME ILIRIJE.

Na igrišču Ilirije so se pričele včeraj hazenske tekme za jubilejni pokal Ilirije in nogometne tekme za pokal mesta Ljubljane. Temeljitejša poročila prinesemo skupno v prihodnji številki, danes naj navedemo samo izide s kratkimi podatki:

Hazena: ASK (Zagreb) : Atena 6 : 2, Ilirija : Mura (Murska Sobota) 15 : 4. — Družina ASKa je razvila jako lepo, tehnično dovršeno kombinacijsko igro. Atenke so bile tokrat precej neambiciozne, zlasti v napadu, kjer se je morala srednja napadalka mnogokrat trudili tudi za obe indisponirani krili. Obramba z vratarico in halfi dobra. Ilirija je taktično kot tehnično znatno nadkriljevala simpatično družino Mure. Napad Ilirije je bil dober, halfa slabejša. V družini Mure se je zdela vratarica precej indisponirana, nekoliko golov bi bila lahko preprečila.

Nogomet: Hajduk (Split) : Primorje 4 : 1, Ilirija : HASK 5 : 3. — V začetku igre je Hajduk razočaral, njegova sama na sebi precej nekoristna igra v prvem polčasu tudi tehnično ni bila na višku. V drugem polčasu se je Hajduk znašel in napravil s svojo vzorno kombinacijsko igro tem večji utis. Večino drugega polčasa je izvajal uprav ekshibicijsko igro, rezultat je dosegel brez vsakega napora. Primorje se je branilo z veliko žilavostjo. Na vsaki strani je padel po 1 gol iz enajstke. HASK in Ilirija sta igrala začetkoma negotovo. Skupna igra jima je bila obema slaba in netočna, opažale so se tudi tehnične pomanjkljivosti V moštvu Ilirije sta imela slab dan stranska halfa, Pelavek I se ni mogel uveljaviti kot leva zveza, tudi levo krilo Kreč ni odgovarjalo.

Po izidu včerajšnjih tekem pride danes do odločilne tekme med Hajdukom in Ilirijo, pri čemur utegne imeti Hajduk boljše šanse na zmago. Ilirija bi morala dati vsaj neprimerno boljšo igro kot včeraj, ako bi hotela misliti na zmago. V tekmi med HASKom in Primorjem je predvidevati zmagovalca v HASKu. Razpored današnjih tekem je: Ob 14 hazena Mura : Atena — ob 15 hazena ASK : Ilirija — ob 16.10 nogomet HASK : Primorje — ob 17.45 nogomet Hajduk : Ilirija.

SPORT V MARIBORU.

Današnje prireditve: Ob 10. uri prvenstvena tekma Merkur : Svoboda.

Ob 2 popoldne Maribor rez. : Rapid rez.

Ob 4 popoldne pokalna tekma Maribor : Rapid. Za srečanje obeh rivalov vlada veliko zanimanje, ker sta si trenutno oba kluba precej enaka. Maribor ima boljšo obrambo, dočim razpolaga Rapid z dobrim napadom, ki se odlikuje zlasti s preciznimi streli.

Sportni teden

Naprej gremo. Nemški državni odbor za pospeševanje telesnih vaj je soglasno sklenil, naj se vpelje na šolah vsak dan ena ura telovadbe; posvetoval se je o potovanju mladine ter o igravni in sportni obveznosti mladine, ki ne hodi več v šolo. — Mestece Gaggenau na Badenskem šteje 4500 prebivalcev, pa jih je 450 vpisanih v raznih telovadnih in sportnih društvih; napravili so si sportno poslopje in so sami pripomogli k zgradbi s 15 tisoč neplačanimi delovnimi urami. — Udeležbo pol 3. kongresu za telesno vzgojo srednješolske mladine v Pragi je priglasilo 14.600 učencev in učenk; prišli bodo tudi Rusi in Ogri. — V Plymouthu na Angleškem je postalo štrajkujočim delavcem in policistom dolgčas; pa so se domenili in so igrali nogometno igro, ki so jo dobili delavci 2:1. Kje bi bilo kaj takega mogoče! — V New Yorku so igrali Kanadci hockey na ledu. Neki njih rojak iz kanadske provincije Ontario bi bil rad igro videl, vpregel je sedem psov v sani in je vozil dva dni in dve noči do Newyorka, 1126 km. Piše se Joe de la Flamme. — Dempsey in marsikdo drugi si želi, da bi se sportnikom tako godilo kakor se je godilo olimpionikom v starem veku; do smrti jim ni bilo treba plačati nobenega davka. — O Olimpijskem kongresu bomo poročali med tednom. — Delavci pri gradbi stadiona v Amsterdamu štrajkajo. Bo lahko nerodno, zlasti glede dirkališča, ki so ga hoteli začeti uporabljati že to jesen.

Igro Italija-Švica, ki smo jo omenili danes teden, je gledalo 50.000 gledavcev. Sedaj so tudi Švedi porazili Švicarje, 3:2. — Nemški nogomet se bo v kratkem začel meriti z ruskim.

Kljub temu, da se Amerikanci norčujejo iz Suzanine nervoznosti, bo menda le šla v Ameriko. Prej se bo pa še enkrat kosala z Willsovo, pri tekmah v Wimbledonu. Te tekme si bosta ogledala tudi Doumergue in Briand, predsednik francoske republike in francoski ministrski predsednik. Te dni prideta v Prago Richards in Willsova in bosta pokazala tam ameriško teniško umetnost. — Da je proti pričakovanju premagal Najuch Koželuha, smo poročali med tednom, 12. t. m. — Borotra je malo bolan.

Prav veliko novega je v lahki atletiki. Najprvo nekaj ženskih rekordov, ki jih je priznala Mednarodna ženska atletska zveza: tek 250 m Angležinja Palmer 33.8, kopje obojerečno Čehinja Olmerova 53.14 in Švicarka Piarrola 54.43, skok v višino brez zaleta Francozinja Dupuis 1.16, z zaletom Angležinja Green 1.524 m. Ni bil pa priznan met diska Poljakinje Konopacke 33:405, ker Poljska ni v zvezi vělanjena; iz istega vzroka ni bilo priznanih tudi več drugih rekordov. — Čeh Jandera je splaval čez 110 m lese v 15.4, 120 y lese 15.8, 200 y 27.5. Pri isti prireditvi sta nastopila tudi slovita nemška sprinterja Houben in Schüller. Na Dunaju sta tekmovala drug proti drugemu in je prvi dan zmagal Schüller na 100 m v 11, drugi dan v revanšnem teku pa v 10.8 (zmočen teren, zato slab čas, za Schüllerja namreč). Schüller je hkrati tekel tudi na 200 m, 22.1. V Brnu sta tekla vsak zase, Schüller 100 m v 10:8, Houben 200 m v 22:7; prav tako vsak zase tudi v Pragi, Houben 100 y v 9.8 (prav dobro), Schüller 200 m v 22.3. Houben je tekel doslej 100 m že 15 krat v 10.5. Čudno se nam zdi, da je za nastop na Dunaju zahteval poleg prehrane, stanovanja in dijet še 30 angl. funtov na dan kot premijo! Amaterstvo se da zelo razteguiti, kakor vidimo. — 6. junija se bodo kosali v Berlinu Nemec Trossbach, Francoz Sempé in Danec Lundgreen v teku čez lese 110 m; vsi trije so tekli že pod 15 sekundami. Trossbach je nastopil pred kratkim v Dresdenu, 15.7, slabo vreme, razmočena tla; zato tudi drugi rezultati niso bili taki, kot so jih pričakovali: dr. Peltzer 400 m v 50, Carts 100 m v 11 Wege (dlan za njim) 200 m v 22.4, Krause 1500 m v 4:12.8, Rätze 5000 m v 15:52.3. — Francoz Ténevau je porabil za 400 m 51.4, Bontemps za 800 m 1:56.4. — Iz tu navedenih uspehov vidimo, da je bil na Vnebohod v Ljubljani doseženi čas Friebeja na 1500 m 4:08.4 prav dober. — »Pridem in zmagam,« rečeta lahko Paddock in Nurmi. Prvi je za 100 y porabil spet enkrat samo 9.6, Nurmi je par mesecev počival, je nastopil sedaj v Helsingforsu v teku »povprek po deželi«, ca. 8200 m, in je igraje zmagal v 28:52; Mattilainen 29:43 itd., 60 tekmecev. Za letošnjo sezijo si je sestavil Nurmi spet nov rekordni načrt; o Binkoštih bo tekel v Berlinu. — Danes je velik stafetni tek iz Potsdama v Berlin, udeleži se ga 107 moštev. Lani je tekmovalo 600 tekačev, letos jih tekmuje 5600! — Ne dopade se nam, ker Smersu in Orehek pri zadnji prireditvi nista nastopila; to ni sportno.

V težki atletiki imenujemo Estonca Tammersa, ki je ob prostem dvigu do prsi sunil 145.5 kg. Phil Scott mora biti dober bokser, če je v 10. rundah premagal Cormicha; saj se je ta svoj čas boril neodločeno proti samemu Gibbonsu. — Boj Renaulta in Demavea v Madison Square Gardenu je bil tako dolgočasen, da so šli vsi ven in da so ob proglasitvi zmage Renaulta, po točkah, ostali notri samo še sodniki. — Pravijo, da Johnson s svojim pozivom, naj se mu Firpo po robu postavi, ne bo imel sreče, pa naj doseže magari še tako visoko starost; tako se ga Firpo boji. Johnson je sedaj 48 let star. — Včeraj sta se udarila v Barceloni Paolino in Erminio Spalla za prvenstvo Evrope; arena ima prostora za 25.000 gledavcev. Zmagovalec dobi 750.000 dinarjev, premagani pa 375.000.

Belgijec Schelle je preplaval 100 m v 1:02.6, Nemec Missbach pa v 1:06.

Kolesarji prihajajo. Dirko po Piemontu, 298 km, je dobil Binda v 11:38; drugi je bil Brunero v 11:41, tretji znani Girardengo v 11:43. Dirko okoli Kölna, 250 km, je dobil Švicar Suter v 8:21:42, samo za pol kolesa pred rojakom Notterjem; amater Dumm je vozil 8:44:11. — Na Olimpijskem dirkališču v Berlinu je vozil Wittig 10 km v 8:37.1, 20 km v 16:57.3, 1 uro 70.190 km; v Dresdenu je pa vozil Feja 20 km v 15:58, 30 km v 23:59, Wittig 50 km v 40:44.3.

Iz nameravane **avtomobilne** alpske vožnje, ki naj bi šla skoz 5 alpskih dežel, je nastalo veliko italijansko gorsko darilo, ki se bo izvozilo od 11. do 28. oktobra. — Pri Arpajonu na Francoskem je vozil Morel z letečim startom 1 km s hitrostjo 197.422 km, 1 miljo pa s hitrostjo 195.962 km.

Pinedov polet bo tale: Rim—Gibraltar—Casablanca (Maroko)—Dakar (Senegambija)—Pernambuco (Brazilija)—Rio de Janeiro—Buenos Ai-Aleuti (otočje med Ameriko in Azijo)—Beringova res—Santiago (Chile)—Panama—San Francisco—cesta—Vladivostok—Singapore—Kalkuta—Aden — Aden—Sues—Rim. — Amerikanec Byrd in Amundsen sta bila na severnem tečaju. Drugo smo pisali med tednom in glej tudi na drugem mestu.

13. t. m. smo priobčili članek o mednarodnem kolesarstvu in o rekordih posebne vrste. V. Š.

NARODNO GOSPODARSTVO IN TELESNE VAJE.

Ne gre samo za to, kako bogat je kakšen narod, temveč še bolj za to, kaj lahko napravi z možnostmi, ki mu jih je dala narava. Če sta dva izgubila vse svoje premoženje, bo isti prvi spet kvišku zlezel, ki bo uporabil največjo energijo. Temelji produkcije so delo, narava in kapital, nobeno teh treh se ne more gospodarsko samo zase uveljaviti, vse troje mora skupaj delati. A najvažnejši produkcijski činitelj je delo, in za to delo se moramo telesno in duševno usposobiti. Delavci na polju in v rudniku, v predilnici in v delavnici se morajo boriti z najrazličnejšimi vplivi, k zdravju škodujejo. In zato imamo telesne vaje, da popravijo enostransko poklicno delo, pa naj bo to delo ročno ali duševno. Na zeleni trati se krepimo za življenjski boj, na sportnem igrišču in po gorskih travnikih in grebenih. Večkrat so se že prepirali, kaj je bolje za nas, grški ideal lepote ali rimski praktični stavek: zdrav duh v zdravem telesu. Grki so šli za lepoto in za močjo, Rimljani so ujeli samo žarke prehajajočega grškega ideala, njih vaje niso šle za ciljem lepote, temveč samo za ciljem moči. Mi ne smemo iti predaleč, kakor gredo na primer Nemci, ki vidijo v telesnih vajah samo sredstvo za okrepitev posameznika in s tem sredstvo za okrepitev vsega naroda. Mi moramo iti za obema ciljema, čeprav priznamo, da je v sedanjih težkih časih ideal Rimljana bolj na mestu. Sportna društva morajo privabiti vedno večje število mož, žena in otrok na svoja igrišča, jih morajo napraviti močne in jih morajo disciplinirati. Največje bogastvo naroda so ljudje sami, in sicer zdravi ljudje. Ta narodni zaklad moramo smotreno gojiti in vežbati, dvigati moramo z njim narodno gospodarstvo, pozabiti pa ne smemo pri tem tudi na grški ideal.

Izpred sodišča

»Ena — dve — tri —, — če ne odprete takoj, bom ustrelil!« Tako je zagrozil neki ponočnjak Nograškovim, ki stanujejo v Ljubljani v baraki milarne, ponoči, ker mu niso hoteli odpreti vrat. Domači so ga sicer na videz poznali, toda drugače niso imeli z njim nobenega opravka. Končno pa so se nasilnega ponočnjaka le ustrašili, posebno, ker če bi bil nasilnež res ustrelil, bi bil lahko zadel otroka, ki je ležal ravno nasproti in komaj par korakov od okna. Zato so mu odprli vrata. Vstopil je v stanovanje in se je izdal za policijskega detektiva. Začel je brskati in iskati po posteljah in je končno zahteval, da mu odpro vse omare in kovčke. Toda Nograškovi so bili toliko previdni, da so ga vprašali, od kedaj je on pri policiji. Poznali so ga namreč že dalj časa. On pa je vztrajal pri svoji zahtevi in je trdil, da je že dolj časa tajni policijski detektiv in jih je končno vse skupaj v imenu zakona proglasil za aretirane. To pa je bilo domačim že odveč in začeli so klicati na pomoč sosedne stranke. Toda še predno so se zbudili sosedje, bilo je namreč že okoli polnoči, jo je lažidetektiv pobrisal zopet v temo, iz katere je prišel. — O tem dogodku so poročali svoječasno tudi ljubljanski listi, vendar pa se je takrat smatrala cela zadeva bolj za neumno pijansko šalo. Končno pa so tega junaka prijeli in pri preiskavi so še ugotovili, da je bil fant svoječasno uslužben pri izdelovalcu špecijalnih nožev Grudniku v Dravljah kot nabiralec naročil in je kot tak zahteval in sprejemal od naročnikov tudi plačila, dasi za to ni bil pooblaščen. Osumili so ga dalje tudi, da je vlomil pri brivcu Bogumiru na Pragerskem in mu odnesel dežni plašč in stensko uro. Toda tega mu niso mogli dokazati. Po vsem tem je mož pobegnil, dne 14. aprila pa se je sam prijavil na policiji. Rekel je, da je čital o svojih junaških činih v raznih listih in da dokaže, da to ni res, se je sam prijavil. Toda ta dokaz se je fantu slabo posrečil. Oproščen je bil sicer radi vloma na Pragerskem radi pomanjkanja dokazov, obsojen pa je bil radi poneverbe in pa ker si je prisvajal lastnost policijskega uradnika, na štiri mesece težke ječe. Z obsodbo sevda fant ni bil zadovoljen, pritožil pa se tudi ni takoj in je izjavil, da si bo v treh dneh premislil, kaj bo napravil.

Narava in ljudje

VPLIV POKRAJINE NA ČLOVEKA.

Kakor je zemeljsko površje politično razdeljeno v mnogo držav in te v več provinc, tako je tudi narava sama razdelila to površje v geografske province, katerih vsaka zase ima svoje tipično obeležje ne samo v reliefu, temveč tudi v klimi in vegetaciji. Ni čudno torej, da so se morali ljudje, zlasti oni, ki so zelo navezani na zemljo, prilagoditi posameznim geografskim provincam, in tako jim je narava nehote vtisnila tipičnost dotične pokrajine v njih telesni in duševni razvoj. Mi Evropejci smo v tem oziru večjidel izjema, ker se moremo s svojimi tehničnimi pripravami izogniti in premagati vsakršne naravne ovire. Vendar so splošne poteze tudi za nas merodajne. Tako na primer razlagajo, da imajo Azijati zato mnogo krajše noge nego mi, ker so se v prejšnjih dobah pečali samo z živinorejo in so kot živinorejci vedno jezdili konje. Evropejec pa je bil v ledeni dobi vseskozi pešec, kajti konje in drugo živino je dobil pozneje iz Azije. Kot pešec in obenem lovec se je v teku dobro izuril, noge so se mu bolj razvile, dočim so pri Azijatu zaostale. Mraz in revščina Kamčatke je na Itelmene tako vplivala, da so se mrazu tako privadili, da spijo polnagi v mrzlih, nezakurjenih kočah. Vsled mrzle vode in ribje hrane, je njih rod bil vedno zdrav in tudi sedanji potomci ne poznajo nikakih bolezni. V Rio de Janeiro ima rumena mrzlica pri vseh domačinih ugoden potek, dočim je za tujce večinoma smrtna. Tako vidimo, da se more človeško telo prilagoditi vsakterim prilikam in morda je tem prilagoditvam pripisovati tudi dejstvo, da imamo toliko različnih človeških ras, ki se že na prvi pogled jako med seboj razlikujejo. Poleg tega pa opazimo tudi vpliv narave na duševni razvoj človeka. O črncih je na primer splošno znano, da imajo velik strah pred duhovi in da morejo na podlagi tega marsikateri raziskovalci marsikaj od njih izsiliti. Črnci iz pokrajine Ugogo pa ne poznajo nikakega strahu in v take strahove tudi ne verujejo. Vzrok temu je njihova skalnata pokrajina, gola in pusta, polna skritih votlin, ki vzgaja žilave, krepke in neustrašene ljudi. Oni se upajo celo ponoči zasledovati razno divjačino po skalnatih razpokah in votlinah, dočim bi se ostali črnci tega za nobeno ceno ne upali storiti. Tudi inteligenca Hova, prebivalcev Madagaskarja, je splošno znana. Temu se imajo zahvaliti svoji pokrajini, ki ima mnogo višjo absolutno višno, nego ostali kraji v Afriki, ki so naseljeni. Radi tega jih lenoba ni potlačila k brezdelju kot ostale Afrikance, temveč imajo vsled hladnejšega podnebja veselje do dela. Njih zemlja ni preveč rodovitna, zato si morajo poleg pridnosti pomagati tudi z umetnimi pripomočki, da kolikor mogoče zvišajo produkcijo svojih tal. Avstralci zopet, ki so prisiljeni, da se preživljajo z lovom, imajo razvit oster vid, a ne samo to, tudi krajevni čut in spomin je pri njih tako visoko razvit kot pri malokaterem plemenu. Samo s pomočjo teh svojstev morejo divjačino že daleč naprej »zavohati«. Nobena sled, bodisi še tako majhna, ne uide njihovim očem.

NAJVEČJI SLAPOVI.

Med najbolj znanimi je svetovnoznani slap Niagara, ki predstavlja preliv jezera Erie s ca 50 m visoke terase v jezero Ontario. Po višini sicer Niagara ni največji slap, saj ga že naša Savica s 60 m visokim slapom prekaša, pač pa je največji na svetu z ozirom na množino vode, ki pada s te višine navzdol. Množino vode sicer ni mogoče natančno preračunati, lahko pa si pravilno predstavljamo to veličino, ako vemo, da obstoji slap Niagara prav za prav iz dveh slapov, »amerikanskega«, ki je 300 m širok, in »podkvastega« s širino 900 metrov. Po višini največji slap na svetu pa je Yosemite v Sierri Nevadi v Kaliforniji, ki pada 680 m globoko. Temu slede mnogo manjši »Viktorijini slapovi« na reki Yguassu, ki so pa samo trikrat močnejši kot niagarski. Niagari po višini sličen je slap Essequibo, čegar voda teče v Orinoco. Dolgo časa so bili pa najznamenitejši enako imenovani »Viktorijini slapovi« kot oni na reki Yguassu, ki jih dela reka Sambesi v južni Afriki. Ti so se že prav za prav razdelili v nešteto kaskad, med katerimi štrle iz vodne površine številni majhni otoki, polni bujne vegetacije.

DUH EVROPEJCEV.

Zanimive podatke o tem je objavil japonski zdravnik dr. Buntaro Adahi. Pravi, da ta duh absolutno ne ugaja prebivalcem daljnega vzhoda. Mi sicer tega duha več ne zaznamo, ker smo se nanj že tako privadili, dočim ostale rase tega kmalu zavonjajo. Vemo pa, da imajo tudi črnci svoj poseben duh, ki nam je v početku zoprn in se ga v teku časa lahko privadimo. Ravno tako, pravi dr. Buntaro Adahi, se morejo sčasom tudi Japonci in Kitajci privaditi na naš duh, če pa bivajo nekaj časa v Evropi, pa postane zanje celo privlačen. Vsako živo bitje ima svoj karakterističen duh in človek se v tem loči od živali, da ima celo svoj individualen duh. Zato zamore pes s svojim izredno fino razvitim vohom razlikovati posamezne ljudi. Duh se pri človeku spreminja s starostjo in njegovim zdravstvenim stanjem. Nasprotno pa je zanimivo dejstvo, da vzhodni narodi, predvsem Japonci in Kitajci nimajo nikakega duha, vsaj mi ga ne moremo zaznati. O tem pravi dr. Buntaro, da vpliva najbrže rastlinska hrana, na katero so Japonci skoraj izključno navajeni. Saj še celo pri nas zamorejo nekateri ljudje, ki imajo izredno fin vonj, razlikovati že po duhu vegetarijance od mesojedcev. Ljudje, ki se hranijo predvsem z mesom, imajo ostrejši in bolj zoprn duh kot vegetarijanci. Celo telo izloča skozi kožo neporabne sokove, med katerimi so nekateri strupeni in imajo posebno markanten duh. Z ozirom na kemizem posameznih sokov, ki se spoznajo seveda tudi po duhu, zamoremo ločiti celo »kisle« od »bazičnih« ljudi. Buschan pripoveduje, da se ta duh ras ne da odstraniti niti z dnevno kopeljo niti z parfumiranjem in drugimi dišečimi sredstvi. Črnci dišijo po česnu, pa naj bodo še tako čisti in snažni. Indijci imajo duh po svežem usnju, nekateri Mongoli po moškatu, Eskimi pa po ribah. Pri slednjih so antropologi dognali, da imajo tak duh vsled izključno ribje hrane, dočim se pri ostalih kaj sličnega ne da ugotoviti.

IZ ŽIVLJENJA DROMEDARJA.

Kako velika pridobitev bodo avtomobilske zveze skozi puščavo, bo znal ceniti le tisti, kdor bo poznal vse prijetnosti in neprijetnosti, ki jih nudi dromedar svojim gospodarjem. Med vsemi domačimi živalmi ni tako uporne in muhaste živali kakor je ravno ta. Res je sicer, da je zadovoljen z vsakoršno hrano. Ako ni sveže zelenjave na razpolago, je zadovoljen tudi s suhimi vejami, s slamo, in če končno ničesar drugega ne more dobiti, se pokrepča tudi z jermeni, vrvmi in sličnim blagom, ki ga kje potrga. Najbolj čudno je še to, da more jesti in žvečiti liste mimoze, ki so vsi posuti s tankimi in ostrimi bodicami, ki prebodejo tudi usnjate podplate. Toda kljub tej dobrini, ki pa je tudi edina, ima dromedar same slabe lastnosti. Vsakega tovora, ki mu ga hočejo naložiti, se brani s tem, da pri tem neusmiljeno rjove in tuli, da bi se ga vsak kamen usmilil. Ako hoče kdo dromedarja zajezditi, mora z enim skokom skočiti v sedlo, ker se dromedar takoj, ko začuti kaj tujega na svojem hrbtu, sunkoma dvigne. Zato imajo začetniki mnogo težkoč pri jezdenju dromedarja. Njegova hoja je taka, da povzroči vsem onim, ki niso vajeni in ki imajo slabe želodce, morsko bolezen. Zibje se namreč pri hoji neprestano tako kot ladja na razburkanem morju. Jezdeca sploh ne uboga in ravna vedno nasprotno njegovi želji. Na to so domačini že tako navajeni, da ukazujejo živali ravno nasprotno, kar želijo, da ugodi potem njih želji. Vode se tako boji, da ga je treba s silo pripraviti do tega, da prebrede reko. Ker ne zna plavati, ga čez večje reke takorekoč prenesejo. Eden ga vleče z vrvjo, ki jo je ovil okoli glave dromedarja, naprej v vodo, da mu tal zmanjka pod nogami, tedaj ga prednji, ki se nahaja v čolnu, krepko prime za glavo, zadnji pa za rep in ga tako prenesejo čez vodo. Nekateri samci-dromedarji so celo tako neugnani, da grizejo vsakogar, ki se jim približa, celo svojega gospodarja.

NEGRITI.

Sloviti etnolog M. van Overbergh je nedavno objavil uspehe svojih raziskovanj med Negriti, pritlikavskimi nomadi, imenovanimi Aeta, Ata, Atta ali Puguti, živečimi v Apoyevskih gozdovih ob Abalugu in v dolini Rio Grarda v Kagayanu.

Pri tem »divjem« ljudstvu je dognal Overbergh zelo visoko razvito vero in etiko ter zelo zdrave socialne razmere. Vera Nigritov je čisto monoteistična; verujejo tudi v drugo življenje po telesni smrti. Nigriti imajo razne molitve, ki jih molijo ob nevarnostih, v bolezni in ob smrti, in to tudi javno.

Pri Nigritih velja oče neoporečno kot glava družine; toda na drugi strani pa zavzema mati zelo visoko stališče in je z očetom v mnogočem popolnoma ravnopravna. O kaki suženjski podrejenosti žene možu ni nobene sledi. Otroci imajo pred starši največje spoštovanje in starši z največjo ljubeznijo skrbe za svoje otroke. Umori otrok so popolnoma neznani. Negrit je nesebično gostoljuben, najboljši pomočnik v sili in nevarnostih, najpotrpežljivejši in najmiroljubnejši sosed. Laž in tatvina sta pri Nigritih neznana, ravnotako umor, zakonska nezvestoba in zakonske ločitve. Mnogoženstvo je izključeno, zakonska nezvestoba se ostro kaznuje: prešestnice izženejo, prešestnike kaznujejo s smrtjo.

Kakor omenjeno, so Nigriti popolnoma »divje« pleme in niso imeli nobenega stika s kulturo. Njih vera in etika je potekla iz njihove duše, kar je nov dokaz, da je človeška duša po naravi krščanska.

+ **Hitrost aeroplanov** preskusijo tako, da mora leteti aeroplan najprvo 1 km, se nato obrne, leti v nasprotni smeri spet 1 km, se še enkrat obrne, leti zadnji kilometer in se ustavi. To preračunijo potem na uro. 11. novembra 1924 je letel Francoz Bormet na ta način 448.171 km na uro; lani 18. sept. je pa prevozil Amerikanec Williams 486.4 km za uro, a tako, da ni vozil običajnih treh kilometrov, temveč so preračunili hitrost na uro samo po najhitreje prevoženih sto metrih. Faktično na uro dosežena hitrost je pa tudi že nad 300 kilometrov.

Rudarske razmere na Francoskem

Kakor znano, je spričo znane krize trboveljske premogovne produkcije Delavska zbornica v Ljubljani sklenila, da odpošlje tri odposlance v Francijo, da se na licu mesta prepričajo, kakšne so tam delavske razmere za našega rudarja in ali bi jim bilo svetovati, naj si iščejo kruha v tej državi. Imenovala se je trojica delegatov, obstoječa iz gg. Kešeta, Arha in Podgorška, ki so pred kakimi tremi tedni odpotovali tja in se sedaj vrnili. G. Arh je v četrtek na javnem shodu v Trbovljah podal kratko poročilo:

Prepotovali so vse večje rudnike po Alzaciji in do Calé-ja. Obiskovali in se informirali o okoliščinah pri tamkajšnjih rudarjih Slovencih in njihovih organizacijah, na zborovanjih, ki so jih imeli petnajst, podrobno povpraševali o delu v jamah, najsibo v premogokopnih ali železorudnikih. Obiskali so tudi več jam, da so tudi o njih bili informirani.

Narodnosti so menda zastopane v Franciji kot v nobeni drugi državi. V Alzaciji so našteli 32, v Cale pa celo okoli 38 vrst narodov. V prvi pokrajini so plače premogarjev povprečno okoli 23 do 25 frankov, v železorudnikih 28—30 frankov. V drugi pokrajini t. j. Calé je pri vseh rudnikih enaka kolektivna pogodba in sicer 26 frankov na dan. Radi padanja franka so dobili zadnje mesece doklade na plačo.

Kruha ima rudar dovolj, vsak dan ima na mizi opoldne meso. Hrana za samca ne presega nikdar 10 frankov.

Stanovanjsko vprašanje je dobro rešeno. Oženjeni imajo po tri sobe, v večjo družino tudi po pet sob s pritiklinami. Ker je bila severna Francija ob času vojne močno razdejana, so sezidali nove, najmodernejše hiše in v teh ima rudar tudi kopalnico. Vtis je bil za delegacijo presenetljiv, ko so obiskovali in pregledovali stanovanja. Kino in sportne prireditve posečajo zastonj. Zdravstvene razmere so ugodne. Jame so večinoma suhe, jamska ventilacija dobra, v rudnikih se sveti z varnostnimi svetilkami, v železorudnikih s karbidosvetilkami.

Industrija je zelo v razvoju in vidno rastejo iz tal nove kolonije in industrije.

Druge narodnosti, kakor Poljaki, Čehi itd. imajo povsod svoje cerkve in šole. Šolo dobe, ako se priglasi 32 otrok. Tudi naši imajo nekaj šol.

Največ škode trpi naš delavec s starostnim zavarovanjem, ker še nima naša država napravljene pogodbe s Francijo, kakor vse druge države. (O tem je »Slovenec« pred kratkim že poročal.) Ko plačuje rudar svoj prispevek za starostno zavarovanje, ne more svojega deleža za slučaj selitve ali pokojnine prenesli v našo Jugoslavijo, medtem ko je drugim narodom to po pogodbi dovoljeno. Tamkajšnji rudarji Slovenci so se splošno pritoževali, da se naše oblasti nič ne brigajo zanje, da ne dobe celo potrebnih listin, ki jih rabijo za poroke itd.

Francija rabi okoli 4—5000 rudarjev. Potni stroški se povrnejo (185 fr.), ako ostane rudar 6 mesecev pri podjetju, kamor ga je privabil podjetnik.

Delo v jamah je tako kot pri nas, kar se tiče nevarnosti. Samo pri stoječih premogovnih slojih je nekoliko nevarnejše in teh se nekaj nahaja v Alzaciji. Sloji v Caléju so do 5 m močni kakor v Poruhrju na Nemškem. Delo pri železorudnikih je pač težavnejše, ker ga naš rudar ni navajen. Mora biti vsak kopač pri teh rudnikih tudi miner in odpočetka opravlja nižja rudarska dela. Rudarji-Slovenci pa, ki so bili že pred vojno tam zaposleni, se pa — tako so izjavljali — sploh ne vrnejo več v našo državo, ker so se delu na železu popolnoma privadili.

Akoravno se našim rudarjem godi sorazmerno bolje kot doma, občutijo težko domotožje in je želeti, da naša država čimprej sklene pogodbe, da bo našim delavcem omogočeno vsaj stara leta preživeti v svoji domovini. Povsod lepo, doma najlepše.

To je bila kratko poročilo delegata. V kratkem pa izide celo poročilo delegacije, tiskano obširno v obliki brošure in bo rudarjem na razpolago.

Zavarovanje delavcev pri poljedelskih strojih

Okrožni urad za zavarovanje delavcev nam poroča: Zakon o zavarovanju delavcev v svojem § 6 iz splošne obveznosti zavarovanju izvzema poljedelske delavce in posle v poljedelskem delu. Ustvarja pa zavarovalno obveznost za delavce, ki so zaposleni pri takih delih, kjer se uporablja parna ali druga (ogenj, voda, plin, živina itd.) sila. Zavarovanje takih delavcev je neobhodno potrebno. Obstojalo je tudi že pred vojno. Številke govore, da se pri takih delih pripeti razmeroma zelo veliko nezgod, ki so navadno tudi zelo težke narave. Od nezgod so prizadete gospodarsko slabejše osebe, kakor mali kmetje, poklicni delavci (hlapci in dekle). Zato je zlasti nezgodno zavarovanje nujna socialna in gospodarska potreba. Odpor ni utemeljen.

Tozadevni predpisi zakona pa imajo to nepopolnost, da za poljedelska podjetja ne urejajo zavarovanje tako, kakor to zahtevajo posebnosti življenja in razmer pri kmetskih posestnikih in pa posebnosti dela pri poljedelskih strojih. Urediti to zavarovanje na isti način, kakor je to urejeno za tovarniške ali obrtniške delavce, ni mogoče. Od tod je tudi izviral odpor lastnikov poljedelskih strojev, ki sicer splošno proti potrebi in važnosti zavarovanja niso izražali pomislekov. Da se izvajanje tega zavarovanja olajša in prilagodi razmeram, je osrednji urad za zavarovanje delavcev odločil, da se namesto poimenskega zavarovanja vsakega posameznega delavca pri strojih uvede komulativno, pavšalno zavarovanje na ta način, da sta **za vsako konjsko silo** stroja zavarovani **dve** osebi, to je, da se plačuje nezgodno-zavarovalni prispevek za tolikokrat po dve osebi, kolikor ima dotični stroj konjskih sil, brez ozira na to, koliko oseb je pri stroju **dejansko** zaposlenih. Ker je torej zavarovanje **kumulativno**, ima pravico do odškodnine (rente) **vsaka oseba**, ki se je pri stroju poškodovala, torej tudi **lastnik stroja**, sorodniki, sosedje in pa seveda tudi pravi poklicni delavci (hlapci, dekle). Razume se pa, da so pri tem mišljene le osebe, ki so pri stroju ali pri dotičnem **delu dejansko zaposlene**, torej ne otroci, ki pridejo slučajno k stroju, ali zunanje osebe, ki delo le ogledujejo ali podobno. Ta ureditev pa velja samo za mlatilnice, ne pa n. pr. za krmoreznice.

Poimensko zavarovanje za bolezen in nezgode pa ostane še nadalje v veljavi za poklicne kurjače in strojnike. Da se more zavarovanje pri poljedelskih strojih (mlatilnicah, slamoreznicah, krožnih žagah itd.) v polnem obsegu in še bolj odgovarjajoče prilagoditi našim kmetskim razmeram, se je vršila dne 5. t. m. v Ljubljani posebna anketa interesentov, ki je zastopniku Osrednjega urada predložila svoje predloge in zahteve. Upati je, da bodo te zahteve upoštevane. Predvsem je bila stavljena zahteva, da se zmanjša kumulativno število oseb.

Moderen prirodoslovec o veri

Razni mladi in stari srednješolci se v svoji preveliki učenosti čutijo vzvišene nad vero. Vera je po njihovem komaj za ženske in duševne revčke, ne pa za izobražene ljudi. Politični »svobodomisleci« pa skušajo celo dokazati, da je vera največja nesreča za narode in da jo je treba za to z vsemi sredstvi pobijati — v imenu napredka in svobode, a pri nas v Jugoslaviji še prav posebno v imenu — narodnega edinstva. Pri tem je pa čudno, da je večina tistih mož, ki dejansko odpirajo pota napredku — da je večina znanstvenikov trdno verna ali pa zavzema nasproti veri vsaj stališče spoštovanja kakor pred tajnostmi, ki je vanje kljub vsemu napredku vere in znanosti zavit tolik del pojavov v vsem žitju in bitju vesoljstva. Sodba takih mož o veri ima pač drugačno vrednost nego sodba napolizobražencev in političnih koristolovcev.

Robert Andrews Milliken je prirodoslovec svetovnega glasu; prejel je za svoja znanstvena dela v elektriki Noblovo nagrado, Edisonovo svetinjo in celo vrsto drugih najvišjih odlikovanj. Ta mož je nedavno povedal svoje misli o veri in znanosti v slovitem Collierjevem časopisu. Piše:

»Nobenega znanstvenega temelja ni, s katerega bi se morala zanikati vera. Kdor ne zna združiti znanosti in vere, nosi krivdo sam v sebi.

Znanstveno nikakor ne morem razložiti, zakaj sem živ in ne mrtev. Fiziologija mi pač more pojasniti velik del mehaničnih in kemičnih dogodkov v mojem telesu; ne more mi pa povedati, zakaj in na kakšen način sem živ. In vendar bi bilo v največji meri neznanstveno, ako bi dvomili, da je življenje v meni vendar nekaj čisto drugega nego so ti mehanični in kemični pojavi.

Naše današnje znanstveno znanje je nasproti onemu, kar smo vedeli n. pr. pred sto leti, gotovo veliko. Toda v primeri s tistim, česar še ne vemo, je silno neznatno in ničevo. Svetovni zemljevid je imel preje v raznih delih sveta velike bele lise z napisom: »Nepreiskano«. Te bele lise so postale danes redke. Toda zemljepis našega znanja o naravi je še vedno enostranska, velika, bela lisa, na kateri je prirodoslovec doslej pojasnil le posamezne majhne dele. Čimbolj raziskujemo, tem dalje se nam odpira kraljestvo onega, kar nam je še neznano; spoznati moramo omejenost našega znanja in priznati neko najvišje Bitje in neko najvišjo Silo, vir našega bitja in življenja, Stvarnika ali kakorkoli ga že hočemo imenovati.«

Potem razpravlja dr. Milliken o pojmovanju Boga. Pojmovanje materialistov zavrača brezpogojno: »Poulični materializem je popolnoma nezmiselna, skrajno brezumna filozofija in jo vsi globlje misleči ljudje smatrajo kot tako.«

Resničnega nasprotja med vero in znanostjo ni, pravi dalje dr. Milliken. »Toliko morem z gotovostjo trditi, da zanikavanje vere nima nobene znanstvene podlage. Po moji sodbi ni nobenega opravičila za nasprotje med obema. Ljudje, ki malo vedo o znanosti in ljudje, ki malo razumejo o veri, se utegnejo prepirati in gledalci morda mislijo, da se tu prepirata znanost in vera, dočim sta se dejansko spopadli le dve vrsti nevednosti.«

Končno opozarja dr. Milliken na dolgo vrsto velikih in največjih prirodoslovcev, začenši od Newtona do Faradaya, Maxwella, lorda Kelwina in Pasteurja, ki niso bili samo globoko verni možje, marveč so ravno po veri postali duševni velikani.

Gospodarstvo

Katastrofalen padec lire.

Letos je na mednarodnem deviznem trgu zelo živahno. Zabeležili smo že padec francoskega in belgijskega franka, zlota in v zadnjem času romunskega leja. Sedaj pa je prišel še kat strofalen padec lire.

Splošno mnenje je bilo, da je lira stabilna in da ni nevarnosti zanjo. Kar naenkrat je dne 14. maja treščilo. Lira ni kazala zadnje dni kake slabosti; kurz je sicer n. pr. v Curihu nekoliko padel, toda upoštevati je treba, da so vse valute padle v primeri s švicarskim frankom, ki je torej pridobil na mednarodni vrednosti. Od 13. na 14. maj je padla lira v Curihu od 20.56 na 18.70 in dne 15. t. m. javljajo iz Curiha kurz 17.70.

Sunek je prišel iz Anglije in Amerike. Po najverjetnejši verziji je ustavljena akcija za držanje kurza lire v Ameriki, ki je merodajna na svetovnem trgu. Sliši se tudi, da je angleška vlada pričela metati na trg velike količine lir v zaščito funta.

Tudi pri nas je padec lire izredne važnosti, ker pomeni občutno škodo za naše izvoznike. Pa tudi v bodoče je pri padanju, oz. nizkem stanju lire pričakovati težkoč za naš izvoz, medtem ko je na drugi strani pričakovati večjega priliva italijanskega blaga, zlasti manufakture k nam.

Gospodarski položaj Italije je v zadnjih časih vseboval več znakov poslabšanja. Potek poslovanja v raznih industrijskih panogah se je izdatno poslabšal. Finančni položaj tudi ni rožnat. Pasivnost italijanske zunanje trgovine se je izdatno narasla. V prvih 3 mesecih letos je znašal uvoz 6.620 milijonov lir (v istem času lani 6.500 milijonov), izvoz pa 3.932 milijonov (4.017 milijonov). Pasivnost je torej narasla od 1.482 milijonov lir na 2.688 milijonov. Pa ne samo trgovinska bilanca, tudi plačilna bilanca se je poslabšala. Lani je bil tujski promet zlasti zaradi Svetega leta posebno velik, letos je padel. Nemška propaganda proti obisku Italije v znak protesta proti tlačenju Nemcev v Južni Tirolski je rodila uspehe. Iz pripovedovanja potnikov pa po samem priznanju Italijanov Nemcev ni videti v Italiji. Vse to se občutno pozna seveda pri plačilni bilanci, katere glavno aktivno postavko tvori poleg denarja izseljencev denar, ki ga puste tujci v Italiji. Nadalje posnemamo iz italijanskih listov, da tudi izseljenci ne pošiljajo zadnje čase dosti denarja domov.

Vsi ti momenti so pomagali k padcu italijanske lire, katere vlada ne podpira več. V soboto je bilo na italijanskih deviznih borzah razpoloženje za paniko, kar pa je preprečila energična akcija vlade. Kljub temu je v soboto lira ponovno padla. **V dveh dneh: v petek in soboto je padla za 12 odstotkov.**

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 8. maja 1926. (Vse v milijonih Din, v oklepaju razlika napram stanju z dne 30. aprila 1926.) Aktiva: kovinska podlaga 445.8 (+ 13.5), posojila: na menice 1186.6, na vrednostne papirje 98.1, skupaj 1384.8 (+ 9.0), račun za odkup kronskih bankovcev 1151.9, račun začasne zamenjave 350.2, državni dolg 2966.3, vrednost založenih državnih posestev 2138.3, saldo raznih računov 516.1 (— 8.7), skupaj 8953.6; pasiva: glavnica 29.5, rezervni fond 7.7, **bankovci v obteku 5776.2 (+ 8.9)**, račun začasne zamenjave 350.2, državne terjatve 520 (+ 0.4), obveznosti: po žiru 313.2, po raznih računih 205.0, skupaj 518.3 (+ 4.4), vrednost založenih državnih posestev 2138.3, ažija 81.1, skupaj 8953.6; obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Stanje posevkov v aprilu 1926. Po oficijelnem poročilu poljedelskega ministrstva je stanje posevkov v vsej državi med dobro (3) in zelo dobro (2). V ljubljanski in mariborski oblasti je stanje med dobro (3) in zelo dobro (2)). Pojavile so se v aprilu v Sloveniji miši. Kužnih bolezni med živino ni bilo razen par slučajev svinjske kuge v ljubljanski oblasti.

Zapostavljanje Slovenije. V Lyonu izdaja g. M. Andrić, šef naše kr. pooblaščene trgovinske agencije revijo »Echanges-France-Yougoslavie« že drugo leto. Dosedaj smo v reviji čitali že več zanimivih člankov, bilo je mnogo slik in propagande tudi za Slovenijo. V aprilski številki letos pa čitamo seznam izvoznih tvrdk v naši državi. Pri natančnem pregledu nam je takoj padlo v oči, da manjkajo izvozne tvrdke iz Slovenije, n. pr. **med izvozniki lesa ni niti ene tvrdke iz Slovenije.** Seznam je ravno tak, kakor ga je izdala belgrajska »Reveu économique et financiére«, kjer tudi ni slovenskih tvrdk, kakor smo že svoječasno ugotovili. Zdi se nam še enkrat potrebno javno nastopiti proti zapostavljanju Slovenije, ker je videti, da dosedanji koraki niso pomagali nič.

Razpis o licitaciji. Direkcija šum v Ljubljani razpisuje oddajo zgradbe stanovanjske hiše pri šumski upravi na Bledu. Načrti, proračun in splošni pogoji so na vpogled pri šumski upravi na Bledu. Vzorci ponudb se dobijo pri Direkciji šum v Ljubljani in tudi pri šumski upravi na Bledu. Pravilno kolekovane ter s 5% (inozemci 10%) vadijem opremljene ponudbe je vložiti pri Direkciji šum v Ljubljani do 10. junija 1926 do 11. ure. — Direkcija šum v Ljubljani.

Borza

Dne 15. maja 1926.

Denar.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi sledeči kurzi: Vojna odškodnina 311 den., Berlin 13.525 bl. (13.50—13.54), Italija 195 zaklj. (209.01—210.21), London 276.125 den. (275.525—276.72), Newyork 56.70 bl. (56.54—56.84), Pariz 177 bl. (176.19—178.19), Praga 168 25—168.30 (167.78—168.78), Dunaj 8.025 bl. (8.005—8.045), Curih 10.98 bl. (10.96—11).

Curih. Belgrad 9.12 (9.11). Budimpešta 72.15 (72.275), Berlin 123.075 (123.075), Italija 17.70 (18.70), London 25.16 (25.1425), Newyork 517.125 (517), Pariz 15.75 (16.10), Praga 15.3175 (15.315), Dunaj 73.0125 (72.9825), Bukarešt 1.9125 (1.90), Sofija 3.7225 (3.74), Amsterdam 207.9625 (207 85), Bruselj 15.75 (15.90), Stockholm 138.3625 (138.45), Kopenhagen 135.75 (135.50), Oslo 111.875 (111.75), Madrid 74.7175 (74.85), Atene 6.35 (6.29), Varšava 46.50 (40), Helsingfors 130.30, Carigrad 2.7025, Buenos Aires 208.50.

Moda

NEKAJ BESED O ŽEMPERSKI OBLEKI.

Ni čudno, da se je tako naglo priljubila žemperska obleka in je še zmeraj zelo v číslih. Saj ni skoraj obleke, ki bi se tako dobro nosila, ki bi vplivala tako mladostno, lepo in bi bila obenem tudi tako praktična. Bodisi, da si v taki obleki dopoldne, bodisi popoldne, zmeraj si lepo oblečena v njej, zmeraj je prijetna, če je narejena iz tega ali onega blaga. Na današnji sliki vidiš nekaj primerov, na kakšen način utegne biti žemperska obleka narejena:

Če želiš tako obleko nositi dopoldne, tedaj je najlepša iz sirove svile, ker je praktična, se da prati in ustreza vsem tvojim potom, je za na trg, ali za promenado doma v mestu ali če si kje pri morju na letovišču. Krilo je plisirano, kar je prav lepo videti pri črtasti sirovi svili. Prav radi teh črt v blagu moreš lepo nabrati v robčke zgornji del, ki je kakor telovnik z majhnim ovratnikom in s kratkimi rokavci. Večinoma imajo bluze pri žemperskih oblekah spodaj širok pas. Take vrste obleke utegneš napraviti enotno, da sta krilo in bluza sešita, ali pa je vsak kos zase. — Druga, srednja slika pokaže obleko, ki je pripravna posebno za starejše ženske in je največkrat iz China-crepa. Krilo je v navideznih gubah (Hohlfalten), bluza pa ima pahljačast okras po prsih. Rokavi so ozki in dolgi, ovratnik prav majhen. Barva bodi rjavkasta z zelenkastimi našitki.

Žemperske obleke so pa tudi iz tenkega sukna, kar vidiš na tretji sliki, ki je videti kakor kostim. Bluza ima obliko telovnika, krilo spredaj globoko gubo. Če nosiš čez to obleko plašč je videti, kakor bi imela le ene vrste obleko, ki je posebno pripravna za popoldanske izprehode. Pri takih oblekah imej majhne, lične klobučke, ki se njih barva ujema z barvo dotične obleke.

Širokih slamnikov že dolgo ni bilo, **zdaj** so pa spet na površju. In res je, če hočeš biti v lepi obleki elegantna, moraš vendarle imeti širok in ne majhen slamnik. Majhne oblike pristojajo pač le kostimom in pa pralnim in sportnim oblekam. — Nove vrste široki slamniki so iz žime, ker je ta snov tenka in jo je moči bolje in ličneje obdelati kot slamo. Zimnat, širok »slamnik« popolnoma ustreza obliki in snovi lahnih, poletnih oblek. Za okras ima tak »slamnik« le šopek nežnega cvetja ali pa svilnat trak, ki se ujema z obliko in barvo dotične obleke, ki je navadno tudi svilena. Doba batistastih, etaminastih in podobne vrste oblek je pač za nami. Dandanašnji je staro in mlado v svili. Za koliko časa? To je odvisno od novih ukazov mode, ki ima sleherni čas svoja pota in svoje besede. Nekoč so bili le Kitajci in Japonci v svili, dandanašnji smo pa tudi Evropejci »svilenci«.

Poravnajte naročnino!

Turistika

DOTOK AMERIŠKIH IN ANGLEŠKIH TURISTOV.

Vsi dosedanji poskusi za izdatno povečanje dotoka turistov iz inozemstva v Jugoslavijo, niso imeli takega uspeha, kakor se je pričakovalo, dasiravno so se za to propagando angažirali naši inozemski konzulati, turistični klubi, tujskoprometne organizacije in družbe. Osobito velja to za turiste iz Amerike in Angleške.

Kakor pa kažejo znaki se bo položaj spremenil, kajti nastopil je faktor, ki ima gibanje angloameriškega tujskega prometa takorekoč v svojih rokah, mu daje smer in potrebna navodila. Ta faktor se je sedaj oglasil sam ter izrazil željo, da naša država stopi v vrsto onih evropskih držav, v katere je tok ameriškega turističnega gibanja prav posebno usmerjen.

Neka ameriško-angleška družba v Londonu izdaja že dolgo vrsto let knjigo **»The American Directory — Whos Who in Europe«.** (V slovenščini bi se reklo: »Ameriški kažipot in kdo je kje v Evropi«.) Ta knjižica se tiska v 30.000 izvodih (350 do 400 strani) ter je posvečena izključno ameriški in angleški turistiki. Vsebina knjižice obstoja iz popisov znamenitih dežel ter je dosedaj obsegala samo Anglijo, Francijo, Italijo, Španijo in Belgijo.

Omenjeno založništvo se je pa sedaj odločilo, da v svoj delokrog vzame tudi — **Jugoslavijo.** Že letos v juniju izide nov kažipot, ki bo vseboval popis Jugoslavije, njenih znamenitih krajev, letovišč, kopališč, hotelov, kavarn, bančnih zavodov, velepodjetij etc. Te knjižice se bodo vsako leto dopolnjevale in na novo izdajale.

Tako je led prebit in naša država stopa v krog onih dežel, katere so deležne poseta najbolje situiranih turistov — Amerikancev in Angležev. Jasno je, da bo to dejstvo v marsičem koristilo naši domovini ne samo v moralnem temveč tudi v materijelnem oziru. Priporočilo v taki publikaciji kakor je »American Directory« nekaj odtehta, ker Anglosasi celega sveta polagajo nanj zelo veliko važnost.

• • •

Slovensko planinsko društvo naznanja, da se otvori v nedeljo dne 16. t. m. Kamniška koča na Kamniškem sedlu. Koča bo dobro založena z jedjo in pijačo.

Otvoritev koče na Urški gori. Slovenjgraška podružnica SPD bo otvorila kočo na Urški gori 22. maja. Otvoritev se je zakasnila, ker je bilo radi snega dovažanje na Urško goro nemogoče.

Naznanila

Občni zbor »Kluba ljubiteljev sportnih psov« se vrši v petek dne 28. maja 1926 ob 20 v »Ljubljanskem dvoru«, soba štev 3 z običajnim dnevnim redom. — Odbor K. L. S. P.

Zahvale

Zveza vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica v Ljubljani, si usoja v imenu bednih vojnih žrtev izreči tem potom toplo zahvalo vsem onim, ki so se odzvali naši prošnji in s svojo radodarnostjo pripomogli do doseženega uspeha cvetličnega dneva, prirejenega v nedeljo 9. t. m. v Ljubljani. Pred vsem se čutimo dolžne, iskreno se zahvaliti za požrtvovalno sodelovanje cenjenim damam Krščanskega ženskega društva, Kola Jugoslov. sester, ter marljivim gospodičnam uršulinske zunanje meščanske šole, šentjakobske mešč. šole in vsem sodelujočim članom in članicam tuk. podružnice. Naj bodo vsi navedeni uverjeni, da so storili dobro, človekoljubno delo, za kar so jim nesrečne vojne žrtve srčno hvaležne. Obenem prosimo vse one, ki se iz kateregakoli vzroka niso mogli oddolžiti vojnim žrtvam in prispevati k cvetličnemu dnevu, da to store naknadno in pošljejo eventuelne prispevke imenovani podružnici. — Odbor.

ZA MESEC JUNIJ (PRAZNIK PRESV. R. T., PRESV. SRCE JEZUSOVO)

priporoča

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

cerkvenim zborom:

Foerster, 10 evharističnih pesmi za mešani zbor. Part. 16 Din, glasovi po 4 Din
— 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. 12 Din.
— Cantica sacra III. del za moški zbor. 30 Din.
— Litanije Srca Jezusovega. 6 Din.
Grum, Litanije in odpevi v čast presv. S. J. 14 D.
Hladnik, Himne za procesijo na praznik presv. R. T. (latinsko) op. 63 za mešani ali moški zbor. 10 Din.
— Pange lingua. Himne za procesijo na praznik presv. R. T. (latinsko) op. 24 za mešani zbor. 10 Din.
Kimovec, Rihar renatus. Zbirka Gospodovih napevov za mešani zbor Part 24 Din, glasovi po 8 Din. Obsega tudi več himen za praznik presv. R. T.
— Oče naš, 12 obhajilnih pesmi za mešani zbor. Part. 20 Din, glasovi po 6 Din
Pogačnik, Slava presv. Srcu, 10 pesmi za mešani zbor. Part. 20 Din, glasovi po 6 Din.
Premrl, Slava presv. Evharistiji za mešani zbor. Part. 60 Din, glasovi po 12 Din.

Poizvedovanja

Ušel je kanarček iz Slomškove ulice štev. 27. Kdor bi ga ujel, je naprošen, da ga izroči g. Ant. Ogorevcu istotam.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 15. maja 1926. Višina barometra 308·8 m

Opazovanja kraj	čas	Barometer	Toplota v C	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin ob opazovanju	Vrsta padavin v mm do 7h	V Ljubljani je
Ljubljana (dvorec)	7	759·6	10.2	82	SW 1	8			povprečni barometer nižji ko včeraj za 3·4 mm.
	8	759·2	11·7	72	SW 1	10			
	14	756·7	18·4	53	N 2	8			
	21	755·1	16·0	66	N 2	7			
Zagreb	8	758·7	17·0	65	ESE 2	10			
Belgrad									
Sarajevo									
Skoplje		764·0	16·0	65	N 1	0			
Dubrovnik									
Praga	7	754·6	12·0	—	mir	10		4	

Barometer je reduciran na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Čuvajte svoj obraz

škodljivega učinka mila, ki Vam napravlja izpuščaje, lišaje, prezgodnje gube in druge kožne madeže. Uporabljajte za umivanje obraza edino popolno, od vseh zdravnikov priporočeno sredstvo, pariško emulzijo »Visagine A elina Patti«, s katerim dobite trajno svežost polti in se osvobodite vseh nečistosti kože. Priznanja dohajajo vsak dan. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah za ceno Din 30·— za steklenico. Glavno skladišče za Jugoslavijo: Zagreb, Gajeva 8.

UČENKE za strojno pletenje se sprejmejo. Naslov v upravi pod: **3244.**

ŠIVILJA išče prazno sobo; plača do 300 Din. Ponudbe upravi pod: **šivilja.**

Iščem poštenega potnika za razpečavanje mlevskih izdelkov proti proviziji. Pism. ponudbe na upravo pod: **»Stalna služba« št. 3264.**

Delavca močnega, samskega, za poljska dela in za prenašanje vreč, **iščem.** Pism. ponudbe na upravništvo **»Slovenca«** pod: **»Stalna služba« št. 3265.**

HARMONIKO, Lubas, 3-vrstna, ceno prodam. Naslov v upravi: **štev. 3359.**

Trgov. POMOČNIK

špecerist, išče službe. - Gre tudi na deželo. Nastop 1. jun. ozir. pozneje. - Naslov v upravi lista pod **»Pomočnik«,** Maribor.

Prodajalka

specerije in galanterije, mlajša moč, **išče mesta,** bodisi v mestu ali na deželi. Naslov v upravi pod: **»Prodajalka« 3273.**

Iščemo 300 sposobnih

KROJAČEV

za boljšo konfekcijo. Ob osebni predstavi morejo takoj stopiti v delo. Pismene ponudbe se ne upoštevajo. **MEHANIČNA TVORNICA ODIJELA D. D. — ZAGREB, Savska 29.**

Boljša gospodična

ki zna dobro šivati, išče mesta v večji kuhinji v svrho popolne izvežbe tudi v kuhinji; vstop takoj. - Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod: **»Pomlad« 38 - 62.**

PRODAJALEC

mešane stroke, prvovrstna moč, vešča sloven. in nem. jezika, se sprejme v trgovino meš. blaga. - Ponudbe pod **»R. S. št. 3312«** upravi »Slovenca«.

2 mizarska pomočnika in 1 vajenca,

ki ima veselje do mizarstva, sprejmem. - Delo stalno, hrana in stanovanje v hiši. - **Tomo Jeglič, mizarstvo, Trebnje.**

SLOVENIA-TRANSPORT d. z o. z. — Carinsko posredništvo Jusi Piščanec
Ljubljana, Miklošičeva cesta 36 Tel. 723 Ljubljana, Miklošičeva cesta 36
Izvršuje: vse spedicijske posle, reekspedicije, vskladiščenja, prevoze, carinjenje robe, ocarinjenje, carinske reklamacije, rekurze in vsa v carinsko stroko spadajoča dela

Volneno blago za damske obleke, 130 cm široko, v vseh najmodernejših gladkih in karirastih vzorcih od 60 Din naprej; dalje poldelene, voln. delene, frotir, surovo svilo, krep, cefirje za obleke itd., nudi najceneje F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Samost. kleparskega
pomočnika
dobro moč - sprejme takoj K. BOCAK, TRŽIČ.

Upokojen železničar išče službo kot sluga ali v kakšni trgovini kaj sličnega. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3351.

IŠČEM MESTA kot paznik, hišni oskrbnik ali viničar. Naslov se izve v upravi pod štev. 3372

VRATARJA
spretnega, marljivega in poštenega, išče Konfekcijska tovarna Fran Derenda in Ko., Ljubljana. Prednost imajo oni, ki so bili že v slični službi. Le pismene ponudbe je poslati na gornji naslov.

Korespondentinja
mlajša, hitra strojepiska, popolnoma vešča srbohrvaščine, se sprejme za Ljubljano. - Ponudbe z natančno navedbo zmožnosti, prakse in zahtevka plače poslati na »Poštni predal 113« v Ljubljani.

Stenografinja
in STROJEPISKA, perfektna, vešča slov. in nem. jezika, po možnosti samostojna korespondentinja, se išče za vstop s 1. junijem. - Prošnje z referencami in zahtevkami na upravo lista pod šifro: »KTV« št. 3335.

V Kočevju dobi sigurno
LEPO EKSISTENCO
trgovec-grosist
z meš. blagom. Biti bi moral v svoji stroki izvežban strokovnjak, primer. financielno podprt ter agilen in štedljiv delavec. - Kočevje ima veliko zaledje z velikim številom malih trgovcev, katerim dobavi blago Kočevje za nadrobno prodajo, v mestu pa je razvita tudi industrija, ki stalno narašča in dviga konsum. Mesto bi bilo primeren kraj tudi za podružnico kake večje tvrdke v gor. stroki. Na razpolago so lepi lokali na najprometnejšem kraju mesta in event. tudi stanovanje. — Ponudbe poslati upravi Slovenca pod šifro: Kočevje št. 3330 do 10. jun.

Odeje se sprejemajo v delo. — Rožna ulica štev. 19, Ljubljana.

V novo Ameriko
poljskim in strokov. prvovrstnim močem, ki imajo zadostnih sredstev, se nudi zelo ugodna prilika za potovanje. Krasna bodočnost zajamčena. - Dopisi z navedbo znanja stroke pod: »Zadružništvo« na upravo lista. 3364

PREKLIC.
Spodaj podpisani preklicujem tem potom vse, kar sem govoril o Ivanu Gostiša in Mici Prestopnik, ker je vse neosnovano in izmišljeno, in se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.
Mole Ignac.

NARODNA NOŠA
komplet., lepa, se proda. Naslov v upravi št. 3362.

SADJEVEC
prvovrst. iz žlahtnih jabolk proda A. Oset - Maribor.

PRODAM HIŠO
z vrtom, ob držav. cesti, blizu kolodv. Cena 65.000 Din na dva obroka. Stanovanje takoj. - I. PLANINŠEK, Guncelje št. 26, Št. Vid nad Ljubljano.

Odda se v najem
KROJ. DELAVNICA
s stanovanjem vred, dobremu krojaču, ki želi začeti na svoje, ali oženjenemu brez otrok. — Stanovnik, Podsmreko 45, ob Tržaški cesti, ¾ ure od Ljubljane. 3306

IZGUBLJENO.
Okrog Žičkega samostana je izgubil dijak na izletu kratko zimsko suknjo s kosmatim ovratnikom. Najditelj dobi nagrado. - Naslov: M. Puc, Cvetlična ul. št. 27, Maribor. 3321

PRODA SE:
kompletna postelja, nekaj stolov in podob po nizki ceni. Na ogled vsak dan od 10.—1. ure. - Naslov v upr. lista pod št. 3301.

Priporoča se železnina
A. SUŠNIK
Ljubljana, Zaloška cesta.

SPALNICO
za 2 osebi, lepo, komplet., zaradi selitve ceno prodam. Naslov v upravi štev. 3344.

Ženitev.
Iščem kmečko ali obrtniško dekle pošteno in razumno z nekaj dote. Sem seljak in fotograf, rimsko-katol., Hrvat, 31 let. Ponudbe s sliko naj se pošljejo na naslov: Stjepan Petrijevčanin, fotograf kod Aljmoš, Osijek (Slavonija). 3367

KOLESA
šivalne stroje, pneumatiko in opremo dobite najceneje pri podruž. tvrdke
J. GOREC v PRESKI
pri Medvodah.
Zahtevajte ponudbe!

HLEV za enega konja iščem. - Ponudbe upravi lista pod B. M. 333.

Stanko Tavželj
Saša Iv. Koštialova
poročena
Suhokrajnška Sela
13. maja 1926

POSESTVO naprodaj
z vsem gospod. poslopjem. Njive vse obsejane, obsega tudi lepe vrte in šest s hrasti in smrekami zaraščenih gozdov; redi se lahko 12 glav živine. Proda se takoj. Cena po dogovoru. - Jožef Mandelj, Lučarjev kal 4, p. Št. Vid pri Stični. 3288

5 dvojnih OKEN
s šaluzijami vred, brez oboda, zelo dobro ohranjenih, 162 cm visokih, 100 cm širokih, se s šipami vred po zelo nizki ceni proda. - Pojasnila daje Al. Preaz, Rogatec.

Poslovni lokal
eden ali dva, velikost 5 × 6, 3 × 4 na dvorišču, po možnosti v centrumu mesta, iščem. - Ponudbe upravi pod: B. M. 333.

Skladišče
se išče v najem za približno 4 vagone blaga, event. s pisarn. prostorom v bliž. glav. kolodvora. Ponudbe na poštni predal 127 — Ljubljana.

Zemljišče
(okroglo 17.000 m²), z majhno HIŠO, pripravno kot stavbišče, v bližini trnovske cerkve, in
hiša z vrtom
v Streliški ulici, se pod ugodnimi pogoji proda. - Pojasnila daje in ponudbe sprejema R. Doberlet, Frančiškanska ulica 8/I.

Vsled opustitve obrti prodam ugodno
čevljarsko ORODJE
stroje in sobno opravo. — MARIJA DOLLENC Ljubljana, Gosposvetska 8.

Voz-breg
se proda, za 8—10 ljudi, dobro ohranjen. - Ogleda se na skladišču Stavbne družbe v Ljubljani, Vrtača. — Ponudbe na ing. Tavčar, Ljubljana, Breg 8.

MOTORNO KOLO
zn. »Puch«, 1½ HP, nova tipa, malo rabljeno, se proda. Ogleda se na skladišču Stavbne družbe na Vrtači v Ljubljani. - Ponudbe na ing. TAVČAR, Ljubljana, Breg štev. 8.

Sedlarska, tapetniška in pleskarska OBRT
na Gorenjskem, se takoj odda ali proda z vsem orodjem, stroji in stanovanjem; vse je električno razsvetljeno. - Ponudbe na Oglas. zavod Kovačič, Maribor - Slomškov trg.

Velika SOBA
opremljena, zračna, s posebnim vhodom, elektr. luč, se odda solid. gospodu. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3341.

Sandale
Šivane ali klinčene
Otroške Din 39·-
Ženske „ 98·-
Moške „ 109·-
samo pri Volka, Ljubljana
Razpošilja se tudi po poštnem povzetju.

PREDTISKARIJE
najmoderneje sestavljene, trokovno sortirane, dobavlja najceneje Samuilo Leopold, Senta (Bačka).

»ILIRIJA«, Kralja Petra trg št. 8, tel. 220.
premog, drva,
KOKS, CEMENT. 1241

Stalen zaslužek
Veliko denarja lahko vsak zasluži. Pojasnila daje proti znamki 1 Din E. Pirc, Ljubljana, Levčeva ulica št. 3. 3370

MOTORNO KOLO
3 KS, prodam v dobrem stanju, z 2 prestavama, prosti tek. Cena 5000.— Din. - Naslov se izve v upravi lista pod št. 3276.

Damski **slamniki**
najnovejše oblike — po konkurenčni ceni se dobijo, kakor tudi sprejemajo stari v preoblikovanje v tovarni ALOJZ ŠKRABAR, Domžale.

„MAYA“
tvornica za parfum in kosmetiko, No. 9612, MARIBOR — ima vedno na zalogi najboljše preparate. — Trgovci imajo popust. 2962

A I 874/23—27
Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.
Na prostovoljni sodni dražbi se proda HIŠA Z VRTOM pri izklicni ceni 98.290 Din 10 p 29. maja t. l. ob 15 popoldne v Ljubljani, Krakovska ul. št. 29. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba štev. 33.
Okr. sodišče v Ljubljani, odd. I., dne 8. maja 1926.

Celo življenje traja, — v par letih se izplača
WECK-ova
priprava za vkuhavanje. - Tovarn. zaloga: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10. - Tudi na obroke!

HARMONIJ
naprodaj pri »Naši Slogi« Ljubljana, Poljanski nasip štev. 10. 3283

Pletilni stroji
patent »Ideal« do sedaj neprekosljivi, šival. stroji za pletenine, navijalni in krtačni aparati, železne mizice in druge potrebščine vedno v zalogi. — Pouk s stanovanjem v hiši. FRAN KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5.

PLAŠČE za motor-bicikle in male automobile
KOVČEG ZA AUTO
3-tonski TOVOR. AUTO znamke »Spa«
REZERVNE DELE za tovorni auto »Spa«
poceni prodam.
Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 3233.

Marija ROGELJ
manufakturna trgov.
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 26
priporoča svojo krasno zalogo blaga, štofa, cajha, klota, kambrika, delena, etamina, šifona, bele, plave in rujave kontenine, nar. oblek, perila za dame in gospode, domačega izdelka, vse potrebščine za krojače in šivilje. — Blago dobro, cene nizke. 2831

DRVA bukova in hrastova, 1 m dolga, se kupijo za takojšnjo dobavo. Ponudbe postavno vagon nakladalna postaja na: Poštni predal št. 152 — Ljubljana.

Štampilje
S. PETAN, Maribor.
Nasproti glav. kolodvora.

Pozor, hišni kupci!
2 hiši z vrtom in lokalom, pripravnim za vsako obrt, blizu Glavnega trga v Mariboru, na najlepšem prostoru, stanovanje takoj na razpolago, se prodajo po jako ugodni ceni 120.000 D. Resni kupci se vabijo. — Informacije daje uprava »Slovenca« v MARIBORU.

Platneni
la nemški izdelek tudi na vezalke z usnjato ali leseno peto
Din 95·—

Edino pri Volka
Ljubljana
Razpošilja se tudi po povzetju.

Mehanično umetno vezenje
zastorov, pregrinjal, perila, monogramov, oblek itd., fino belo in barvasto entlanje, ažuriranje, predtiskanje
Matek & Mikeš, Ljubljana
Dalmatinova ulica štev. 13
Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinejša izvršitev, najnižje cene in najkulantnejša postrežba.

Najcenejše in najboljše
si za pomlad in poletje oskrbite
raznovrst. usnje
kakor n. pr.: boks od 14 Din naprej, pri tvrdki
Fran Fr avec
LJUBLJANA — Stari trg štev. 11 a.
Prepričajte se o tem!

ZAHVALA.
Ob izgubi najinega edinega in ljubljenega sina
Antona Plečnika
izrekava najprisrčnejšo zahvalo za obilno udeležbo na njegovi zadnji poti. Zlasti se zahvaljujeva častiti duhovščini, osobito g. kanoniku za tolažilne besede pred njegovo zadnjo uro, Orlom, ki so nesli svojega brata k večnemu počitku, Orlicam, društvu sv. Jožefa, gg. pevcem za žalostinke in vsem darovalcem krasnih vencev.
Tržič, dne 12. maja 1926.
Anton in Marija Plečnik.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica štev. 3

Hrast. letvice
za ograje in vinograde, 27×27 in 27×54 mm debele ter od 1—1.60 m dolge, nudimo po Din 0.50—1.— za komad. — Parna žaga »ZORA«, d. z o. z., Črnomelj. 1536

ZNOVA ZNIŽANA
je najemnina za lep poslovni lokal v pritličju Pokojninskega zavoda v Ljubljani, Gledališka ul. Lokal sestoji iz dveh poslovnih prostorov, ki se oddasta tudi posamič, K enemu pada tudi stranska soba. 1568

J. Stjepušin
Sisek
priporoča boljše, ptamburice, rastitura, strune, sole in vse potrebščine za vse glasbila
Odlikovan na pariški razstavi
Cenik franko.

Ivan Kravos
Maribor, Aleksandrova 13

Zaloga vseh vrst usnjatih torbic, kovčkov, gamaš, nahrbtnikov, oprem za konje, kakor tudi pritiklin. Kovčki za vzorce in potnike se izvršе natančno po naročilu v lastni torbarski delavnici.

ODDAM V NAJEM
OPEKARNO
ki izdeluje opeko na roko. Prevzame se lahko takoj. Pogoji se izvejo pri Franc Javorniku v Grosupljem. 3051

Mestni stavbenik
PAVEL BREN
Novo mesto
Projektira in izvršuje vse nadtalne in sorodne zgradbe. Delo solidno. Cene zmerne
P. Gradac, Belokrajina

ČOPIČE · ŠČETKE
HINKO
ŠIMENC
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 8

Stanovanjska HIŠA
v bližini farne cerkve v Trbovljah, ob glavni cesti, vpeljana tudi za trgovino in je bila že svojčas trgovina, ali za kaj drugega primer., se zaradi odhoda v mesto proda. Pojasnilo daje sod. sluga Franc Murn, Trbovlje II.

Najboljša so še vedno
PUCH-kolesa
z Michelin pnevmatiko!
Solidne cene!
Plačljivo na obroke!
IGN. WOK, LJUBLJANA
Podružnica: NOVO MESTO

Inserirajte v „Slovencu“!

Bogato izbiro slamnikov
in klobukov — posebno za botre in birmance — ima in prodaja po najnižjih cenah staroznana trgovina klobukov
JOS. POK, NASL. A. JAMNIK
Ljubljana, Stari trg štev. 14

Če hočete Vaše oči varovati
poslužujte se samo lepo in pregledno črtanih **poslovnih knjig** ki jih izdeluje po nizkih cenah
Knjigoveznica K. T. D. v Ljubljani
En grôs Kopitarjeva ulica 6|II En detail

Pri znano dobri in solidni postrežbi se prodaja vsake vrste pomladanskega oziroma poletnega modnega, manufakturnega blaga s 1 majem 1926 po
znatno reduciranih cenah *v modni manufakturni trgovini*
IHL & KÜHAR
prej KARL SOSS
Prešernova ulica 2 MARIBOR Aleksandrova cesta 9

JAVNA ZAHVALA.

ČUTIM SE DOLŽNEGA, DA IZREČEM TEM POTOM GG. PRIM. DR. ČERNIČU IN DR. MARINIČU IZ MARIBORA ZA NJUNO POŽRTVOVALNOST OB PRILIKI TEŽKE IN NEVARNE OPERACIJE TER ZDRAVLJENJU MOJE SOPROGE IN HČERKE, JAVNO ZAHVALO. - ISTOTAKO SE ZAHVALJUJEM VODSTVU SANATORIJA PETROVO SELO V MARIBORU ZA SKRBNO NEGO BOLNIKOMA, KAR JE OZDRAVLJENJE ZNATNO POSPEŠILO.

IMENOVANA GG. ZDRAVNIKA, KAKOR TUDI ZAVOD VSAKOMUR TOPLO PRIPOROČAM.

V FRAMU, DNE 9. MAJA 1926.

IVAN BEZJAK, tvorničar.

Zahvala. Povodom smrti našega iskreno ljubljenega in predobrega soproga, očeta, zeta in svaka, gospoda
Ivana Zupanca
so nam z iskrenimi sožalji in sočutjem lajšali kruti udarec in priredili blagopokojnemu tako veličastno zadnjo pot, da se nam ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti. Zato se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremljali in darovali krasne vence in cvetje, zlasti častiti duhovščini, kraj. šol. vodstvu deške in dekliške šole, posebno še za ganljivo žalostinko ljubke šolske dece pod vodstvom g. učitelja Muršeca, kraj. šol. svetu, gasil. društvu za častno stražo in aranžma žalnega sprevoda, zastopnikom okoliške občine in najtoplejša zahvala g. Jos. Drofeniku za blagodejni govor ob odprtem grobu pokojnika. — Posebno zahvalo izrekamo gg. dr. Svetina in dr. Mogilnicki za vztrajno pomoč v lajšanju trpljenja blagopokojnega.
Sv. Jurij ob juž. žel., dne 14. maja 1926.
ŽALUJOČI OSTALI.

Trboveljska premogokopna družba, ravnateljstvo Rajhenburg daje tužno vest, da je dne 15. maja ob 6. uri zjutraj preminul gospod
ing. Ciril Cvetko Kalin
Pogreb pokojnika se vrši v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.
Družba in tovariši ohranijo njega v častnem spominu.
Rajhenburg, dne 15. maja 1926.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica: 50,000.000 Din
Rezervni zakladi ca.: 10,000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.
Agencija: Logatec.
Se priporoča za vse v bančno siroko spadajoče posle

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana
Telefon štev.: 261, 413, 502, 503 in 504

»WERTHEIM«-BLAGAJNA št. 3 popolnoma nova, naprodaj za 6000 Din. Razstavljena pri Ljublj. komerc. družbi, Ljubljana, Bleiweisova 18.

Dvokolesa znamk Tribuna Diamant, Favor, Styria, Frera, Bianchi, Champion, Record, Prezesion, Legnano v zalogi, pnevmatika najfinejše vrste Dunlop, Michelin, Pirelli itd. Najnovejši modeli in najnižje cene. Ceniki franko, prodaja na obroke.

F. BATJEL, Ljubljana, Karlovska cesta štev. 4

Žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 2922

NAKUP najfinejših ljutomerskih SORTNIH VIN

kakor vina iz mešanih nasadov, po ugodnih cenah v vsaki množini, najkulantneje posreduje Vinarska zadruga »Jeruzalemčan« r. z. z o. z. - Ivanjkovci. Poslovodja: Josip Janžek. Telef. štev. 2.

ŠTAMPILJE pečate graverstvo, etikete SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 19.

Lastniki gramofonov!

Vsa popravila na gramofonih in drugih godbenih strojih se izvrše strokovno pod garancijo, samo v delavnici za popravila gramofonov A. RASBERGER, Ljubljana, Tavčarjeva 5. — Posamezni deli k gramofonom vedno v zalogi.

Stavbišče

20.000 m² naprodaj pod dobrimi pogoji skupaj ali v parcelah. — Stavbišče leži v sredini treh vel. tovarn ob cesti. MARIJA DEŽMAN, Javornik 41, Gorenjsko. 3249

Mlin išče dobrega, poštenega samskega HLAPCA, vajenega konj. Pism. ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Stalna služba« 3263.

PRODAM po nizki ceni več hrastovih, orehovih in mehkih SPALNIH in KUHINJSKIH OPRAV. - Josip Kurnik, mizar, Zg. Šiška št. 51. 3277

Galica ANGLEŠKA Žveplo najfinejše vrste se dobi po najnižji ceni pri Ivan KORAŽIJA ŽELEZNINA Maribor pri kolodvoru.

KRAPINSKE TOPLICE

tik Zagreba, Hrvatska, 42°C termalna voda in blato zdravita revmo, trganje, ischias, ženske bolezni itd. Stanovanje s popolno oskrbo dnevno 50 do 80 Din za osebo. V času pred in po sezoni znatni popusti. Vojaška godba in druge zabave. Kopeli v hiši. Lastna elektr razsvetljava. Podrobna pojasnila in prospekte daje kopališka uprava Krapinske toplice.

RAZNI VOZOVI

kakor hotelski omnibus za 8 in 12 oseb, napol krita kočija (navadna kolesa), „ „ „ (gumijeva kolesa) in en Kaupé voz. — Vse dobro ohranjeno (dunajski izdelek), za primerno zmerno ceno naprodaj. - Dopisi na upravo „Slovenca“ pod ‚vozovi‘ št. 3106

VODNE TURBINE najnovejše konstrukcije - avtomatične regulatorje, zatvornice izdeluje in dobavlja ING. F. SCHNEITER Škofja Loka Prvovrstne reference. Zahtevajte ponudbo! Konkurenčne cene

OBVESTILO.

Že dalj časa obstoječo dobro znano Kambičevo mlekarno na Poljanski cesti št. 18 sem razširil in priredil tudi delikateso in zajutrkovalnico kjer dobe cenj. gostje izbrana pristna vina, prvovrstne likerje, ukusne prigrizke in gorko mleko.

Se priporočam I. Kambič.

Za stalno službo SE IŠČE več izurjenih PLETILK

Ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod šifro: »STALNO TAKOJ ŠT. 3228.

Hotel, kino, restavracija v Krapinskih Toplicah

poslopje novo, enonadstropno, parketirane sobe, elektrika, vodovod, vrt, vse kompletno, je ceno NAPRODAJ pod povoljnimi pogoji. — Vprašati pri lastniku FRANC JURKOVIČU ZAGREB, Kačićeva 6.

Hlapec

vajen v hlevu in na vrtu, starejši od 35 let se išče

Oženjeni imajo prednost.

Ponudbe nasloviti na: Graščinsko oskrbništvo Boštanj ob Savi.

„Leda“

domača tvornica damskega perila in vezenin r. zadr. z omejeno zavezo v Ljubljani, Šelenburgova ul. 1 opozarja na binkoštni reklamni teden tekom katerega so znižane cene vsemu perilu za 10% Posebna ugodnost za botrce!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja PREMOG iz slovenskih premogovnikov vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijske podjetja in razpečava na debelo inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta štev. 15. II.

ALUMINIJ kompl. garnitura 12 kom. kakor na sliki franko dom samo Din 300·— proti predplačilu ali povzetju

Cerkveni zvonovi, armature in surovi odlitki

Industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov ANTON JANEŽIČ Ljubljana, Florijanska ulica štev. 14 priporoča svoje prvovrstne izdelke raznovrstnih trgovskih knjig: Amerikanski žurnali, glavne knjige, blagajniške knjige, štrace, bloki, odjemalne knjižice, komisijske in kopirne knjige, spominske knjige, mape, vseh vrst zvezki za ljudske in srednje šole i. t. d.

Na veliko! Najnižje cene! Na malo!

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS. Svetovnoznani zdravilni vrelci: „TEMPEL“ „STYRIA“ „DONAT“

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

SEZONA: MAJ — SEPTEMBER

Cene zmerne. V pred- in po sezoni znaten popust. Koncertira vojaška glasba. Največja udobnost. - Radio. - Prometne zveze ugodne. - Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišče Rogaška Slatina.

DOLČEK & MARINI MANUFAKTURNA TRGOVINA MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 27

Po znatno znižanih cenah prodajamo nastopne predmete:

Sukno za moške obleke	od Din	70·—	naprej
Sukno za damske obleke, čisto volneno	„ „	33·—	„
Pravi francoski poldelen	„ „	15·—	„
Pravi francoski volneni delen	„ „	50·—	„
Foulard, satine in batiste	„ „	28·—	„
Etamine	„ „	20·—	„
Krepe za obleke, najmodernejše	„ „	30·—	„
Šifone	„ „	12·—	„

Velika zaloga posteljnih odej, gradinov za madrace, rjuh, brisalk itd.

GASPARI & FANINGER Tovarna trikotaže in perila MARIBOR, Ruška cesta štev. 15

Priporoča svoje izdelke letnega blaga kakor: otroške veslarske majice in moške mornarske maje v različnih vrstah in izdelavah, sokolske maje, mrežaste maje, kopalne hlače ter kopalne obleke za moške in ženske in damske reform trikot hlače. Nadalje obveščamo naše cenjene odjemalce, da izdelujemo že zimsko trikotažo v najboljših vrstah ter sprejmemo lahko naročila za vsako količino in dobavljivo za avgust ali september mesec. Prodaja se samo trgovcem

Edino največje in in najmodernejše podjetje specielno te vrste v Sloveniji

Velepražarna kave

Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg 21

Telefon interurban 476
Brzojavi: Meznarič Maribor
Trgovci, zahtevajte ponudbe!

KLOBUKE

v vseh modernih barvah iz volne Din 68·—, moderna oblika 76·—, iz zajčje dlake 180·—, specijaliteta „ITA" 240·—, iz slame navadni 24·-, Girardi 29·—, boljši 48·—, fini 80·-, Manila 120·-, Panama 240·- razpošilja

Veletrgovina R. Stermecki, Celje št. 18

Vzorci manufakture se pošljejo na ogled. Ilustrirani cenik z čez 1000 slikami čez razne domače potrebščine pa zastonj. Kdor pride z vlakom, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje.

Trgovci engro cene. :-: Trgovci engro cene.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emaliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko. **„TRIBUNA" — F. B. L.,** tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana Karlovska 4

Veliki poslovni prostori

obstoječi iz velike dvorane in 3 sob v skupni površini 480 m² v sredini mesta se oddajo v najem. Prostori so izdatno razsvetljeni, zračni ter uporabljivi za kako veliko obrt ali za pisarno. Dvorana se poljubno razdeli tudi v manjše prostore. Reflektanti naj sporoče svoj naslov upravi lista pod „Lepi prostori" št. 3336

Ure, zlatnino, srebrnino

kupite najcenejše pri

Anton Lečnik, Celje, Glavni trg 4

Največja zaloga švicarskih ur, lastna delavnica

Kupuje staro srebro, kovan star denar, zlato, briljante in drage kamene po najvišji ceni

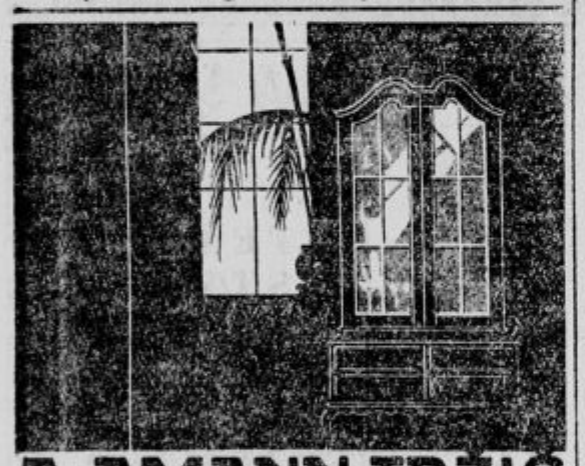

A. AMANN TRŽIČ

SPALNICE, JEDILNICE, OPREMA STANOVANJ
PRVOVRSTNA IZDELAVA — CENE ZMERNE
TOVARNA POHIŠTVA

Gorske čevlje, navadne čevlje na zadrgo, sandale, pletene opanke, potrebščine za lov in šport

Znamke „FAVORIT"

izdeluje najsolidneje v lastnih delavnicah

Domača tvornica remena i kožne obuće d. d.

ZAGREB, Zavrtnica

Poštni predal 286. Telefon št. 20-54.

samo iz Ia materijala po najnižjih cenah.

Dnevna kapaciteta 300 do 400 parov

Zahtevajte cenik!

Valjčni mlin IVAN KURALT Domžale

nudi po najnižjih dnevnih cenah:

pšenično krušno moko, koruzni zdrob, koruzno moko za polento, pšenične (srednje debele) otrobe in druge mlevske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Preselitev!

Trafika Goli-Pompe

Ljubljana, Mestni trg 18

(bivša glavna zaloga tobaka)

se preseli

Pred Škofijo 1 (vogal Stritarjeve ul.)

Pralne obleke vsake vrste

Bluze svilene

Franc Šimenc
Ljubljana - Kolodvorska ul. 8.

Higijenična pralnica, svetloli Kalnica in popravljanje perila.

Moške pralne obleke

Zavese, zastore, posteljne preproge

Gradbeno podjetje ing. Josip Dedek

mestni stavbenik

Specialno podjetje za projektiranje in izvrševanje vodnih naprav in industr. zgradb.

LJUBLJANA, Zibertova cesta 7.

Tel. 749 (interurb. 103) Tel. 749 (interurb. 103)

Izvršuje: vse vrste vodnih zgradb, hidrocentrale, jezove, obrežna zavarovanja, mostove, industrijske železobetonske zgradbe, ceste, vrtanje (sondaže) do vsake globočine, po :: dolgoletnih izkušnjah. ::

NA VAGONE in NA DROBNO

bukova in hrastova DRVA

ter **BUKOVO OGLJE** lastne produkcije, vsakovrsten **OKROGLI LES,** dalje **TRBOVELJSKI PREMOG, MAVEC** po konkurenčnih cenah pri tvrdki

D. MARUŠIČ, Ljubljana, Sv. Petra c. 40.

Razprodaja!

Oblastveno dovoljena **prostovoljna popolna razprodaja.** Prodajalo se bo: ure, verižice, uhane, prstani, zapestnice, namizna oprava iz pravega in kina-srebra, šivalni stroji in dvokolesa za moške in ženske, itd. **Ne zamudite si ogledati te ugodne prilike!**

Za mnogobrojni obisk vabi tvrdka

JOS. ŠELOVIN - ČUDEN

LJUBLJANA — MESTNI TRG 13.

GRIČAR & MEJAČ

samo Šelenburgova ul. 3

najsolidnejša ter znano najcenejša moška in damska konfekcija.

Naznanilo.

Ker se mi je posrečilo kupiti

VELIKANSKO ZALOGO MANUFAKTURNEGA BLAGA

od **KONKURZNE MASE,** veliko pod nabavno ceno, naj nihče ne zamudi te izredno ugodne prilike ter naj pohiti do **24. maja v trgovino**

Iv. Lupše :: Ljubljana,

Karlovska cesta štev. 30.

V Dolenjskih toplicah pri Novem mestu

sva v Zdraviliškem domu prevzeli vodstvo

kopališke restavracije

Potrudili se bova postreči p. n. gostom in izletnikom z vso uslužnostjo in z najboljšimi okrepčili — tudi raznih specialitet — v jedi in pijači ob vsakem času.

Vljudno se priporočava

sestri Kamenšek, hotelirki.

Prodam

večji paket delnic

gradb. družbe „Slograd" d. d.

pod nominalno vrednostjo, s kuponi od leta 1924. naprej. — Ponudbe pod »PRILIKA« na anončni biro »VERA« v Ljubljani, Aleksandrova cesta 8.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzojav. naslov: Gospobanka **Ljubljana, Miklošičeva cesta 10** Telefon štev. 57. 470 in 979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. **Ekspozitura:** Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 15,000.000·—, vloge nad Din 200,000.000·—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Pooblaščeni prodajalec srečk Državne razredne loterije.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Franc Terseglav.